CELJE, 5. OKTOBRA 1978 — ŠTEVILKA 39 — LETO XXXII — CENA 4 DIN

NOVI tednik

GLASILO OBČINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ŽALEC

Z UREDNIKOVE MIZE

Zdi se, da je že davno zadaj tisti čas, ko smo dopustovali, potovali in se greli na toplem soncu. Smo v bogati jeseni, malce skisani na njenem začetku vendar sredi novih akcij, novih dogodkov. Zadnji dve občini na našem območju praznujeta svoj praznik. Velenjska in konjiška prihodnji teden. Pridružujemo se praznikom z našimi prispevki in čestitkami.

Za prihodnji teden pripravljamo celo vrsto izredno zanimivih prispevkov, ki so jih navrgli dogodki in čas.

VAŠ UREDNIK

Vsem udeležencem vlaka „BIE 78", srečno pot!

Prišla je zlata jesen. Žal zaradi pomladanske pozebe ne tako bogata, kot bi morala biti. Letos bodo opravila v sadovnjakih in vinogradih manj vesela in manj donosna. Vrh vsega se je letošnja jesen takoj v prvih dneh pokazala neprijazno. Deževno je, hladno in v višjih legah so ugotovili, da bo tudi letos sneg bel... Polja pa čakajo na orače in sejalce. Pred zimo mora seme v zemljo. Toda kdo bi v tej moči šel na njive. Tudi koruza še ni dozorela in ajda je komaj odcvetela. Da bi le zima ne prehitela jeseni.

PRAZNIK OBČANOV VELENJSKE OBČINE

SPODBUDE ZA PRIHODNOST

OSREDNJA PROSLAVA V SOBOTO S PODELITVIJO KAJUHOVIH NAGRAD

V spomin na dan, ko so partizanski borci I. štajerskega bataljona v noči od 7. na 8. oktober 1941 napadli Šoštanj in ga za nekaj ur osvobodili, slavijo vsako leto občani velenjske občine kot svoj občinski praznik. Ni treba posebej in znova poudarjati, da so občani, zlasti pa še delovni ljudje velenjske občine v zadnjih letih dosegli številne lepe uspehe, ki so sad njihovega dela in prizadevanja po še boljšem in lepšem. Tudi letošnji praznik bodo slavili predvsem delovno in z delovnimi zmagami. Pripravili so številne prireditve, ki so se začele včeraj in bodo trajale vse do nedelje, 15. oktobra. Slavili ne bodo samo v srcu občine Velenju, ampak tudi po vseh drugih krajevnih skupnostih, kjer bodo prav ob letošnjem prazniku odpirali številne nove objekte od trgovin, cest vodovodov do vrtcev.

Včeraj so otvorili obrat Lesne v Šoštanju, popoldne pa pri osnovni šoli XIV. divizije v Velenju odkrili spomenik legendarnemu pohorskemu junaku partizanu Alfonzu Sarhu. Danes (četrtek) dopoldne bo skupščina sindikata kovinskih delavcev Slovenije, popoldne ob 16. uri pa odkritje doprsnega kipa Gustavu Šilihu pred osnovno šolo, ki se imenuje po njem. Jutri (petek) dopoldne bo otvoritev obratov TURN — ERA tozd kmetijstvo, popoldne pa bo posebej slovesno v krajevni skupnosti Pesje, kjer bodo dobili tako pomembne objekte, kot so samopostrežna trgovina dnevne oskrbe, poslovalnico banke, vodovod, asfaltirano cesto in športno igrišče. Izjemno zanimiv kulturni dogodek resnično vreden ogleda pa bo v Kulturnem centru v Velenju, kjer bodo odprli retrospektivno razstavo del našega velikega mojstra kiparja Ivana Meštrovića. S to razstavo se tudi nadaljuje sodelovanje med pobratenima mestima Velenje in Split.

Osrednja proslava s številnimi drugimi prireditvami bo v soboto na sam praznični dan. Dopoldne bo slavnostna seja občinske skupščine, kjer bodo tudi podelili tradicionalne Kajuhove nagrade, srebrni grb in pripravili krajši kulturni program. Ob 12. uri bo v Rdeči dvorani otvoritev 3. tradicionalnega vzorčnega sejma SOZDA Gorenje, kjer bo v kulturnem programu tudi nastopil njihov pevski zbor. Popoldne bo srečanje brigadirjev v prostorih družbene prehrane REK, zvečer pa otvoritev stalne razstave od impresionizma do danes in stalne razstave Lojzeta Perka v prostorih velenjskega gradu ter zbor tabornikov na prostoru med Šaleško in Kidričevo cesto.

V nedeljo, 8. oktobra, bo slavje v Šoštanju, kjer pripravljajo komemoracijo pri spomeniku talcem, otvoritev doma družbenopolitičnih organizacij v KS Gaberke s poslovalnico trgovine Merx in otvoritev asfaltirane ceste v Gavcah pri Pungertniku. V ponedeljek popoldne bo še otvoritev vrtca v KS Šalek-Gorica, 15. oktobra pa bodo dobili asfaltirano cesto v KS Cirkovce. Vsi ti dosežki so prave delovne zmage občanov velenjske občine in garancija za prihodnje.

TONE VRABL

TEDEN DOMAČEGA FILMA 78

VSEBINSKO ŠE BOLJŠI

GLAVNI POKROVITELJI SO: EMO, CINKARNA, METKA IN UNIOR

November bo v Celju že šesto leto zapored zaživel v znamenju domačega filma. In če je 1. teden domačega filma razgrnil pred celjsko občinstvo prva iskanja in hotenja kako ob predstavitvi v dvorani domači film bolj približati njegovemu gledalcu, so že naslednji in vsi tedni za njim tvorno posegli v kulturno snovanje te verjetno najpristopnejše, čeprav najmlajše od sedmih umetnosti.

Celjska iskanja ob vsakoletnih tednih domačega filma niso tavala v megli. Šla so svojo pot v želji, da v največji možni meri zbližajo film in gledalca, snovalca, ustvarjalca, poustvarjalca, uporabnika. Naredila so prve korake k dosegi cilja o polni uveljavitvi svobodne menjave dela, izkušenj in snovanj v filmski umetnosti.

Kultura in film kot je množičen in najbolj pristopen del, vse bolj postaja del združenega dela. Če kje, potem v Celju to ni več želja, parola. Resničnost je, ki svojih življenjskih razsežnosti ne dobiva več le v mraku kinodvoran, ko te prepolne sprejemajo v svoje okrilje ljubitelje vsega dobrega v domači filmski umetnosti. Najmnožičnejše in brez sence dvoma tudi najpomembnejše razsežnosti dobiva v združenem delu, med delavci, v tovarniških dvoranah, kjer je TDF priložnost za jasno, odkrito in iskreno besedo o filmu. Domačem filmu. Tistem, ki ga poznamo z velikih in malih ekranov. In če je v prvih letih TDF pomenil predvsem možnost videti v nenavadnem, nezakulisnem, nerazsvetljenem, skratka običajnem delovnem okolju znane in priljubljene obraze, pomeni zdaj prizorišče izmenjave mnenj, iskanj, hotenj in želja.

Ne le filmski del, še zlasti spremni s pomembnimi posvetovanji, obiski v delovnih organizacijah in razgovori, pa tudi razstavami, slednjič tudi z revijo dosežkov najmlajših filmarjev, prispeva kamenčke v mozaiku fenomena, ki mu pravimo, naš, celjski TDF.

In letošnji TDF bo čez mesec in pol stopil pred celjsko občinstvo še precizneje zasnovan in programsko bogat, kot še nikoli. Premierni filmi bodo na umetniško in izpovedno višji ravni, kot kdajkoli doslej. V kinu Dom bomo videli, kot prvo, revijo najboljših makedonskih filmskih dosežkov. V Metropolu ob reviji mladinskih še nekaj premiernih in, kar pomeni širitev manifestacije in njeno odpiranje v svet, kar 5 najuglednejših filmov. Ne kakršnihkoli že. Ampak filmov iz kinematografij, katere najkakovostnejši predstavniki so preredek gost velikih platen. Ob pomembnih posvetovanjih, vsebinsko še bolje zasnovanih razgovorih v združenem delu in zanimivih razstavah, je to dovolj, da lahko s ponosom trdimo: letošnji TDF je novo poglavje v razvoju najpomembnejše slovenske filmske manifestacije — bogatejši kot kdajkoli doslej.

S svojo zasnovo in zanimanjem, ki ga žanje, to tudi v celoti potrjuje.

BRANKO STAMEJČIČ

ČLANI ORGANIZACIJSKEGA ODBORA TDF 78 so: predsednik Milan Seničar ter člani Božičnik Zdravko, Dješnić Sreten, Hafner Stane, Hochkraut Jože, Horvat Franc, Jager Stefan, Justin Anica, Kapš Ivan, Kolar Vladimir, Kumer Alfonz, Leben Valter, Medved Drago, Perlič Zvonko, Podpečan Edi, Pokleka Meta, Premšak-Sever Marlen, Stamejčič Branko, Umnik Majda, Volfand Jože, Zgonc Sonja in Zvižej Štefan.

proizvodno podjetje Žarja žalec n. sol. o. petrovče

TOZD LESNA INDUSTRIJA PETROVČE
TOZD MODNE KONFEKCIJE PETROVČE
TOZD KLJUČAVNIČARSTVO ŽALEC
TOZD PLESKARSTVO ŽALEC
DSSS PETROVČE

proizvodno podjetje Žarja žalec n. sol. o. petrovče

VLAK BRATSTVA IN ENOTNOSTI 1978

V SREDO NA POT K BRATOM

V ČUPRIJI BO GOVORIL PREDSEDNIK SZDL CELJE JOŽE VOLFAND

V sredo ponoči bo v Mariboru in na Jesenicah startal vlak z imenitno in človeško nadvse toplo besedo »Vlak Bratstva in enotnosti«. Ta vlak nima stalnega voznega reda, saj ne vozi vsak dan in vsako leto. Vendar takrat ko pa pelje je to praznik, ki ga nihče ne more prezreti. V tem vlaku prevladujejo kot potniki tisti, ki so bili že leta 1941 z odlokom okupatorja izgnani v različne srbske kraje, tam pa so našli topel dom ri bratih Srbih.

V letošnjem vlaku bo po zadnjih podatkih, ki smo jih dobili na seji Medobčinskega koordinacijskega odbora, 1231 udeležencev in to 860 nekdanjih izseljencev ter njihovih najbližjih sorodnikov pa 175 predstavnikov občinskih delegacij, 161 predstavnikov v treh kulturnih skupinah, 16 članov republiške delegacije (vodil jo bo podpredsednik Republiške konference SZDL Beno Zupančič), šest predstavnikov Slovencev živečih v Italiji in Avstriji, 12 novinarjev in seveda tudi določeno število tistih, ki bodo skrbeli za varno potovanje. Največja skupina bo izstopila v Valjevu (85), sledijo pa Kraljevo (83), Gornji Milanovac (81), Kruševac (60), Čuprija (42) itd. Vsi, ki bodo potovali z letošnjim vlakom na obisk k svojim prijateljem, bodo med vožnjo do svoje končne postaje izstopili na treh postojankah, kjer organizatorja vlaka tudi pripravljata svečane sprejeme z govori in kulturnimi programi. Prvi večji postanek bo na topčiderski železniški postaji v Beogradu, kjer bo govoril tudi vodja slovenske delegacije Beno Zupančič. Drugi večji postanek bo v Čuprijiji (govoril bo predsednik Občinske konference SZDL Celje Jože Volfand) in tretji v Kraljevu (govoril bo predsednik skupščine občine Maribor Rafael Razpet.

Obširne priprave za čimudobnejše in čimvarnejše potovanje v bratsko republiko Srbijo se počasi končujejo. Organizatorji so še posebej opozorili na naslednje: vsi udeleženci morajo biti na odhodnih postajah TOČNO, kajti vlak ne bo NIKOGAR čakal. To velja tako za pot v Srbijo, kot tudi za povratek. »Legitimacija« vsakega potnika je vozovnica, ki jo mora vsak ob vsakem trenutku imeti pri sebi, da ne bo nepotrebnih težav. Vsi potniki naj bodo med vožnjo pozorni, kdo na posameznih postajah vstopa ali izstopa. Velja predvsem za tako imenovane »črne« potnike. Vsi udeleženci vlaka morajo skrbeti za družbeno samozaščito. V vlaku, ki bo ozvočen in bo tako možno dajati številne potrebne informacije, bo tudi sanitetna ekipa. Posebna pozornost naj velja starejšim udeležencem. Posebno pozoren je treba biti do gostitelja in se držati njegovega programa. Gostitelj je tisti, kateremu smo za vse dobljeno med vojno dolžni polno zahvalnost, obzirnost in pozornost. Skratka od potnikov se pričakuje mnogo takta, skromnosti in obzirnosti.

Vlak bo označen s številkami od 1 do 18. V vagonih s številkami od 1—3 in 17—18 bodo izseljenci z Gorenjske (ta kompozicija se bo mariborski priključila v Zidanem Mostu), v ostalih (4—16) pa s Štajerske. Vlak bodo iz Slovenije do končne postaje vlekle kar tri lokomotive, seveda izmenično. Potniki bodo razporejeni po kupejih tako, da bodo recimo skupaj vsi tisti, ki bodo izstopili v Gornjem Milanovcu. Organizator želi, da ne bi prihajalo do nepotrebnega osebnega zamenjevanja sedežev, kar bi lahko povzročilo težave.

Omenili smo že, da bodo z letošnjim vlakom potovale v različne srbske kraje tri kulturne skupine. Celjsko kulturno skupino je pripravil Štefan Žvižej, nastopili pa bodo trikrat in to v Čuprijiji, Paračinu in Svetozarevu. Skupina šteje 56 članov, sestavljajo pa jo Komorni zbor, skupina za izrazni ples Pedagoške gimnazije, Celjski instrumentalni kvintet in recitatorji.

S sedanjim vlakom se ne bodo nadaljevale samo prijateljske tradicije med izgnanci in tistimi, ki so jih sprejeli, ampak tudi na občinskih ravneh, saj bodo z vlakom potovale občinske delegacije in to v tista mesta, s katerimi so pobrateni. Pogovori bodo tekli o dosedanjem sodelovanju in seveda o sodelovanju v prihodnje, zlasti na gospodarskem in kulturnem področju. Medtem, ko smo v prejšnji številki Novega tednika že objavili uradni občinski delegaciji Žalca in Celja pa so tokrat na vrsti še ostale občine celjskega območja.

Delegacija občine Velenje: vodil jo bo predsednik Občinske konference SZDL JOŽE VEBER, člani pa bodo podpredsednik OO ZZB JOŽE TEKAVEC, sekretar OSZSS JANEZ PUKL, član IS skupščine občine Velenje VLADO ZAKOŠEK, delegat KS Šmartno ob Paki (oseba še ni znana) in vodja zdravilišča Topolšica dr. JOŽE KRIŽNIČ.

Delegacija občine Mozirje: vodi jo STANE KRANJC (OK SZDL), člani MARA TRATNIK (OO ZZB), JANEZ ŽAGAR (član IS občine Mozirje in predsednik zbora KS Mozirje), FRANC TRBOVŠEK (predsednik sveta KS Ljubno), REZIKA PLAZNIK (član komiteja OK ZKS) in in DANICA KRAJNC (OK ZSMS).

Delegacija občine Laško: vodja JOŽE KRAŠOVEC in člani DANICA STARIČ (OK SZDL), VILMA ŠKETAKO (OK ZSMS), JOŽE KREŽE (OO ZZB NOV), JURE JAN (SIS) in DOBRANA BOŽIČ (OŠ »Anton Aškerc« Rimske Toplice).

Delegacija občine Šmarje: vodja MILAN PREGELJ (OK ZKS) in člani DOMINIK LESKOVAR (predstavnik občine), ing. LADISLAV TKAUC (Steklarska šola), FRANC KOVAČIČ (sindikat), MARINKA MASTNAK (Posebna šola) in STJEPAN SKOZIT (KORS).

Imen članov delegacij občin Slovenske Konjice in Šentjur žal nismo uspeli dobiti.

Srečno pot, prijetno življenje v Srbiji in varen povratek, to naj bo popotnica, seveda z dodatno željo: ta vlak naj stalno vozi in pomaga h krepitvi Titove največje želje po našem stalnem bratstvu in enotnosti! T. VRABL

TERITORIALNA OBRAMBA

PIŠE: VIKI KRAJNC

VLOGA IN NAMEN

Teritorialna obramba je del ljudske obrambe v naši družbi, obenem pa tudi del oboroženih sil, ter je najširša oblika organiziranja ljudstva za oborožen odpor. Teritorialna obramba varuje neodvisnost, suverenost, celovitost ozemlja in družbeno ureditev. V miru se TO organizira v enote in štabe, se opremlja in usposablja za borbeno pripravljenost v primeru vojne. Te enote so neposredna opora vseh samoupravnih in družbenopolitičnih subjektov pri izvajanju njihovih vojnih nalog. To je torej sestavni del obrambnih priprav delovnih ljudi in občanov, njihovega organiziranja in oblika oboroženega odpora.

Pripadniki TO se usposabljajo za izvajanje najrazličnejšega bojnega dejstvovanja ter ukrepov v zvezi z varovanjem, nadzorovanjem in zaščito ozemlja, prebivalstva in materialnih dobrin združenega dela in družbene skupnosti pred vsemi vrstami sovražnega dejstvovanja.

Doslej je na področju TO bilo že mnogo storjenega. Organizirane in opremljene so enote in usposabljanje pripadnikov teritorialne obrambe je naša vsakodnevna skrb in dolžnost. Skrbeti moramo za stalno borbeno pripravljenost in moralnopolitično osveščenost vseh pripadnikov TO, da so se sposobni v vsakem trenutku skupaj z drugimi dejavniki SLO upreti proti komurkoli, ki bi poskušal ogroziti našo skupnost in družbeno ureditev. V ta namen se vsako leto organizirajo vojaške vaje in druge oblike usposabljanja. Prav tako pa se zelo aktivno v vrste pripadnikov TO vključuje tudi mladina, ki se teoretično in praktično usposablja za splošni ljudski odpor.

Organizacijsko izpopolnjevanje in posodabljanje enot TO ter permanentno usposabljanje je sestavni del načrtov oboroženih sil, kakor tudi naše družbenopolitične skupnosti v celoti. Poglavitna usmeritev nadaljnjega razvoja TO je za naslednje obdobje predvsem v kvalitativnem značaju. Izpolnitev te usmeritve pa zavisi od procesa podružbljanja, kvalitetnejše vzgoje in nenazadnje od materialnih zmogljivosti družbe.

Na podlagi pridobljenih izkušenj iz NOB ter proučevanja dosedanjih rezultatov in nalog je potrebno TO nenehno organizacijsko-formacijsko izpopolnjevati v večje enote za manevrsko dejstvovanje ter enote za dejstvovanje na ožjih območjih. Pri nadaljnjem razvoju pa si moramo vsekakor prizadevati doseči tudi še večjo unifikacijo, zaradi razvoja zmogljivosti vojaške tehnologije, lažjega medsebojnega transformiranja, izpolnjevanja bojnih nalog, oskrbovanja, vzdrževanja ipd.

Teritorialna obramba je torej najširša in najprilagodljivejša oblika organiziranja družbe za oborožen odpor, v katero je mogoče zajeti množično vključitev vseh sposobnih za boj.

VIKI KRANJC

CELJE — INTERESNE SKUPNOSTI

OCENA DELA

ZASEDANJA BODO OD 9. DO 12. 10

V prihodnjem tednu se bodo v Celju sestale vse skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Že v ponedeljek bosta seji skupščin skupnosti otroškega varstva in kulture, v naslednjih dneh pa skupnosti za izobraževanje, telesno kulturo, socialnega skrbstva, zdravstva in zaposlovanja.

Na teh sejah bodo delegati samoupravnih interesnih skupnosti v prvi vrsti obravnavali poročila o uresničevanju programov za prvo polletje letošnjega leta, ki bodo dopolnjena tudi z informacijo o finančnem poslovanju skupnosti v devetih mesecih. Na sleherni od skupščin pa bodo delegati razpravljali še o oceni uresničevanja srednjeročnih načrtov skupnosti ter sprejeli ustrezne akcijske programe za delo v prihodnje.

DS

OBRAZI

ROK KOPITAR

Roka Kopitarja, mladega celjskega športnika, ki je svoje življenje vsaj zaenkrat zapisal kraljici športov atletiki, verjetno v tem trenutku ni treba posebej predstavljati. Predstavlja se namreč že leta in leta sam in to z dosežki na atletski stezi, kjer se z vestnim delom pa tudi obilo talenta razvija v enega najboljših atletov, kar jih je kdajkoli imelo športno in še zlasti atletsko Celje.

Dolgo smo čakali na trenutek, da ponovno dobimo »zvezdo«, ki bo zablestela v domačem, celjskem gnezdu. Veliki celjski atleti so pred leti končali z aktivnim udejstvovanjem in nastopila je praznina. Boleča praznina, ki je motila zlasti tiste ljubitelje atletike, ki so prihajali nekoč na atletski stadion tudi in predvsem zaradi tega, da vidijo in bodrijo domače »ase«. Kdo so to bili, ni treba posebej in ponovno govoriti.

Sušna leta pa so se začela napajati z novim mladim rodom celjskih atletov, ki so v nedeljo dosegli svoj vrhunec z osvojitvijo naslova državnih prvakov. Isto je uspelo lani tudi mladinkam. Torej pot je dobro zastavljena in kaj kmalu lahko iz te plejade pričakujemo še več biserov. Najsvetlejši je trenutno Rok Kopitar, ki se je takorekoč rodil v športni, še posebej atletski družini Majeku in Poldki Kopitar. Torej mu atletika ni bila tuja in je z njo živel vse od takrat dalje, ko je začel kot otrok kobacati oziroma ko se je prvič postavil na noge. Starša sta po končani aktivni karieri ostala še naprej v Kladivarju kot ena izmed najbolj delavnih amaterskih delavcev. Atletika pa je takšen šport, da je treba biti na stadionu skoraj vsaki dan, zlasti pa še takrat, ko se drugi odpravljajo na vikende, to je ob koncu tedna. In starša sta hodila na stadion, ki je bil »vrtec« za njuna otroka Roka in Marjanco, ki je tudi atletinja. Rok se je tako počasi »zastrupljal«, začel treniriati in že prvi rezultati so bili obetavni. Pot mu je šla neverjetno hitro navzgor. To je bil plod vestnega in vztrajnega dela pa naj si bo v soncu ali dežju, dopoldne ali popoldne, skratka kadarkoli.

Dosedanji vrhunec je dosegel letos, ko je nastopil na Evropskem prvenstvu v Pragi in se z novim državnim rekordom uvrstil v polfinale. Pomembno je to, da je bil med polfinalisti daleč najmlajši, to pa pomeni, da njegov čas šele prihaja. Rekord na 400 m ovire (to je njegova paradna disciplina) je potem izboljšal še enkrat in to na tekmovanju v Švici (50,01!) in premagal celo četrtega z EP Švicarja Meierja. Na nedeljskem tekmovanju je dosegel nov republiški rekord za mladince v teku na 110 m ovire — 14,7! Čeprav se sezona počasi končuje, pa je Rok še vedno v formi.

Rok je skromen, mlad fant, ki ne pozna zvezdništva. On pozna samo delo in zopet samo delo. Po kratkem premoru — prepotrebnem — bo začel trmova. Še odločneje, še močneje, kajti prihodnje leto ga čakajo Mediteranske igre v Splitu (velika priložnost za novo afirmacijo!), čez dve leti olimpiada v Moskvi! Pa srečno pri premagovanju ovir!

TONE VRABL

ŠTORE

SKRB ZA LJUDI

30 DELAVCEV V RADENCE

Skrb za delavca v Železarni Štore ni prazna beseda. Pobudo zanjo je prevzela osnovna sindikalna organizacija in ambulantna zdravstvena služba.

Tako že deset let pošiljajo iz Železarne v zdravilišča po petdeset delavcev. To število pa se vedno zvišuje, kajti v Železarni so spoznali, da je preventiva najboljša obramba pred boleznijo. Delavcem, ki jih pošljejo v zdravilišča plačajo vse usluge. Letos pa so poslali preko sindikalne organizacije v Radence tudi trideset delavcev, ki so se udeležili tridnevnega specialističnega pregleda. Pravkar pa je tudi odšlo v Poreč za deset dni na zdravstveni aktivni preventivni odmor okoli petdeset delavcev.

Poleg rednih letnih ginekoloških pregledov so letos v Železarni Štore uspešno vključili z urološkim pregledom vseh moških, starih nad 45 let. Namen akcije je bil preprečiti urološke motnje. Od vseh pregledanih se je ugotovilo, da je imelo več kot šestdeset odstotkov pregledanih moških bolezenske motnje.

ZDENKA STOPAR

OBČINSKA KONFERENCA ZK CELJE O CINKARNI

POTRDITEV SANACIJE

ZAOSTRENA ODGOVORNOST ZA NJENO URESNIČITEV

Na zadnji seji občinske konference Zveze komunistov v Celju, ki je bila prejšnji petek, so bile pomembne tri razprave: o programu dela občinske konference in njenih organov, o statutarnem sklepu in poslovniku občinske konference ter organov ter predvsem razprava o ekološki in ekonomski sanaciji celjske Cinkarne.

Uvodne besede o tej točki ter predlaganih ukrepih, ki so že nekaj časa v javni razpravi, ne le med komunisti, ampak vsemi občani in delovnimi ljudmi celjske občine ter v okviru frontne SZDL in sindikatov, je imel izvršni sekretar komiteja občinske konference ZKS Celje **ALEŠ ILC.** Poudaril je energičnost in odgovornost pri izdelavi ukrepov, ki jih je potrdila tudi dosedanja razprava v osnovnih organizacijah Zveze komunistov. Ta razprava — o njej sicer na tej seji ni bilo mogoče dobiti dokončne ocene, je bila temeljita in kritična. **V glavnem je predlagane ukrepe potrdila ter dodala vrsto dopolnil in pripomb. Le-te se nanašajo predvsem na ugled in odgovornost, ki ju je na svoje rame prevzela Zveza komunistov, da dokončno in celovito v interesu Celja, Slovenije, Jugoslavije in delovnega kolektiva Cinkarne sanira izredno pereče kratkoročne in dolgoročne ekološke, ekonomske in razvojne probleme Cinkarne in onesnaževanja okolja v celjskem prostoru.**

Ne kaže ponavljati ugotovitve, da smo v celjski družbeno-politični skupnosti podcenjevali problematiko, ki jo sedaj iz vseh mogočih kotov in pod pritiski čustvene enostranskosti na veliko analiziramo in obdelujemo.

Dosedanje pripombe na razpravo znotraj partije in tudi zunaj nje v široki demokratični fronti delovnih ljudi in občanov naše socialistične skupnosti in izkazanem javnem mnenju poudarjajo, **da je dozorel čas, ki zahteva splošen in temeljit ekološki obračun v vseh sredinah. Pri tem seveda ne smemo izgubljati zdrave pameti, čeprav se pri mnogih teh vprašanjih kaže tako, kot da se odločamo o večjem ali manjšem zlu** (pa vendar zlu, na koncu koncev!). **V bistvu ne odstopamo od zahteve, da Cinkarna kot eden izmed največjih onesnaževalcev okolja v relativno kratkem času to stanje izboljša.** Končno je iluzija, da bi z ekstremnim ukrepom likvidacije ekološko slabe proizvodnje v Cinkarni že kar jutri izboljšali celjski zrak in še kaj. Jasno tudi je, da ob vsej zaostreni strokovni in politični odgovornosti pri sanaciji še vedno lahko računamo na mnoge neznanke, ki jih bomo zavzeto odkrivali redno in ves čas kritičnega uresničevanja sanacije.

Seja se je zaključila s sklepi:

— da komite analizira celotno javno razpravo z vsemi pripombami in jo kvalitetno, strokovno ter politično oceni,

— da so se vse osnovne organizacije Zveze komunistov že do sedaj odgovorno vključile v razpravo in potrdile usmeritev v predlagano sanacijo in

— da je predlaganemu dokumentu sanacijskih ukrepov dana kvalitetna politična podpora, ki predvsem poudarja in izpostavlja odgovornost za realizacijo celovitih sanacijskih ukrepov v celjski Cinkarni.

MITJA UMNIK

TUDI PODPORA IZ REPUBLIKE

Odločna prizadevanja v Celju, da hkrati z naložbo v tovarno žveplove kisline uredimo tudi najbolj pereče ekološke probleme Cinkarne, so dobila polno podporo predsedstva slovenske gospodarske zbornice. Na svoji seji pretekli teden je predsedstvo v celoti podprlo predlagane ukrepe, z izvedbo katerih bi v nekaj letih bistveno izboljšali ekološko stanje v celjski občini, hkrati pa tudi postavili temelje za boljše gospodarjenje Cinkarne kot celote in še zlasti njenega tozda Titanovega belila. Izvedba ukrepov, kot so zapisani v gradivu, o katerem te dni teče najširša javna razprava, je tudi po mnenju predsedstva republiške gospodarske zbornice takšna, da si v Celju lahko obetamo tolikšno izboljšanje ekoloških težav, da bi bile razmere v celjskem okolju vsaj vzdržne.

Po mnenju predsedstva pa so prav sedaj pred delavci Cinkarne najbolj zahtevne in odgovorne naloge, saj bo nujna sestava podrobnega akcijskega programa z ustreznimi sanacijskimi ukrepi in načrti za gradnjo tovarne žveplene kisline. Prav tako je predsedstvo podprlo zahteve, da bo potrebna pomoč širše skupnosti za kakovostno, pravočasno in popolno izvedbo predloženih ukrepov, saj zlasti finančnih bremen celotne sanacije, kot je opredeljena, kolektiv Cinkarne ne bi sam zmogel. Zbornično predsedstvo je, slednjič, podprlo tudi predlog, da Bernard Krivec prevzame dela in naloge individualnega poslovodnega organa v Cinkarni.

B. S.

KOMENTAR

DELEGATSKA BAZA DPZ?

PIŠE: JURE KRAŠOVEC

Naš delegatski sistem v skupščinskem življenju se nenehoma utrjuje in poglablja. V drugem mandatnem obdobju velja geslo za dejansko odločanje delovnih ljudi in občanov preko specializiranih in združenih delegacij, ki delujejo v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah. Vse pogostejši so primeri, da na seje delegatov sedajo skupaj tudi predstavniki političnega življenja v krajevni skupnosti in kolektivih, da sodelujejo samoupravni organi podjetij in sveti krajevnih skupnosti. Tako je tudi prav, kajti sicer bi bila delegacija, kot osnovna celica družbenega odločanja preveč oslabljena, bila bi samo s številom delegatov pomnožena odborniška praksa.

Delegacije zborov delovnih skupnosti in zborov krajevnih skupnosti so nekako bolj povezani z vsebino in potekom skupščinskih razprav in odločitev. Seveda je odvisno vse od dejavnosti vodij delegacij, delegatov samih in pripravljenosti za sodelovanje pri drugih dejavnikih, ki tvorijo naš neposreden demokratičen sistem.

Bolj v zraku visijo delegati družbenopolitičnih zborov. Njihova delegatska baza; občinska konferenca SZDL, konferenca ZK, mladinska konferenca, sindikalni svet in občinska organizacija ZB NOV so pogosto zunaj tirnic in problemov, ki jih obravnava občinska skupščina. Vzemimo dejstvo, da so delegati DPZ izbrani med najbolj razgledanimi in osveščenimi krajani in delavci v združenem delu, za čisto zlato. Vendar v praksi delovanja političnih organizacij večkrat manjka poudarek na zadevah, ki so vsebina in predmet dela občinskih skupščin. Ni vedno vsebina dela političnih organizacij v občini usklajena s problematiko in programom dela občinske skupščine. Zato na sejah občinskih političnih organizacij ni razprave o zadevah, ki bodo na seji občinske skupščine in delegatom enostavno manjka »odločitev njihove baze«, zato nastopajo na odborniški način, po lastni presoji.

Seveda ni mogoče tega trditi za vse občine v našem območju. Pristopi so različni in ponekod, na primer v Celju, občinska konferenca SZDL sklicuje delegate DPZ. Vendar sklic delegatov DPZ ni nič drugega kot priprava delegatov za sejo skupščine, torej istih ljudi, ki kot stalni delegati hodijo na seje skupščine. Vendar delegatom DPZ manjkajo mnenja in stališča širše baze. Pomembno je, kaj o posameznih stvareh in problemih sodi organizacija SZDL, kaj ZK, kaj sindikat, mladina in borci. Iz vrst občinskih političnih vodstev izvoljeni delegati pa še niso baza, marveč delegati širših teles na občinski ravni.

Kaj storiti?

Bržčas bo treba vztrajati, da delegatsko odločanje v DPZ doživi načeloma enak proces priprav na občinske seje, kot v drugih zborih občinske skupščine. Če trdimo, da delo krajevna delegacija preozek krog občanov za odločanje o bistvenih zadevah, da mora biti delegacija vsajena sredi družbenega življenja neke krajevne skupnosti, potem je sestajanje delegacij v DPZ preozek okvir za odločanje.

CELJE

ZA IZPOLNITEV NALOG

ZELENA LUČ ZA PRIPRAVO PROSTORSKEGA PLANA

Dober začetek. Uspešen start celjske občinske skupščine v novo delovno obdobje. To je ugotovitev, ki velja za prvo zasedanje delegatov vseh treh zborov občinske skupščine po poletnih počitnicah. Pa ni bilo na njem prav nič počitniškega. Bilo je delovno. Zavzeto. Bilo je zasedanje, ki je med drugim več kot kritično ocenilo uresničevanje srednjeročnega družbenega plana v prvih treh letih, in bil je dogovor, ki je napovedal bitko za izpolnitev ne samo letošnjih gospodarskih in družbenih obveznosti, temveč s tem tudi uresničitev petletnega načrta.

V tej oceni minulega dela, na polovici srednjeročnega obdobja, ter v opozorilo za izvajanje prihodnjih nalog, je skupščina več kot uspela. Uspela tudi zato, ker je ocena o gospodarskih in družbenih gibanjih naletela v delovnih sredinah na resen sprejem. Ker so jo vzeli kot svojo obveznost in dolžnost, da opravijo še tisto, kar so morda zamudili.

Zato tudi izredno konkretne in kritične razprave. Še posebej v zboru združenega dela. Zato tudi veliko vprašanj o nekaterih podatkih, ki zaskrbljujejo. Tudi na račun prepočasne gradnje stanovanj, tudi na račun zaostanka v uresničevanju investicijskih obveznosti. Tudi na račun dejstva, da je v planiranju še vse premalo skladnosti, da ima v teh načrtih premočan poudarek ekonomska smer, premalo pa drugi vidiki. Celo ekološki, ki so za Celje še kako velikega pomena.

V uresničevanju srednjeročnega načrta sicer niso doseženi vsi vidiki, navzlic temu stanje ni slabo. O tem govorijo tudi podatki o letošnji realizaciji resolucijskih obveznosti. Toda, to ne pomeni, da nalog ne manjka. Tudi kar zadeva izvoz, reprodukcijsko sposobnost gospodarstva in še in še. Tu je še prestrukturiranje gospodarstva, tu so dohodkovni odnosi, ki še čakajo na svoje pravo življenje in moč, tu je nadalje svobodna menjava dela, pa ne formalna, marveč neposredna, tista, ki bo posegla na vsa področja našega dogajanja.

Delegati občinske skupščine pa so tokrat s sprejemom ustreznega odloka prižgali tudi zeleno luč za pripravo prostorskega plana občine. Gre za nalogo, ki mora biti končana do sredine prihodnjega leta, za obveznost, ki prav tako zadeva vse in se uvršča med prioritetne obveznosti tega časa v celjski občini. Gre za dogovor na vprašanje, kakšni so vidiki nadaljnjega razvoja celjske občine v prostorskem pogledu, kako je s širitvijo gospodarstva, poselitvenega prostora itd. Na vsak način velja ugotovitev, da je prostora zelo malo, da je ta prostor več kot dragocen in zatorej ni vseeno, kako ga porabiti, koristiti, kako naseliti, kje graditi industrijske objekte in podobno.

M. BOŽIČ

ZANIMIVO OB 110-LETNICI SLOVENSKEGA TABORA V ŽALCU

Na nedeljski proslavi so med številnimi gosti bili tudi Slovenci iz Globasnice v Avstriji. Med njimi sta bila tudi časnikarja njihovega glasila »NAŠ TEDNIK«, ki je pred dnevi slavil 30-letnico obstoja. Z novinarjem Florijanom Sablatschanom smo se dogovorili, da bomo navezali stike med obema redakcijama, torej njihovo in našo. Izmenjavali bomo tudi glasila. Pričakujemo, da bo do prvih konkretnih pogovorov prišlo že kmalu.

• • •

Ob proslavi je žalski stadion, ki je sicer po legi med najlepšimi v Sloveniji, dobil novo, svečanejšo podobo. Polepšali so ga! Tribuno so prepleskali, med vrste posipali bel pesek, odstranili travo, ki je prekrivala tako tribuno kot stezo in okolico, montirali novo ograjo... Zdaj pa je treba to samo vzdrževati, da ne bo čez nekaj časa vse spet tako zanemarjeno in zapuščeno, kot pred proslavo...

• • •

V priložnostni povorki je sodelovalo 1800 ljudi od cicibanov preko predstavnikov šol in športnih društev do gasilcev, »jagrov«, folklornih skupin, godb na pihala, zastavonoš, planincev, jamarjev do predstavnikov Rdečega križa. Bil je to čudovit spekter razvejane vsestranske dejavnosti!

Zbral: TONE VRABL

TIM LAŠKO

RAZVOJNA PRIZADEVANJA

NI SODELOVANJA Z RAZISKOVALNO SKUPNOSTJO

Preusmeritev rudnika Laško, ki ji sicer ni sledila likvidacija pridobivanja premoga, je imela za posledico uspostavitev novih proizvodnih zmogljivosti in povsem novega proizvodnega programa ter tehnologije. Še več. Laški TIM je s svojo novo proizvodnjo v večini svojih TOZD začel orati ledino, zlasti na področju gradbeništva, termo in hidroizolacijskih sredstev in vgrajevanja le-teh, na področju zaščite okolja in hladilniških naprav. Te novosti pa niso padle na že formirano tržišče. Najprej je bilo treba dokazati prednost teh novih proizvodov in dokazati se jih je dalo le na podlagi raziskav.

Danes v podjetju TIM le še redki mislijo, da je v sestavu podjetja preveč strokovnjakov, kajti rudarstvo je v stoletjih uveljavljeno opravilo, ki ni poznalo niti potreb po širokem timu raziskovalcev, niti problemov (razen občasnih) s prodajo. Za premog se ve, kje je potreben in za kaj se rabi, kar zadeva proizvodnjo ostalih TOZD v TIM, pa je bilo treba storiti mnogo več, od spreminjanja miselnosti na tržišču do opravičevanja novih proizvodov z raziskavami.

TIM ima splošni razvojni oddelek s sedežem v Ljubljani. Zakaj v Ljubljani je bržčas jasno, saj ne gre samo za delo neposredno zaposlenih, marveč tudi za sodelovanje zunanjih strokovnjakov. Vrh tega bi ob splošnem pomanjkanju kadrov v matični občini težko sestavili tim strokovnjakov, ki, kot vemo, neradi zapuščajo mesto, kot je Ljubljana.

Naj naštejemo samo nekaj del in akcij, ki jih je v zadnjem času opravil tim strokovnjakov v razvojnem oddelku.

Znano je, da je stiropor, ki je glavna surovina oziroma predmet dela vseh TOZD v laškem TIMU, gorljiv. Zato so izpeljali protipožarno akcijo s stališča pravilnega vgrajevanja tega materiala v zgradbe. Rezultat te akcije je bil za vso državo veljaven in v uradnem listu objavljen pravilnik o zaščiti s stališča požarne varnosti.

Strokovnjaki se nadalje ukvarjajo s problemom verificiranih sistemov pod geslom »Optimalne izolacije«. Na tem področju so močno izboljšali toplotno izolacijo, pri čemer so uspešno sodelovali z zavodom za raziskavo materiala, strojno fakulteto, gospodarsko zbornico Slovenije, z zavodom za standardizacijo in drugimi. Nadalje akcije strokovnjakov so raziskava stiropora za določanje njegovih gradbenih fizikalnih kriterijev. V pripravi imajo pravilnik o toplotni akumulaciji obodnih konstrukcij. Po načrtih in raziskavah strokovnjakov so začeli v TOZD Gračnica proizvajati sendvič elemente za gradbeništvo. Pri tem gre za lepljenje različnih materialov na izolacijsko podlago.

V okviru splošnega razvoja je razvojna služba pripravila vrsto študij kot: Toplotna bilanca embalaže in trde pene iz stiropora, primerjalne lastnosti penastih umetnih snovi, toksičnost trde pene iz stiropora, odpornost trde pene iz stiropora proti požaru, piroliza in zgorevanje stiropora ter poliuretanske trde pene.

Pri vseh teh naprezanjih pa delavci s področja splošnega razvoja v TIM Laško niso uspeli zagotoviti sodelovanja slovenske raziskovalne skupnosti, kateri so posredovali svoje vloge. Tudi sodelovanje z inozemskimi institucijami, kjer so v tej proizvodnji pred nami, jim je bilo onemogočeno. Tako se morda zgodi, da ob odkriti Ameriki iščejo Ameriko.

JURE KRAŠOVEC

GOSPODARSKI KOMENTAR

KRITIČNO ZA USNJARJE

PREMALO DOMAČIH IN UVOŽENIH S UROVIH KOŽ

Že dlje časa traja kriza v usnjarski industriji, pri čemer gre v bistvu za krizo svetovnih razsežnosti. Nerazvite dežele in dežele v razvoju v svoji industrializaciji ponavadi najprej razvijejo tekstilno in usnjarsko industrijo. Tako sčasoma od izvoznikov surovih kož postanejo tudi vse boljši predelovalci. To pomeni, da začno kmalu tudi dokaj uspešno konkurirati na svetovnem trgu, tako tudi na našem, evropskem. Tudi cene njihovih izdelkov in določenega kontingenta surovine za usnjarsko predelovalno industrijo so včasih lahko skoraj dampinške in ponavadi tedaj zaškriplje v dosti bolj razviti usnjarski predelovalni industriji razvitejše. ga gospodarskega sveta. Tako zlasti na zahodu, pa tudi pri nas, ki imamo skoraj preveč usnjarn.

Jugoslovanski proizvajalci usnjarsko-predelovalne industrije spremljajo letošnja borzna poročila o gibanju cen surovih velikih kož skrbneje kot kdajkoli doslej od leta 1976. Vendar pa so jih, kot je videti, dogodki prehiteli, tako da so skladišča ostala že skoraj popolnoma prazna. Po strahovitem skoku cen za velike surove kože na svetovnem tržišču leta 1976 (za okroglo 70 odstotkov!) in dviganju cen v letošnjem prvem polletju, so domači predelovalci kož, pa tudi večina predelovalcev v svetu pričakovali, da je kulminacija rasti cen mimo, da bo nastopilo umirjenje ter da imajo do konca leta še dovolj časa za nemoten nakup. Kot je videti pa bodo predelovalci usnja to drago plačali. Od 35 do 40 tisoč ton kož, za kolikor je bil ocenjen letošnji uvoz, je bila doslej nabavljena le četrtina potrebnih kož. Pri vsem tem pa ni moč niti malo pričakovati, da bo domače tržišče v tem položaju lahko priskočilo na pomoč, saj je znano, da ni moglo nikoli doslej pokriti več kot 50 odstotkov vseh potreb. Nakup potrebnih količin surovih kož na tujem tržišču pa bi v tem trenutku, ko so cene od začetka leta porastle povprečno za 32 odstotkov in imajo tendenco še nadaljnje rasti, bil za predelovalce kož precej tvegan. Po podatkih poslovne skupnosti usnjarske industrije INKO je približno 86 odstotkov jugoslovanskih usnjarn zaključilo letošnje prvo polletje z izgubami. Tudi naši najvidnejši in najsodobnejši industrijski predelovalci usnja kot na primer Kula so v težavah. Za letos sicer omenjeni kombinat še ni v izgubah, proti koncu leta pa bo verjetno tudi sam zdrknil v skupino izgubašev, saj mu bodo zagotovo pošle lanske zaloge surovine. Negativni rezultati so predvsem posledica že kar tradicionalnega dviganja cen nad dogovorjene okvire, kar je vse v škodo usnjarjev. Pomanjkanje surovin pa je povzročilo, da so zmogljivosti nekaterih tovarn neizkoriščene. Kako priti iz tega v resnici zelo zapletenega položaja za sedaj ne vedo povedati niti sami proizvajalci.

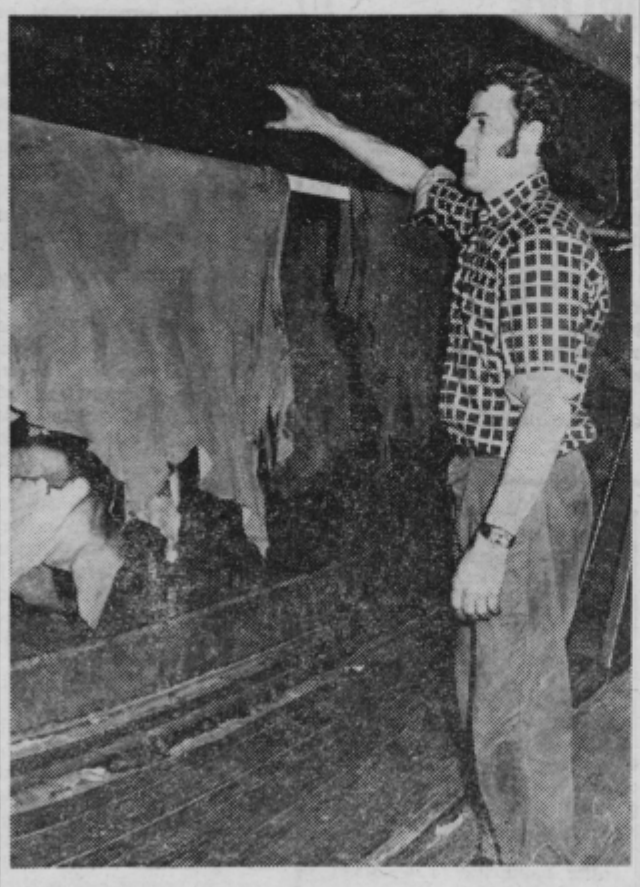

Sicer so se mnogi pametni usnjarji že pred časom poskušali pravočasno preusmeriti, na primer v umetno usnje in še kaj. Tako je tudi naš konjiški KONUS že bistveno preusmeril svojo proizvodnjo. Tudi njegovo usnjarstvo je še vedno v sanacijskih razmerah, pa konca še ni videti. Veliko je odvisno tudi od naše zvezne zunanjetrgovinske politike, saj je jasno, da bo treba uvoziti surovino in to takoj. Ne samo, da je trenutno celo cenejša za kakšnih 20 odstotkov od domače, predvsem gre za to, da domače usnjarne ne ostanejo brez dela. Je pa pri saniranju in posodabljanju opreme v usnjarnah — vsaj tako so mi povedali v Konusu — še nov moment, ki ob vsesplošnem ekološkem osveščanju naših ljudi predstavlja dodatna sredstva za drage čistilne naprave. Najverjetneje bo treba vendar nekoliko dvigniti cene obdelanih kož, katere bi priznali tudi proizvajalci končnih izdelkov, obutve, konfekcionarji in izdelovalci galanterije. Le tako bi s skupnimi napori prenesli breme usnjarske krize, ki je predvsem rezultat hitrega skoka cen na tujem tržišču, nikakor pa ne kaže krivde zanjo iskati samo pri domačih usnjarjih.

Pri tem seveda ne kaže odmisliti vprašanj o pametni delitvi dela med usnjarji, pa tudi razčistiti, ali imamo usnjarn preveč, kako je z njihovo produktivnostjo in tudi preusmeritvijo proizvodnje.

MITJA UMNIK

DELEŽ INDUSTRIJE UPADA

ZA MOČNEJŠE GOSPODARSTVO

IZPAD INVESTICIJ V ŽALCU

O izpolnjevanju nalog s področja gospodarstva kot so zapisane v resoluciji o izvajanju srednjeročnega načrta razvoja občine Žalec v letih 1976 in 1977 smo že pisali. Tokrat pa namenjamo nekaj besed letošnjemu prvemu polletju. Gre pravzaprav za nadaljevanje gospodarskih gibanj in njegovih značilnosti prejšnjih dveh let. Dokaj visoke nominalne rasti družbenega proizvoda kažejo na možnost 10-odstotne realne rasti te kategorije. Število zaposlenih je za pet odstotkov višje kot so predvidevali v žalski občini. Opozoriti velja na izpad naložb, saj te dosegajo le eno tretjino načrtovanih. Plan investicij se torej že tretje leto zapovrstjo ne uresničuje. To se poleg strukturnih sprememb v gospodarstvu že odraža tudi na dinamiki gospodarskega razvoja občine v primerjavi z drugimi v celjski regiji. Iz prvega ali drugega mesta v regiji v preteklih letih je Žalec po podatkih za polletje zdrknil na peto, šesto in celo sedmo mesto.

Načrtovani družbeni proizvod industrije se bi moral letos povečati še posebej na osnovi združevanja dela in sredstev. Predlagano povečanje združevanja sredstev v sklad skupnih rezerv je pravzaprav edini vidnejši rezultat na tem področju. Z delom tega denarja se bo nadaljevala izgradnja trgovsko gostinskih kapacitet v Žalcu in na Polzeli. Drugi del bodo namenili investicijam na področju industrije oziroma kmetijstva.

Naloge na področju kmetijstva se odvijajo na osnovi sprejete resolucije o kmetijstvu. Razvoj v zadnjih dveh letih in pol je bil dober še posebej v okviru Hmezada, hitrejši razvoj te panoge pa močno zavira še vedno neurejeno področje cen. S tem v zvezi velja omeniti dve zelo pomembni naložbi. Mislimo na farmo prašičev in mlekarno, ki bosta še kako pomembni za celotno gospodarstvo občine.

Za trgovino in gostinstvo je tudi v prvem polletju značilna hitra rast celotnega prihodka, družbenega proizvoda in zaposlenih. Kmalu bodo odprli trgovski objekt Lesnine v Levcu in večnamenski objekt na Dobrovljah, za motel na Vranskem, hotel v Žalcu in blagovnico na Polzeli pa pripravljajo projekte. Na področju oblikovanja občinskega programa stalnih rezerv še niso pričeli z delom, prav tako še niso pripravili akcijskega programa za razvoj turizma. Drobno gospodarstvo pa dosega v letošnjem letu hiter razvoj. Še sploh velja to za zasebni sektor.

Tudi za letos veljajo torej naslednje ugotovitve: investicije so razdrobljene in neučinkovite, slabi so rezultati na področju združevanja dela in sredstev in končno, v Žalcu so priče hitremu razvoju infrastrukture in družbenih dejavnosti. To pa pomeni, da bodo morali imeti v občini močnejše gospodarstvo kot ga imajo.

JANEZ VEDENIK

AKTUALNO

ZRAK — NAŠ OBSTOJ

PIŠE: LEON MOKOTAR

Objektivna situacija celjskih ekoloških razmer je narekovala ustrezno organiziranost pri reševanju pereče problematike. Tega se Celjani že dolgo zavedamo. Lahko se pohvalimo, da so prvi rezultati naše pripravljenosti, da živimo v boljšem okolju, že tu. Tako smo prvi v Jugoslaviji sprejeli družbeni dogovor o varstvu okolja, kjer smo natanko zapisali, kaj vse moramo storiti, da bo »naš jutri« bolj zdrav.

Pri reševanju ekološke problematike ne smemo posegati po delnih rešitvah, ker so te kratkoročne, predvsem pa tudi dražje. Ko razpravljamo o celjskem zraku, vsi poprek govorimo o žveplovem dioksidu in žveplovem trioksidu, pozabljamo pa na vse ostale kemične spojine, ki jih v zraku ni malo, prispevajo pa znaten delež k našemu zdravju in našemu počutju.

Zdravstvena služba pri nas in po svetu se je začela zanimati za zrak šele potem, ko je ugotovila, da je na nekem področju narasla obolevnost in smrtnost. Znani so primeri, ko je izredno visoka koncentracija žveplovega dioksida in amonijaka skupaj z neugodnimi vremenskimi razmerami povzročila v letih 1952, 1956, 1957 in 1962 v Londonu pravo katastrofo, pa recimo primer Pennsylvanije leta 1948, ko je bil vzrok za katastrofo izredno visoka koncentracija cinkamonijevega sulfata. Londončane je to spodbudilo, da so temeljito očistili svoje mesto. Smoga praktično sploh ne poznajo več, pri tem pa so se Londončani odpovedali tudi simbolu domačnosti — svojemu kaminu.

Onesnaževalce lahko razdelimo na: prah, dim, meglo, pare, pline in žive organske snovi, kot so bakterije, virusi, plesni, pelod, . . . Nekateri od teh onesnaževalcev tvorijo skupaj s sončnim sevanjem še bolj škodljive snovi, kot jih že imamo v zraku. Tako je izredno nevaren za smog, ki deluje na dihala in oči podobno kot žveplov dioksid.

Prah v zraku je prisoten kot posledica industrializacije. V naša pljuča pride po naravni poti, in to tisti delčki, ki so manjši od 5 mikronov. Od kemičnih in fizikalnih lastnosti teh delčkov je odvisno, kakšne težave nam bodo povzročali. Naše telo premore sicer dobre obrambne mehanizme, ki pomagajo izločiti prah iz telesa ali pa nevtralizirati, žal pa mu to vedno ne uspe. Tako lahko resno zbolimo na dihalih, dokazano pa je tudi, da prah povzroča pljučnega raka.

Med kovinami v zraku, ki jih, mimogrede povedano, v Celju ni malo, so za nas najnevarnejši cinkov oksid, železov oksid, svinec in svinčev tetraetil.

Cinkov oksid povzroča podobne napade, kot jih ima bolnik pri malariji, sicer pa pušča svoje posledice predvsem na naši koži.

Svinec je strup, ki kvari kri, posebno rdeča krvna telesca, sicer pa povzroča okvare tudi na ožilju srca, možganov in ledvic. Poškodbe povzroča tudi našemu živčevju. Pri kronični zastrupitvi imamo težave s prebavili, splošno mišično oslabelostjo . . .

Svinčev tetraetil je naš vsakdanji gost zlasti ob tistih cestah, ki so izredno prometne. Nastaja kot produkt izgorevanja pri bencinskih motorjih. Napada naš centralni živčni sistem, povzroča psihični nemir, dezorientiranost, blodenje, potenje, nespečnost, impotenco, glavobol in slab apetit.

Pline delimo na dražljivce in dušljivce. Med dražljivci so omembe vredni klor in vodikov klorid, dušikov monoksid in dušikov oksid, vodikov fluid in žveplov dioksid. Vsi ti imajo različne učinke, ki so najbolj tvorni predvsem na naših dihalih, povzročajo pa tudi okvaro zob, glavobole in nespečnost. Pri manj odpornih ljudeh in bolehnih je izredno visoka koncentracija lahko tudi vzrok za prezgodnjo smrt.

Med **dušljivci** je najbolj znan **ogljikov monoksid**, ki je človeku življenjsko tudi najbolj nevaren. Primeri nesreč, ko so vozniki ogrevali avtomobilske motorje v zaprtih prostorih, so se skoraj praviloma končali s smrtjo. Na Ptujski cesti v Mariboru je izgubila svoja življenja cela turška družina, ker je zaradi okvare na ventilaciji zahajal v kabino ogljikov monoksid. Ta plin se namreč veže na hemoglobin, tvori novo kemično spojino, ki preprečuje transport kisika po našem telesu. Najprej nastopi omotičnost, utrujenost, pri 60 odstotkih koncentracije pa odpovejo naši možgani in srce. Nekatere od rešenih žrtev so izpovedale, da so sicer vedele, kaj se z njimi dogaja, da pa niso imeli moči, da bi kakorkoli ukrepali.

Profesor dr. Henry Péquiniot iz Pariza je izjavil, da bi se povprečno človeško življenje lahko podaljšalo za 3—5 let, če bi se onesnaženost zraka v visoko industrializiranih področjih zmanjšala za polovico. Isti avtor tudi trdi, da bi zmanjšali število obolenj zaradi pljučnega raka za četrtino in za šestino srčnih obolenj.

V vsak dom
NOVI
TEDNIK

CELJE

HOTEL GOLOVEC?

PROGRAM NADALJNJIH DEL

Naslov z vprašanjem. Torej ugibanje. In vendar ne takšno, ki bi ne imelo razloga. Gre za misel ali pobudo, ki dobiva v zadnjem času vse trdnejšo osnovo.

Zdaj ne gre samo za uresničevanje programa nadaljnje izgradnje športno-rekreacijskega centra Golovec, marveč tudi za oceno stanja, ki je, vsaj kar tiče hotelskih zmogljivosti v Celju, več kot znano.

Občutno pomanjkanje nočitvenih kapacitet, da ne zapišemo še primernih, je prišlo do veljave tudi ob pravkar končanem Celjskem sejmu. Organizatorji letošnje največje jesenske sejemske prireditve v Celju so bili v tem času velikokrat v zadregi. Prihajali so gostje, poslovni ljudje, domači in tuji, želeli so ostati v Celju, si zagotoviti primerno prenočišče... Toda, tega ni bilo. In spet so se morali obračati k sosedom. Tudi ta primer je potrdil, da Celje potrebuje nov hotel primerne kategorije.

In tako ni naključje, če se prav zdaj, ko prihaja problematika Športno-rekreacijskega centra Golovec tudi pred delegate občinske skupščine, ko prihajajo na dnevni red vprašanja dosedanjega dela in razvoja tega centra, pojavlja tudi misel, da bi tisto točko nadaljnje izgradnje Golovca, ki govori o gostinskem oziroma hotelskem objektu, nekoliko dopolnili, da bi zlasti s to gradnjo rešili pereč celjski problem. Gre za pobudo, da bi naj na Golovcu zgradili hotel z 250 posteljami, in ne s 150, kot je bilo predvideno, in da naj bi bodočemu hotelu tudi zaradi drugih objektov v okviru Golovca, predvsem pa zaradi bazena, kegljišča, rekreativne fizioterapije, športnih igrišč zagotovili A kategorijo.

Takšna je misel. Morda drzna, toda zaradi potrebe in zahteve Celja, da se razvija tudi kot pomembno sejemsko mesto, upravičena.

Sicer pa program nadaljnje izgradnje Golovca predvideva najprej gradnjo kopališča (zaprtega bazena), avtomatskega večsteznega kegljišča in oddelka tako imenovane rekreativne fizioterapije. Tu gre predvsem za saune.

V programu je nadalje gradnja hotela, ureditev zunanjih površin itd. Sicer pa ta čas tudi na sploh zahteva sprejem dokončnega načrta izgradnje Golovca. Po tem programu naj bi bil Golovec v celoti zgrajen z vsemi predvidenimi objekti do leta 1985.

V prizadevanjih za čimprejšnjo zgraditev tega centra se odpirajo še druge naloge. Tu gre tudi za odnose med Zavodom športno rekreacijskega centra Golovec ter Skupnostjo za izgradnjo objektov posebnega družbenega pomena. Gre tudi za stike, ki jih Golovec mora imeti z nekaterimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi v občini. Gre za mnoge prireditve, ki lahko postanejo del programov nekaterih interesnih skupnosti. To pa hkrati pomeni, da bi te interesne skupnosti zanje prevzele tudi del finančnih obveznosti. Odpira se torej oblika sofinanciranja skupnega programa Golovca in nekaterih interesnih skupnosti. Gre za skupno obveznost, gre za dogovorjene programe in seveda za čiste račune o finančnih obveznostih.

Pomembna delovna usmeritev Golovca se kaže v prirejanju sejemskih prireditev. Prvi koraki so napravljeni. Tu so tudi prve izkušnje. Bogate in dragocene. Na vsak način pa pomeni prva pot novo uveljavitev Celja kot sejemskega mesta v pravem pomenu besede, mesta z mednarodnimi sejemskimi prireditvami.

Ob takem in podobnem programu se bije tudi bitka za zagotavljanje pogojev za normalno delo, tudi za pridobivanje zadostnih obratnih sredstev, tudi za primerne kadre v kolektivu, tudi za njihove delovne in zlasti življenjske pogoje itd., itd.

Golovec je tu, in slej ko prej bo treba reči, kako se bo razvijal v bodoče, kakšna bo njegova programska usmeritev in podobno.

M. BOŽIČ

CELJE: KAJ Z INTEGRACIJO

Na zadnji seji celjske občinske skupščine, oziroma na ločeni seji zbora združenega dela, je delegatka celjskega Izletnika, Marjeta Pintar, vprašala, kakšna je usoda elaborata o nadaljnji integraciji celjskega gostinstva, za katerega je tudi združeno delo prispevalo svoja sredstva in ki je veljal okoli 400.000 dinarjev.

Kot je v odgovoru na to in druga vprašanja tolmačil podpredsednik izvršnega sveta, Risto Gajšek, elaborat o nadaljnji integraciji celjskega gostinstva ni obležal v predalu, marveč je še vedno aktualen. To pomeni, da je nadaljnje povezovanje celjskega gostinstva še zmeraj pomembno vprašanje.

-b

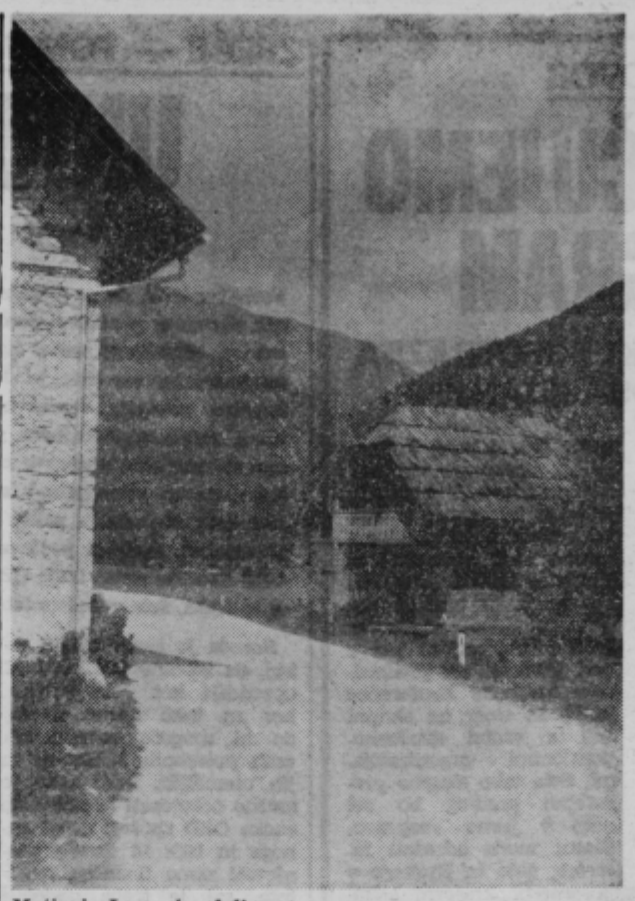

Motiv iz Logarske doline

SOLČAVSKO VABI

TUDI PANORAMSKA CESTA

Ne samo v poletni vročini. Tudi zdaj, v jesenskih mesecih, saj je ta prečudoviti alpski svet v tem času, ko je jesen obarvala po svoje naravo, še lepši, morda celo najlepši.

Solčavsko obsega okoli deset tisoč hektarjev. Obdano je z vencem Savinjskih Alp, Karavank in Raduho. Med solčavskimi gorami in planinami so kot narodni park zaščitene znane in lepe doline: Robanov kot, Matkov kot in najlepša med njimi — Logarska dolina. Tu, na njenem začetku, izvira bistra Savinja, ki pada v svojo dolino čez 80 metrov visok slap Rinko. Pod slapom ponikne. Drugič prodre na dan sredi Logarske doline.

Solčavsko danes ni več odrezano od sveta. V njegogo osrčje in prav do konca vodi asfaltirana cesta. Solčavsko se začenja v soteski Vrata. Tu sta še dve naravni znamenitosti: Igla in Presihajoči studenec. Pri penzionu in gostišču Rogovilc, tik pred vasico Solčavo, je vhod v Robanov kot, v zaščiteni narodni park.

Solčava, središče tega alpskega območja, je vasica, ki jo je treba videti in doživeti. Zaradi ljudi, zaradi njene lege in lepote, zaradi njene zgodovine. Tudi ta vas s prebivalci vred je doživljala strahote druge svetovne vojne. Nemci so jo 1944. leta požgali do tal. In potem je v letih po vojni zrasla vas z belimi strehami.

V Solčavi se začenja oziroma končuje makadamska cesta, ki vodi vzdolž avstrijske meje v Podolševo, od tod na Koroško, levo pa mimo kmetij v Podolševi — Sv. Duh po znameniti Solčavski panoramski cesti v Matkov kot in Logarsko dolino. Njen konec, lahko pa tudi začetek, je blizu gostišča Sester Logarjevih.

Celotno Solčavsko je tudi izhodišče do znanih planinskih postojank. To območje ima kar pet planinskih koč: planšarska koča v Robanovem kotu, koča pod Ojstrico na Klamenči jami, dom na Okrešlju, koča pod Olševo in koča v Grohotu pod Raduho.

To pa je tudi območje z mnogimi zgodovinskimi in naravnimi znamenitostmi. To velja za gotsko cerkev v Solčavi, za kipec Marije Snežne, za znano Potočko zijalko itd. Celotno območje je polno spomenikov in drugih pomnikov iz časa narodnoosvobobilnega boja itd. Poleg drugih naravnih znamenitosti je v Solčavi 1.250 let stara tisa, najstarejše še rastno drevo na Slovenskem itd.

PREBOLD

VSE NARED ZA POT

PREBOLDSKI JAMARJI V ARGENTINO IN EKVADOR

Samo še dober mesec loči slovenske jamarje od trenutka, ko bodo odšli na svojo prvo izvenevropsko odpravo, na kateri se bodo srečali s krasom argentinskih Andov. To bo nedvomno začetek sodelovanja Jugoslovanov pri mednarodnih speleoloških raziskavah in tako tudi poskus ponovne uveljavitve jugoslovanskega jamarstva v mednarodnih speleoloških krogih.

Preboldski jamarji so že pred tremi leti dali pobudo za izvedbo večje odprave, ki bi veliko pomenila tudi v mednarodnem merilu. Odločili so se za Argentino.

Od tedaj so organizaciji odprave posvečali v Preboldu veliko pozornost. Še posebno vneto pa so se začeli pripravljati ob koncu lanskega leta, ko so dokončno sprejeli sklep o njeni izvedbi. Tako so v tem času tudi po zaslugi jugoslovanskih izseljencev v Argentini navezali tesne stike z Muzejskim društvom v Malargui, s slovenskim planinskim društvom v Mendozi, jugoslovanskim veleposlanikom v Argentini, družino Luskar v Malargui, Argentincem Ovandom iz Buenos Airesa, ki predstavlja največjo avtoriteto speleologije doma, z dr. Leskovarjem, ki jih je pred kratkim obiskal, ko se je vračal s svetovnega kongresa o hmeljarstvu (bil je v Španiji)in še z drugimi. Vsi ti bodo preboldskim jamarjem oziroma članom prve jugoslovanske jamarske odprave v argentinske Ande v pomoč, ko bodo pripotovali čez veliko lužo.

Po zaslugi vseh teh so se člani odprave že doslej dobro seznanili z deželo, ki jo bodo obiskali, z življenjem in navadami ljudi v njej itd. Velik delež pri tem je imel tudi dr. Wagner s Hmeljarskega instituta v Žalcu, ki je skupaj z dr. Leskovarjem in s pomočjo številnih barvnih diapozitivov na srečanju v Preboldu predstavil Argentino v sliki in besedi.

Iz številnih dopisov so tudi spoznali, kakšne so njihove raziskovalne možnosti. V Argentini so doslej raziskane le tri ali štiri jame. To delo so opravili venezuelski jamarji. Seveda je zdaj vprašanje, na kakšne jamske objekte bo naletela jugoslovanska odprava. Sicer pa, ne glede na velikost objektov, je na dlani, da bo že vsak najmanjši prispevek Jugoslovanov pomemben podatek.

V času bivanja v Argentini in Ekvadorju, kamor jih bo pot zanesla pri povratku, bodo raziskali najmanj pet večjih jamskih objektov in jih strokovno obdelali z raznih vidikov. Poleg tega bodo posebno skrb namenili visokogorskemu krasu in njegovemu rastlinstvu. Zato se bodo povzpeli tudi na enega od petisočakov Andov. Seznanjali se bodo še z življenjem tamkajšnjih ljudi itd.

V svoj program odprave so vključili tudi nekaj predavanj z barvnimi diapozitivi o turističnih lepotah Slovenije in Jugoslavije, o naših kulturnih in zgodovinskih znamenitostih, o podzemeljskem svetu. To nalogo bo imel dr. prof. France Habe iz Postojne, ki je prav gotovo eden med najboljšimi tovrstnimi predavatelji pri nas in znana osebnost v mednarodnih speleoloških krogih.

Člani prve jugoslovanske jamarske odprave bodo 2. novembra poleteli z zagrebškega letališča na dolgo pot. Nosilo jih bo letalo švicarske družbe. Opremljeni bodo z novo raziskovalno opremo. Nosili bodo enotna oblačila. Založili so poseben barvni poster z jamskim motivom in napisom. Izdali so dve vrsti značk, nalepk, našitkov.

Odprava bo po predračunu stala 550.000 din. V glavnem so sredstva zagotovljena.

Člani odprave so pred kratkim opravili še zadnji zdravniški pregled in se cepili proti raznim virusnim boleznim. Skrbno pripravljajo spisek opreme, ki bo romala z njimi v Argentino itd.

DARKO NARAGLAV

ROG. SLATINA: ŽIVAHNO

Rogaška Slatina je tudi na začetku oktobra dobro zasedena. To velja še predvsem za vse hotele. Zato so rezervacije več kot potrebne. Dosti prostih ležišč pa je pri zasebnih oddajalcih sob.

Po torkovem nastopu folklornega ansambla »Veseli pastirji« KUD Jože Hermanko iz Maribora, bo v soboto in nedeljo v zdraviliškem kraju nastopila na dveh koncertih godba na pihala iz Avstrije.

ljubljanska banka
Splošna banka Celje

RAZPIS ZA NAJBOLJŠE LIKOVNE IN LITERARNE IZDELKE ZA ŠOLSKO LETO 1978/79

Že ustaljena akcija Ljubljanske banke — Splošne banke Celje za spodbujanje mladine k varčevanju je razpis za najboljše likovne in literarne izdelke. V prihodnjem šolskem letu 1978/79 pričakujemo še večji odziv, zlasti zato ker je rok razpisa ugodnejši in bo trajal od 2. septembra 1978 do februarja 1979.

Odsek za pospeševanje denarnega varčevanja in propagando predlaga za literarne izdelke skupno temo: KDOR SEJE, TA ŽANJE, za nižjo in višjo stopnjo. Za likovne izdelke pa smo se odločili za svobodno temo in tehniko.

Naj še povemo, da je prišlo tudi do novosti v nagrajevanju Ljubljanske banke — Splošna banka Celje, saj so zvišane nagrade za najboljša likovna in literarna dela ter za tekmovanje med pionirskimi hranilnicami.

Že zadnjič smo tudi obljubili objavo rezultatov tekmovanja med Pionirskimi hranilnicami za šolsko leto 77/78. To želimo storiti danes. Torej, na razpis se je prijavilo 32 Pionirskih hranilnic. Na podlagi ocenjevalnih kartonov je odsek za pospeševanje denarnega varčevanja in propagando izbral 10 najboljših PH na popolnih osnovnih šolah in 5 na nepopolnih osemletkah.

1. nagrado prejme: Osnovna šola Ivan Farčnik-Buč Vransko (293 točk) v vrednosti 1.600 din

2. Osnovna šola Šempeter (284 točk) 1.500 din

3. Peter Šprajc — Jur Žalec (278 točk) 1.400 din

4. Osnovna šola Rogaška Slatina (258 točk) 1.300 din

5. Osnovna šola Polzela (257 točk) 1.200 din

6. Nada Cilenšek Griže (248 točk) 1.100 din

7. Osnovna šola Lesično (244 točk) 1.000 din

8. Ivan Kovačič-Efenka Celje (216 točk) 900 din

9. Osnovna šola Rimske Toplice (213 točk) 900 din

10. Osnovna šola Šentjur (212 točk) 900 din

Nepopolne osemletke pa prejmejo:

1. Kostrivnica (309 točk) 1.000 din

2. Galicija (157 točk) 900 din

3. Ljubečna (154 točk) 800 din

4. Dobje pri Planini (151 točk) 700 din

5. Donačka gora (147 točk) 600 din

Vsem nagrajenim Pionirskim hranilnicam iskreno čestitamo, z željo, da bi tudi vnaprej dosegale tako lepe uspehe. Nagrade in priznanja prejmejo vse Pionirske hranilnice ta mesec na srečanju hranilničarjev.

KONJIŠKI RAZGOVOR

URESNIČUJEMO PROGRAM

FILIP BEŠKOVNIK: PREOBRAZBA KS IN USPOSABLJANJE

Čemu posvečate v konjiški SZDL prav sedaj največjo pozornost?

Uresničujemo delovni program, ki ga je občinska konferenca SZDL sprejela v juniju. Predvsem delamo na oblikovanju novih odborov in krajevnih konferenc SZDL v večjih krajevnih skupnostih. Želimo vključiti čim širši krog ljudi. Z oktobrom začenjamo z evidentiranjem novih vodstev v naši frontni organizaciji tako, da bomo s to aktivnostjo nadaljevali vse do konca leta.

In kakšna je vaša vloga pri preobrazbi krajevnih skupnosti?

Skupaj z občinsko skupščino dogovarjamo dopolnjevanje in oblikovanje novih statutov krajevnih skupnosti; prav tako je naša aktivnost usmerjena v formiranje svetov in skupščin KS, pri čemer smo mnenja, da gre za stvar dobre presoje, kje naj bodo skupščine skupnosti KS. Konec koncev je to vprašanje odvisno od posameznih območij, skupnih interesov, kadrov in podobno. Pripravljene imamo tri variante za različno močne krajevne skupnosti. O tem se bomo temeljito pogovorili že oktobra, najbrž kar v prvi polovici, na predsedstvu občinske konference SZDL in sicer na skupni seji z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami. Šele tako skupno prerešetan predlog bo šel nato v javno razpravo. Statut mora odražati interese, delo in življenje v posamezni krajevni skupnosti.

Ali nameravate spodbuditi tudi kakšne akcije na področju izobraževanja? Še posebej za boljše učinkovanje delegatskega sistema?

Prav gotovo! Še v tem letu bomo začeli s sistematičnim usposabljanjem za vse delegate zborov občinske skupščine in skupščin samoupravnih interesnih skupnosti. Imamo že dogovorjene teme, v kadrovskem, predavateljskem smislu pa se bomo naslonili na lastne sile v občini; v teoretičnem smislu pa se bomo naslonili na brošuro, ki smo jo končno za področje delegatskega usposabljanja le dobili pred kratkim v Sloveniji. No, razpolagamo tudi s priročnikom celjske delegatske šole. Prepričani smo, da bo šlo!

MITJA UMNIK

ZREČE — POMEMBNO GOSPODARSKO JEDRO V OBČINI

UNIOR IN COMET V VRHU

MED TRIDESETIMI NAJUSPEŠNEJŠIMI V SLOVENIJI

Vsekakor drži, da so v zadnjem času na družbenopolitičnem in ekonomskem prepihu kritičnih obravnav predvsem tozdi-izgubaši in seveda tisti, ki so po svoje »popularni« v vse bolj ostrem ekološkem vetru naših osveščenih delovnih ljudi in občanov. Pri tem pa skoraj zanemarjamo vse tiste, ki dosegajo ugodne rezultate poslovanja, smotrno gospodarijo in se uspešno razvijajo, čeprav bi prav njihove dobre izkušnje še kako lahko koristile drugim, manj uspešnim. Slovenska gospodarska zbornica je letos že drugič izdelala analizo, ki ima namen pospešiti razpravo o uspešnosti in kakovosti gospodarjenja v OZD in prispevati h kakovostnim premikom v smeri njihovega učinkovitejšega poslovanja, kar je končno ena bistvenih zbornicnih nalog. Ta analiza je navrgla 30 slovenskih OZD z najbolj ugodnimi finančnimi rezultati poslovanja v lanskem letu. Zanimivo je, da se je v ta vrh uspešnih OZD uvrstilo samo troje OZD iz našega območja: to sta zreški UNIOR in COMET in žalska GRADNJA, šele v širšem izboru se pojavi celjska FINOMEHANIKA.

Seveda je treba pribiti takoj, da izbrane OZD ni moč opredeliti kot »najboljše«, ker za tako oceno skoraj da ni mogoče ovrednostiti vseh potrebnih kriterijev in jih utemeljiti. Prav tako je možno ocenjevati le približno enake OZD znotraj svoje panoge in tudi ni dovolj ocenjevati samo finančne rezultate, saj je treba obdelati še trende razvoja, razvojne programe, prilagajanje tržišču, udeležbo v družbenem proizvodu in podobno; ne nazadnje vse kazalce za izkazovanje rezultatov dela delavcev in dela, kot jih predvideva 140. člen zakona o združenem delu.

Pa kljub temu ne kaže oporekati teži omenjene analize in doseženim rezultatom OZD, ki so se znašle v vrhu. Mimogrede: UNIOR in COMET sta v slovenskem vrhu zbornične analize letos že drugič! Končno je bil za širši izbor primernih OZD za analizo upoštevan doseženi dohodek njenih TOZD, v primerjavi z doseženim na področju gospodarstva, ki mu pripadajo. Ožji izbor je bil opravljen na osnovi že omenjenih kazalcev po 140. členu zakona o združenem delu.

Pa dovolj o metodologiji! **Bolj zanimive in tudi poučne so mnoge ugotovitve iz te analize, ki najprej pove, da so pri izbranih OZD v porastu vsi kazalci oziroma merila uspešnosti, ki nasploh tudi ustrezajo vsem temeljnim načelom poslovanja, kot so: proizvodnost, gospodarnost in donosnost. Se pravi, da je v teh OZD v porastu tudi uspešnost poslovanja.** Naj vseeno naštejemo omenjene kazalce oziroma merila: celotni prihodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi in uporabljenimi obratnimi sredstvi, dohodek in čisti dohodek na delavca, osebni dohodki in sredstva skupne porabe na delavca, dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi, akumulacija, sredstva za reprodukcijo, akumulacija v primerjavi z dohodkom in čistim dohodkom. Pri tem je izračun seveda povzet po metodologiji službe družbenega knjigovodstva in iz zaključnih računov za leto 1977 vseh OZD v slovenskem gospodarstvu.

Naslednja ugotovitev: tudi izbrane OZD ne posvečajo dovolj pozornosti načrtovanju poslovanja. Človek bi si pri tem upal sklepati, da v mnogih OZD poslujejo kar bolj »na pamet«. Pri večini oziroma 17 OZD je lahko zaslediti, da je za njihove uspehe odločilna predvsem poslovna usmeritev, ki ustvarja pogoje za uspeh na trgu.

Združevanje dela in sredstev, ki zagotavlja tudi smotrnejšo družbeno delitev dela in učinkovitejše gospodarjenje, se premalo uporablja. Le šest od 30 OZD je uvajanje dohodkovnih odnosov vključilo v eno od temeljnih nalog svojih poslovnih prizadevanj. Večina OZD je kakovosti proizvodnega procesa pripisala odločilen pomen za svoje dosežke.

Pri mnogih OZD raste proizvodnost s premajhno stopnjo, pri čemer gre sklepati na slabo izrabo delovnega časa, manjšo tehnološko in delovno disciplino in slabšo izrabo proizvodnih zmogljivosti.

Analiza potrjuje, da na področju inventivne dejavnosti v Sloveniji dosegamo še vedno skromne rezultate, saj so na primer lansko leto OZD v celotnem slovenskem gospodarstvu izločile za spodbujanje inovacij iz čistega dohodka le 62 milijonov dinarjev, kar je sicer za 15 odstotkov več kot leta 1976, vendar pa ta znesek še vedno predstavlja komaj 0,12 odstotka čistega dohodka.

Uspehi izvoznih prizadevanj so zelo različni. Spodbudno je dejstvo, da je večina obravnavanih OZD povečala izvoz in to na konvertibilne trge.

In še glede kadrov ter zaposlovanja! V prvem primeru bi kazalo bolj popularizirati uspešne poslovne odločitve, glede stopnje zaposlovanja pa bomo verjetno težko uresničili predvideno 3-odstotno rast, saj je bila ta stopnja pri večini analiziranih, torej uspešnih OZD najpogosteje med 5 in 9 odstotkov. Se pravi, da se še vedno srečujemo s preveliko ekstenzivnostjo pri zaposlovanju, kar nam lepo kažejo tudi zadnji podatki celjske skupnosti za zaposlovanje.

MITJA UMNIK

PRAZNIK OBČINE SLOV. KONJICE

OSREDNJE SVEČANOSTI BODO 7. 10. V ZREČAH

Delovni ljudje občine Slovenske Konjice praznujejo svoj praznik 12. oktobra v spomin na uspešno akcijo Pohorskega bataljona v Boharini in uspešen boj na Rogli 1942. leta. Na ta dan je v hudih letih narodne preizkušnje, naše revolucije in NOB v Boharini pri Zrečah slavni Pohorski bataljon izvedel uspešno akcijo preskrbe. Zasledovan od nemške policije in vermanov iz Zreč je bataljon sprejel boj iz zasede v gozdu na Resniku. Boj na vrhu Pohorja okrog Rogle je bil hud in uspešen za partizane, saj so vermani bežali v dolino v brezglavem neredu.

Občina Slovenske Konjice je do leta 1971 svoj praznik počastila v spomin tragičnemu dogodku, ki ga vsi poznamo pod imenom Frankolovske žrtve. Kot maščevanje za ubitega zagrizenega nacista Antona Dorfmeistra, okrožnega vodjo celjskega okrožja je okupator na drevesa jabolk ob glavni cesti na Grabnu na Stranicah 12. februarja 1945. leta obesil 100 talcev. Občinsko združenje borcev NOV Slovenske Konjice je nato leta 1971 predlagalo, da se v spomin na ta tragični dogodek iz zgodovine NOB 12. februar poimenuje v »spominski dan«, istočasno pa predlagalo, da občina praznuje svoj praznik 12. oktobra kot spomin na prvo večjo uspešno akcijo, ki so jo izvedli partizani na konjiškem območju.

Letošnji praznik občine Slovenske Konjice bo potekal v znamenju pomembnih gospodarskih in družbenih uspehov. Tako bodo v soboto ob 9. uri položili temeljni kamen za novo Uniorjevo naložbo, vsi zbori skupščine občine in skupščine SIS pa se bodo zbrali na svečani seji v novem objektu zreškega Cometa, ki praznuje svojo 20-letnico.

UM

»INDE« VRANSKO

NEZDRAVI ODNOSI!

OCENILI SO NEDAVNO PREKINITEV DELA

Čeprav je na prvi pogled izgledalo, da je bila prekinitev dela v Inde na Vranskem, v začetku prejšnjega meseca odraz slabih medsebojnih odnosov delavk v obratu Konfekcije, pa to ni res. Slabi medsebojni odnosi so bili le posledica nekaterih subjektivnih in objektivnih težav, ki so se že dlje časa porajale v Koteks Tobusu TOZD Inde na Vranskem. In v teh težavah je treba iskati vzroke za prekinitev dela.

Predvsem velja omeniti slabo organiziranost dela, pomanjkanje odgovornosti slehernega delavca za opravljanje zaupanih del in nalog in ne nazadnje obveščanje, ki je v tej temeljni organizaciji bilo zares na izredno nizki ravni.

Prekinitev dela je bila 11. septembra in je trajala tri in pol ure. Eden izmed vzrokov zanjo je bilo nepravilno vrednotenje faz dela, tako da so nekatere delavke normo z lahkoto dosegale in presegale, druge spet pa je nikakor niso mogle doseči. K temu je treba prišteti slabo delovno disciplino in medsebojne odnose, ki so na izredno nizki stopnji. **Problem v Inde je bil tudi v tem, da se vodilna in vodstvena struktura nikakor nista mogli ujeti. Seveda je še cela vrsta bolj ali manj** pomembnih vzrokov, bilo pa bi zanimivo izvedeti odgovor na to, kako to da ni bilo v okviru samoupravne aktivnosti mogoče razrešiti problemov, ki so pripeljali do prekinitve dela. Postavlja se vprašanje, če je bila vodilna struktura dovolj časa med delavci. Nekateri trdijo, da je šlo bolj za »zapiranje v pisarno«.

O vsem tem in še o čem je beseda prejšnji teden tekla tudi na seji komiteja občinske konference Zveze komunistov v Žalcu, kjer so menili, da je prekinitev dela višek neuspelega reševanja temeljnih družbenoekonomskih vprašanj v tej temeljni organizaciji združenega dela, pa tudi v vsem Koteks Tobusu. Posebno odgovornost za to nosi vodilni tim, ki ni uspel pravočasno rešiti najbolj bistvenih problemov, ki so se porajali. V osnovni organizaciji Zveze komunistov je le tri odstotke delavcev. Kljub temu, da je OO šibka po številu, pa bi lahko po svoje v marsičem prispevala, da do vsega tega ne bi prišlo. Na seji so med drugim poudarili, da so v Inde doslej premalo storili pri vsesplošnem izobraževanju delavcev.

Sicer pa je res, da se TOZD Inde na Vranksem srečuje še z nekaterimi objektivnimi težavami, ki jih nikakor ni mogoče prezreti. Usnjarji so danes pri nas v težkem položaju. Srečujejo se z visokimi cenami surovin, v čevljarski industriji je vse manj povpraševanja po njihovih izdelkih, saj nima več toliko naročil za izvoz kot še pred letom dni. Tudi vranski konfekcionirji so lani še precej izvažali. Pojavili so se konkurentje z daljnega vzhoda z zelo nizkimi cenami. Z izvozom je torej bolj slabo, medtem ko se doma srečujemo s predimenzionirano tovrstno proizvodnjo. Tudi iz Ljubljane ni prihajalo na Vransko toliko naročil kot so pričakovali, če pa so že bila, so bila vezana na kratke roke in tako je prihajalo do težav v zvezi z organizacijo proizvodnje. Včasih, ko ni bilo dovolj dela, so delavke odhajale domov, kar je med njimi vzbujalo nezaupanje. Ljudje niso videli svoje socialne varnosti.

Pred samoupravnimi organi, DPO in vodstvom Inde so sedaj zahtevne in težke naloge. Treba po vzpodbuditi splošni interes, kako samoupravno obvladovati razmere v TOZD, konec koncev pa bo treba iz delavcev, ki včasih preozko gledajo na stvari biti bitko, da bodo postali samoupravljalci v pravem pomenu besede.

JANEZ VEDENIK

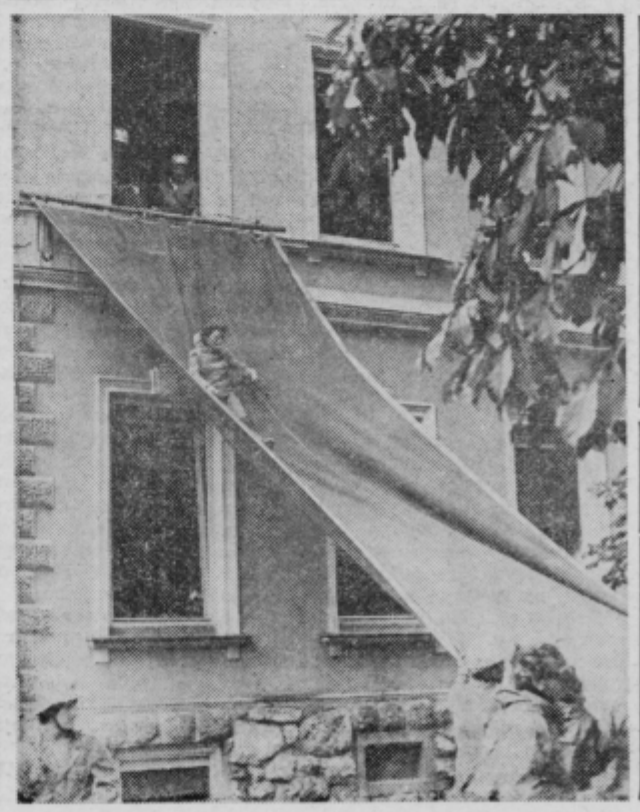

POLZELA

VAJA

OBRAMBNI DAN

Kljub slabemu vremenu so v soboto dopoldne na Polzeli uspešno prestali preizkušnjo pripravljenosti za primer napada. Krajevna skupnost je v sodelovanju z osnovno šolo in obema organizacijama združenega dela pripravila veliko vajo enot TO in civilne zaščite ter obrambni dan osnovne šole. Po tuljenju sirene, ki je naznanjala letalski napad, so v najkrajšem času prišle k osnovni šoli gasilske enote, enote prve pomoči ter drugi. Učenci so bili disciplinirani in so v najkrajšem možnem času šolo zapustili. Upoštevali so tudi možnost, da kakšnega razreda učenci ne bi mogli zapustiti po redni poti in so se zato spustili skozi okno po gasilski ponjavi. (na sliki).

Tekst in foto: T. TAVČAR

Na svečani seji skupščine KS Polzela je o uspehih in težavah govoril predsednik sveta KS Rudi Divjak. Čim prej bo treba rešiti pomanjkljivo preskrbo v tem kraju, je med drugim dejal v svojem govoru.

PRAZNIK KS POLZELA

PRIZADEVNI KRAJANI

PRIHODNJE LETO BO DOVOLJ PITNE VODE

V soboto so na Polzeli proslavili krajevni praznik v spomin na 2. oktober 1942. leta, ko so v Mariboru ustrelili več ljudi iz tega kraja. Med tem ko so že dopoldne pripravili na osnovni šoli obrambni dan ter srečanje ukradenih otrok, pa je bila zvečer svečana seja skupščine krajevne skupnosti, na kateri je o delu, uspehih in težavah na Polzeli govoril predsednik sveta KS **Rudi Divjak.**

Na Polzeli se še vedno srečujejo s pomanjkanjem pitne vode. Lahko bi rekli, da je to glavni problem, ki tare to krajevno skupnost. Razveseljiva pa je vest, da bodo ta problem kmalu rešili. Po vsej verjetnosti že prihodnje leto, ko bo urejena povezava vodovoda Polzele z vodovodom iz Tabora. Z deli bodo pričeli že letos. Ko že pišemo o načrtih, potem velja omeniti še letošnji začetek gradnje 60 novih stanovanj, pri čemer ni zajeta individualna gradnja. Na Polzeli se že vrsto let srečujejo še z eno težavo. Gre namreč za premajhno kapaciteto trgovin. Priprave na gradnjo trgovsko gostinskega objekta Savinjskega magazina potekajo prepočasi. Z gradnjo bi morali pričeti že letos. Rudi Divjak je potem povedal, da je porast števila prebivalcev na Polzeli indeksno med največjimi v žalski občini. Nič čudnega ni torej, da je bila osnovna šola premajhna že takoj po tistem, ko so jo obnovili. V tem šolskem letu obiskuje to šolo 671 otrok, kar je največ v občini. Zahteva po dograditvi osnovne šole je torej več kot upravičena. Problemov pa je še cela vrsta. Ni primernih prostorov za rekreacijo občanov, izdelani niso urbanistični in zazidalni načrti, treba bo urediti kanalizacijo ter še nekaj drugih komunalnih objektov.

Ob vsem tem seveda ne gre pozabiti uspehov, ki so še kako značilni za Polzelo. Tu so v preteklem obdobju zgradili nov otroški vrtec, obnovili dom Svobode ter šolo, zgradili mnogo novih stanovanj ter opravili precej pomembnih komunalnih del. Brez sodelovanja krajanov, delovnih ljudi v polzelskih delovnih organizacijah ter pomoči združenih sredstev občine Žalec, bi vsega tega prav gotovo ne bilo.

Ob koncu svečane seje so pripravili še prisrčen kulturni program, podelili petnajst priznanj Osvobodilne fronte ter priznanja Hortikulturnega društva za prispevek pri urejanju okolice.

Besedilo: JANEZ VEDENIK
Foto: ANTON TAVČAR

RADEČE — KRAJEVNI PRAZNIK

KOŠARA PRIREDITEV

PRAPOR OB JUBILEJU GODBE

V zadnji tretjini septembra in do minule nedelje so se zvrstile v Radečah številne prireditve v okviru praznovanja krajevnega praznika. Začeli so z medružinskim tekmovanjem lovcev v streljanju na glinaste golobe in srnjaka. Sledila je proslava 90-letnice ribiškega društva. Kot vsako leto so obiskali grobove talcev na Frankolovem, v Poljskavi, Framu in Miklavžu. Tu so padale žrtve fašizma iz radeškega območja. V čast radeških prvoborcev in žrtev fašizma so organizirali že tradicionalni nočni tek po osrednjih radeških ulicah. V spored so vključili tudi krajevno premiero slovenskega filma »To so gadje«. Ribiči so ob Savi priredili ribiško tekmovanje, v Vrhovem pa so svoje slavje priredili tamkajšnji gasilci. Če k temu prištejemo ženski odbojkarski turnir, šahovski brzoturnir, strelsko tekmovanje, sindikalno kegljaško tekmovanje, nogometno tekmo, rokometni turnir, nadalje v ta čas vpadajoči letni konferenci pionirskega odreda in mladinske organizacije in likovno razstavo v mladinskem klubu, pomeni to 16 različnih prireditev in dogodkov do osrednjih prireditev, ki pa jih je treba podrobneje opisati.

Minuli petek so v Radečah slavili jubilej godbeniki radeške papirnice in sicer 65-letnico obstoja. V polni dvorani Doma kulture so pod taktirko Jožeta Rusa priredili celovečerni koncert. V prvem delu so izvajali borbene in domoljubne pesmi in koračnice, v drugem in tretjem delu pa so razgibali poslušalce z modernimi in sodobnimi skladbami, s čimer je ta godba že nekaj časa znana po širši okolici. O visokem jubileju je govoril predsednik godbe Janez Zahrastnik.

V soboto je bila v Domu kulture slavnostna seja družbenopolitičnih organizacij, na kateri so podelili krajevna priznanja najbolj zaslužnim krajanom.

Vrhunec in zaključek prireditve je bil v nedeljo. Pihalni orkester radeških papirničarjev je vabil v goste za svoj jubilej. V goste so jim prišle godbe papirničarjev iz Ceršaka, Krškega, Vevč in sosednja železničarska godba iz Zidanega mosta. Okoli desete ure so se zvrstili v čudovito in odmevno parado, ko so godbenike spremljali mladi z zastavami in pramenci. Povorka se je po obhodu razvrstila na prireditvenem prostoru pred pošto, kjer so jih pozdravili mnogoštevilni krajani. Člani mladinskega gledališča iz Radeč so z recitatorji in ob spremljavi fanfar izrekli pozdrav godbenikom in občanom. Svečani govor ob 65-letnici godbe je imel predsednik godbe Janez Zahrastnik, nakar so vse godbe pod enim vodstvom zaigrale pesem v pozdrav svečanemu trenutku razvitja prapora pihalnega orkestra radeških papirničarjev. Sledil je živopisen, toda dostojanstven ceremonial razvitja prapora, pobratenja s prapori navzočih društev in organizacij, predaja prapora in svečana zaobljuba praporščaka.

Izročili so priznanja sodelučim godbam in na zaključku s slovesnosti poslali pozdravno pismo predsedniku Titu.

S prireditelji je sodelovalo tudi vreme. Ceravno je bilo temačno in hladno, je dež začel padati, ko so izzveneli zadnji akordi pihalnih godb.

Recite, če Radečani za svoj krajevni praznik niso ponudili in užili zvrhano košaro prireditev? . . J. K.

PROMET

ZA VEČJO VARNOST

V AKCIJI SO DELILI NAVODILA

Podatki o prometnih nesrečah na naših cestah so iz dneva v dan vse bolj zaskrbljujoči. Zdrznemo se takrat, ko zaslišimo na cesti v kosti segajoč rezek zvok zavijajoče sirene rešilnega ali miličniškega avtomobila in si rečemo:

»Spet se je nekaj hudega zgodilo. Spet je počilo. Spet teče kri. Spet bo pogreb in žalost. Spet bodo bolečine.«

Skoraj nikoli pa se ob teh zavijajočih zvokih ne vprašamo, kaj smo sami naredili, da do tega ne bi prišlo ali da bi prometnih nesreč bilo vsaj manj. Nesreč, ki bi se zgodile zaradi tako imenovane »višje sile«, je bore malo. Prevladujejo tiste, katerim »botruje« človek. Torej bi moralo biti izhodišče za večjo varnost na naših cestah prav v nas samih. Pa ni, saj se mnogokrat tako neobzirno obnašamo, kot da smo sami. Žalostno je tudi to, da med žrtvami prevladujejo tisti, ki so na cestah najmanj zavarovani, to pa so pešci, kolesarji in motoristi. Tisti, ki skrbijo za večjo varnost na naših cestah (miličniki, člani avto šol, člani sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, šole itd.), si prizadevajo z raznimi akcijami vplivati na ljudi, da bi se v prometu PAMETNO obnašali. Ena izmed takšnih akcij je bila tudi pred dnevi v Celju v opoldanskih urah, namenjena pa je bila izključno voznikom koles in koles z motorjem. Na vseh važnejših križiščih so stali delavci milice in sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter izročali kolesarjem in motoristom lističe z opozorili, kako se naj obnašajo v prometu. Šlo je za preventivo in pri mlajših tudi vzgojno akcijo. Žal tega vsi tako niso razumeli in ali listka niso hoteli vzeti ali pa so ga po nekaj metrih zmečkali in vrgli vstran. To ni prav in to ni odnos do tistih, ki se trudijo, da bi nam dokazali, kako naj ravnamo, da bo manj nesreč.

Osnovno pravilo v cestnem prometu je, da se VSI udeleženci obnašajo strpno, obzirno, kulturno in da se ravnajo po cestno prometnih predpisih. Miličniki in člani sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pripravljajo nove akcije. Poskušajmo jim tudi mi pomagati s tem, da se bomo po njih ravnali. Če bomo delali tako bo tudi manj rezkih zvokov rešilnih in miličniških avtomobilov. **Ne iščimo vzrokov v neurejenih cestah, gostem prometu in ne vem še kje, vzroke iščimo v človeškem faktorju.**

T. VRABL

MOZIRJE

POD ENO STREHO

POVEZOVANJE OSNOVNH ŠOL IN VRTCEV

Ne samo izvršni svet, ki je predlog pripravil, tudi delegati vseh zborov občinske skupščine v Mozirju so podprli pobudo o povezovanju vzgojnoizobraževalnih zavodov v enotno delovno organizacijo v občini. Gre za predlog o ustanovitvi delovne organizacije, ki bo imela štiri temeljne organizacije, in sicer TOZD Osnovna šola Mozirje, TOZD Osnovna šola Gornji grad, TOZD Osnovna šola Ljubno ob Savinji, TOZD Osnovna šola Luče in TOZD Vzgojnovarstvena organizacija. Uresničitev tega načrta zahteva še poprejšnjo povezanost vzgojnovarstvenih enot, ki zaenkrat delajo pri osnovnih šolah. Tako ima mozirska osnovna šola sedem vzgojnovarstvenih oddelkov, ljubenska dva ter šola v Lučah enega. To je seveda sedanje stanje, toda, glede na to, da je od 1320 predšolskih otrok v mozirski občini zajetih v organizirano varstvo le 170 malčkov, opozarja, da je nalog pri ustanavljanju novih vrtcev, novih vzgojnovarstvenih oddelkov še velika. Tako Skupnost otroškega varstva v občini načrtuje v letošnjem in naslednjem letu dograditev še enega oddelka vzgojnovarstvene organizacije v Bočni in Šmartnem ob Dreti, dveh v Gornjem gradu, štirih v Mozirju ter po možnosti tudi dva oddelka jasli, se pravi za dojenčke.

Načrtov s tem pa ni konec, saj gre še za druge oblike organiziranega varstva, kot s pomočjo potujočih vrtcev, zatem skrajšanega programa, tudi v okviru popoldanskega časa, pri družinah itd.

Predvideno povezovanje v novo delovno organizacijo prinaša velike prednosti zlasti na področje osnovnega izobraževanja. V občini so zdaj tri centralne šole s podružnicami ter ena samostojna osnovna šola. Mozirska centralna šola ima podružnice v Nazarjah, Rečici, Šmihelu in na Lepih njivah, gornjegrajska osnovna šola v Šmartnem, Bočni in v Novi Štifti, osnovna šola Luče pa na Raduhi in Solčavi. Osnovna šola na Ljubnem deluje kot samostojna šola.

V vseh osnovnih šolah je zaposlenih 162 delavcev, v lanskem šolskem letu pa je bilo 1905 učencev v 79. oddelkih. Od teh je 72 oddelkov čistih, šest je kombiniranih, eden pa je oddelek posebne šole. Poleg tega je pri osnovnih šolah še trinajst oddelkov male šole in deset vzgojnovarstvenih oddelkov, ki se bodo, po tem načrtu, najprej osamosvojili v samostojno delovno organizacijo, pozneje pa kot temeljna priključili novi delovni organizaciji vzgojnoizobraževalnih zavodov v občini.

Prednosti za povezovanje v novo delovno organizacijo je več in ne zadevajo samo ekonomske plati, načel dobrega gospodarjenja, marveč še predvsem področje vzgoje in izobraževanja v občini.

Predlog o povezovanju vzgojnoizobraževalnih zavodov v enotno delovno organizacijo nakazuje tudi samoupravno organiziranost, delo družbenopolitičnih organizacij, itd.

Gre torej za načrt, ki odpira vse možnosti za enotno gospodarjenje s sredstvi, za boljše pedagoško delo itd.

MB

Izletnik CELJE

TOZD Turistična agencija
Stanetova 2

JESENSKI GRAŠKI VELESEJEM
7. oktober
HLEBINE — k slikarjem naivcem in ogled tovarne PODRAVKA v Koprivnici

ATLAS — AIR TOURS

KRIŽARJENJE — po znižanih cenah
GRČIJA — EGIPT — IZRAEL — CIPER — TURČIJA
15 dni, 21. 10. — 5. 11. in 23. 12. — 6. 1. 1979
ŠPANIJA
vabi na letovanje v oktobru na COSTA BRAVI, MALLORCI, COSTA DEL SOL ter na večno pomladnih KANARSKIH OTOKIH
GRČIJA
RODOS — otok sonca ter mediteranskega zelenja nudi letovanja oktobra
TUNIS
če želite brezskrben dopust, vas vabimo v HAMMAMET tudi še oktobra

air tours yugoslavia

ZAČETEK SEZONE V SLG CELJE

NOSTALGIJA PO PLEMENITOSTI

TRI SESTRE A. P. ČEHOVA V REŽIJI VIDE OGNJENOVIĆ

Za začetek nestrpno pričakovane nove sezone so nam v celjskem gledališču pod obnovljenim ostrešjem in v prenovljeni dvorani pripravili uprizoritev znamenite drame Antona Pavloviča Čehova — Tri sestre. Tako avtor kot tudi izbrano delo sta obetala zanimiv gledališki dogodek, posebno radovednost pa je spodbujalo tudi ponovno srečanje z uprizoritvijo režiserke Vide Ognjenović iz Beograda, ki je zvestejšim gledalcem ostala v spominu po predstavi Maratonci tečejo častni krog. Že kar na začetku smem zatrditi, da je bila večina pričakovanj, ki so na samem začetku sezone še posebej intenzivna, izpolnjenih.

Dramatika Čehova, tega izjemno prefinjenega oblikovalca in izpovedovalca agonije ruskega plemištva ter občutljivega analizatorja malomeščanščine kot družbenega pojava, sodi vsekakor med temeljna dela svetovne dramske literature, zato tudi sleherna uprizoritev terja od vseh ustvarjalcev zvrhano mero ustvarjalnega poguma, znanja, domiselnosti, predvsem pa globoke človeške občutljivosti, da zaživijo njegove dramske osebe v vsej življenjski prepričljivosti in zapredejo sodobnega gledalca v avtorjevo prepletanje hrepenenja, humorja in tragičnosti. Prepletanje resnega in smešnega, vzvišenega in vsakdanjega, hrepenenja in zavesti o propadanju, a zraven še cele vrste vmesnih stopenj, terja od izvajalcev velik občutek za pravo mero, od gledalcev pa dovolj zbranosti in soustvarjalne odprtosti. Šele tedaj namreč zaživi svojevrstna notranja drama dramskih oseb, ki je osnova bogate igre čustev in značilnih razpoloženj. Čeprav brez izrazitejše akcije, brez očitnejših dramskih nasprotij in brez aktivnih oseb nam Čehov skozi nizanje natančno izdelanih detajlov iz malomeščanskega življenja objektivno razkriva njegovo bistvo, ne da bi pri tem odvzel svojim celovito zastavljenim osebam človeško plemenitost in zastrto tragiko.

Predstava o treh sestrah, ki v ruski provinci hrepenijo po čudovitem življenju v Moskvi, v okolju, v katerem se splete kar troje ljubezenskih trikotnikov, o ljudeh, ki se zatekajo v filozofiranje o prihodnosti, o odrešitvi v dejavnosti,... je polna nostalgije po plemenitosti in svojevrstni lepoti teh ljudi, ki propadajo v hrepenenju in vztrajnem ustvarjanju puhlih besed bleščečega videza, ne da bi bili sposobni storiti karkoli dejavnega in življenjsko odločilnega. Režiserki in ansamblu je uspelo ohraniti mozaično polifono strukturo besedila, v katerem ima vsaka izrazna prvina pomembno vlogo. Na prvi pogled tuj, nevznemirljiv svet ruskega malomeščanstva s preloma stoletij gledalca s slovansko mirnostjo in zadržanostjo vleče vase, tako da se šele ob koncu razprejo vse vsebinske in doživljajske razsežnosti predstave, ki domišljeno izziva celo vrsto živih bivanjskih in etičnih vprašanj. In zdi se, da je globoko človekoljubje, ki preveva dramatiko Čehova, omogočilo tako predstavo, v kateri so nedvoumno razkrite vse slabosti malomeščana, hkrati pa tudi pokončna volja po vztrajanju zaradi življenja samega kot temeljne vrednote. Prav volja treh sester, da kljub soočenju z resnico o lastni nemoči vztrajajo, daje celotni uprizoritvi poleg elegičnega razpoloženja tudi močan radoživostni vzgon.

K opisanim vtisom prispeva izjemno pomemben delež funkcionalna in nenavadno monumentalna in lepa scena Miodraga Tabačkega ter ustrezni, karakterje podpirajoči kostumi Biljane Dragović. Od prizora do prizora uspeva Tabačkemu ustvarjati prepričljiv in pomenljiv, predvsem pa izjemno topel in harmoničen, dramski prostor — verando s salonom v ozadju, salon z razgledom na zimsko pokrajino, vdor nereda ob požaru v mestu tudi v salon, kjer se v 3. dejanju pretresljivo razgalijo tudi usode treh sester, ter zaključni brezov gaj, v katerem se na odpadlem jesenskem listju odpre trem sestram življenje samo, rešeno predmetnosti in miselnosti malomeščanskega salona.

Igralski delež je v drami zaradi že omenjene polifoničnosti značajev, zaradi katere stranskih oseb takorekoč ni, tista prvina, ki edino z ansambelsko ubranostjo omogoča celovito doživetje. Seveda pa se celjski ansambel tokrat ne predstavlja le kot ubrana celota, saj drama terja od vsakega igralca tudi močno individualizirano vlogo. Olga Jane Šmidove je hrepeneča ženska, ki zna svoje želje diskretno prikrivati, dokler zatajevano hrepenenje v pretresljivem prizoru slačenja ne vzplamti, a se kmalu nato umiri v spraševanju o smislu življenja in trpljenja. Maša Ljerke Belakove je v svoji molčečnosti in komaj opazni želji po Ljubezni polna dostojanstva, ki ga kljub zakonolomstvu in ljubezenskem razočaranju z Veršininom potrdi s svojo pokončno vztrajnostjo tudi ob koncu. Irina Jadranke Tomažičeve je polna mladostniškega nemira, naivnosti in sanj, samoljubno vesela moške dvorljivosti; s svojo mladostniško naivnostjo in verbalnim iskanjem smisla v delu manj tragična sestra. Andrej Draga Kastelica je sprva razvajen in nesamostojen brat ter naivno okoren snubec, nato pa vse bolj brezoseben zakonski mož, resigniran izobraženec in ošabni birokrat. Natalija Anice Kumrove je že po avtorjevi zaslugi edini lik, ki aktivno oblikuje svoje življenje in življenje v družini Prozorovih. Čeprav daje vloga možnost kontrastno negativnega značaja, je Kumrova Natašino preračunljivost in robato gospodovalnost, s katero prevladuje iz prizora v prizor, odela v navidez bolj zastrte tone, kar rafiniranosti predstave gotovo koristi. Veršinin Janeza Bermeža je dostojanstven in vizionarski častnik ter nežen ljubimec. Kuligin Aleksandra Krošla je učiteljsko topoumen, a hkrati v svoji smešno nebogljeni podobi tudi dobrodušen in plemenit. Baron Tuzenbah Janeza Starine je groteskno zaostren v svojem frazarjenju o delu, Saljoni Pavla Jeršina je komedijantsko izzivalen in piker, Čebutikin Jožeta Pristova pa groteskno pretresljiva postava značilnega ruskega podeželskega izobraženca. Mladost in veseljaštvo vnašata v igro Matjaž Arsenjuk in Zvone Agrež, starčevsko dobrodušnost pa Bogomir Veras in Nada Božičeva.

Predstava Treh sester je nedvomno dosežek, ki zaradi svoje izvedbene ravni, v kateri se kaže enovita ustvarjalna energija vseh sodelujočih, kaže visoko zastavljen korak v novo sezono. Res je, da verjetno ne bo izzvala toliko zanimanja in razburjenja, kot so ju vzbudile nekatere predstave v prejšnji sezoni, gotovo pa ponuja močnost pristnega umetniškega doživljaja slehernemu prijatelju kakovostnega gledališča.

SLAVKO PEZDIR

I. PODROČNO SREČANJE MLADIH LITERATOV

Jutri bo ob 15. uri v knjigarni Mladinske knjige otvoritev razstave šolskih glasil in s tem tudi pričetek I. področnega srečanja mladih literatov v Celju. Ob 17. uri bo istega dne v Študijski knjižnici srečanje s Tarasom Kermavnerjem in ob 20. uri literarni večer v lapidariju Pokrajinskega muzeja. V soboto ob 10. uri bo okrogla miza, pogovor z mladimi literati, ki ga bodo vodili člani žirije letošnjega področnega srečanja.

To je letos prva tovrstna prireditev v celjski občini, saj je bila literarna kolonija in podobna srečanja domena Gradišča v Slovenskih goricah. Vključevanje celjskega širšega prostora pomeni obujanje literarne dejavnosti, ki se tako priključuje likovni, gledališki in glasbeni. O dogodkih ob koncu tedna v Celju bomo obširneje poročali v prihodnji številki.

SLOVENSKA FILHARMONIJA IN ANTON KOLAR

Prihodnji teden, v četrtek zvečer, bo v Celju gostovala v okviru rednega programa Koncertne poslovalnice Slovenska filharmonija z deli Dolarja, Wolfa, Dummela in Brahmsa. Dirigiral bo celjski rojak Anton Kolar.

ZANIMIVOSTI IZ POKRAJINSKEGA MUZEJA V CELJU

ETNOGRAFIJA

Piše: Vladimir Šlibar 1

LONČARSTVO

Lončarstvo sodi med najstarejše in najbolj razširjene obrti na Slovenskem. Na celjskem območju in v območju širše Slovenije najdemo najstarejše zapiske o tej obrti v arhivih Gornjegrajskega gospostva iz leta 1340, ki omenja lončarje ob Dreti.

Ker se celjsko področje ponaša z izredno kvalitetno glino, ki je osnovna surovina za izdelavo lončenine, se je lončarstvo na našem območju zelo razširilo. Koncem 19. stoletja je začela lončarska obrt stagnirati in polagoma propadati, ker je zaradi vedno večjega povpraševanja po kovinski posodi in zaradi dviga življenjskega standarda zanimanje za lončeno posodo pričelo upadati. Ker je bila lončena posoda vedno manj konkurenčna na tržišču je bilo lončarstvo obsojeno na propad. Lončarji so začeli v novih pogojih posnemati tudi nekatere vrste kovinske posode (lonci za škropljenje rož itd.) in širiti asortima svojih izdelkov. Drugi lončarji so se preusmerili v pečarstvo.

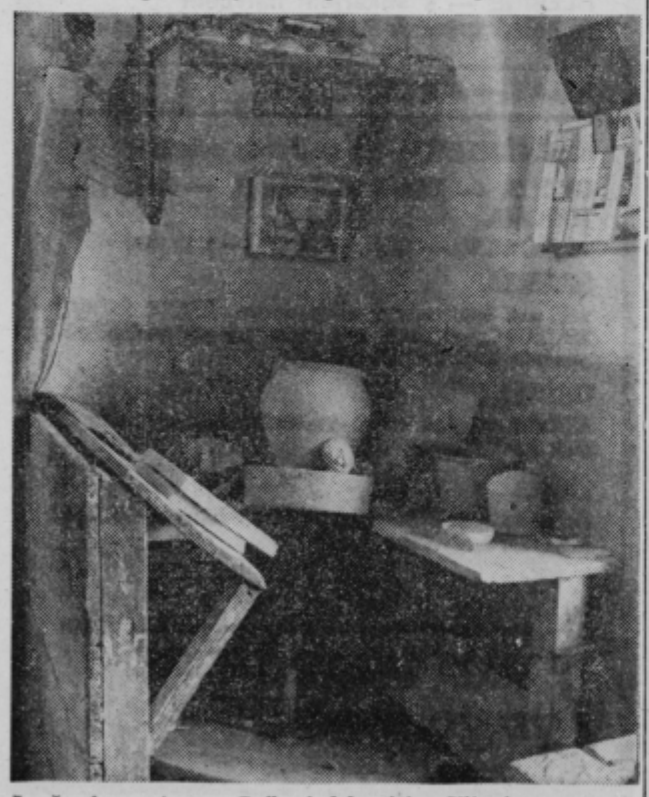

Lončarsko vreteno v Pajkovi delavnici v Vitanju.
Foto: V. Berk

NARODNA GALERIJA LJUBLJANA

HOLANDSKI MOJSTRI

NADVSE POMEMBNA RAZSTAVA DO 12. OKTOBRA

V Narodni galeriji v Ljubljani, ki prikazuje šestdeset slikarskih mojstrovin holandskih avtorjev 17. stoletja je kulturna prireditev, ki jo je vredno videti in doživeti! Umetnine za to razstavo je namreč izbrala iz svoje zbirke slik Narodna galerija v Pragi in jo posredovala samo dvema galerijama v naši državi — v Cetinju in Ljubljani z željo, da bi ljubitelji umetnosti v izbranih predelih naše države spoznali značilnosti holandskega slikarstva z drugačnih aspektov kot ob običajnih ogledih v muzejih ali galerijah izven naših mej. Zato so v Pragi pridružili slikam iz stalne galerijske razstave še izbrane primere iz depojev, katerih obiskovalci galerije običajno ne morejo spoznati. Tako nastali razstavi so dali naslov: »Holandija 17. stoletja v očeh svojih umetnikov« in s tem nakazali bistvene komponente, ki naj poleg slikarskih ustvarjalnih dosežkov posameznih, bolj ali manj znanih avtorjev osvetljujejo tudi pokrajino, ljudi, običaje, stanovanjsko kulturo in vse ostalo, kar je ustvarjalo utrip takratnega življenja v Holandiji. Te likovne izpovedi o vsakdanjosti in o odnosih med ljudmi so prikazane z velikim smislom za vsebino in umetniško lepoto ... To so mali biseri, ki so shranjeni v Pragi, a sodijo v vrsto dragocenosti iz svetovnih umetnostnih zakladnic ...

Omeniti je treba tudi, da so vse nastavljene slike odlično ohranjene in da jih zaključujejo značilni stilni okviri, kar daje izgledu razstave še posebno, za nas celo izjemno estetsko doživetje. To doživetje pa se spaja s prefinjeno ubranostjo obeh razstavnih prostorov, ki sta urejena z velikim smislom in občutkom za podoživljanje umetnostnih dosežkov iz preteklih časov!

Kdor želi »slišati na eni sličici več kot tisoč besed« in občudovati lepoto slikarstva sploh, si mora razstavo v Narodni galeriji, ki bo odprta do 12. oktobra, v resnici ogledati. Ne bo mu žal!

MILENA MOŠKON

LIKOVNI SALON

RISBE IN GRAFIKE

(FAKSIMILI)

Likovni salon Celje pripravlja razstavo »Risbe in grafike starih mojstrov« (faksimile) v sodelovanju z Narodno galerijo Ljubljana in Avstrijskim kulturnim institutom v Zagrebu. Dela je dala na razpolago največja grafična zbirka sveta — dunajska Albertina, ki šteje več kot 1,000.000 listov vseh šol in dežel preteklega in današnjega časa. Ustanovitelj te zbirke je bil zet Marije Terezije, kraljevski namestnik v Madžarski in kasneje generalnih guverner avstrijske Nizozemske, vojvoda Albert von Sachen-Teschen. Po njegovi smrti leta 1822 so zbirko odprli za javnost, leta 1919 pa so jo združili s funduson kabineta bakrorezov bivše Dvorske biblioteke na Dunaju in je prešla v državno last.

Razstavljene risbe in grafike (faksimili) v likovnem salonu nosijo imena največjih evropskih mojstrov grafike: Alberto Dürer (1471—1528), Hans Baldung (1484—1545), Raffaello Santi (1483—1520), Michelangelo Buonarroti (1475—1564), Marco Basaiti (deloval je od 1500—1521), Fra Bartolommeo (1472—1517), Bernardo Luini (okoli 1480—1532), Peter Paul Rubens (1577—1640), Rembrandt Hermensz van Rijn (1606—1669), Rembrandtova šola, Claude Lorrain (1600—1682), Charles Joseph Natoire (1700—1777), Francois Boucher (1703—1770), Jean-Baptiste Greuze (1725—1805), Jean Honoré Fragonard (1732—1806), Hubert Robert (1733—1808), Louis Aubert (deloval od 1740—1780), Jean Michel Moreau (1741—1814), Francois Guérin (1735—1791), Jean Baptist Camil Corot (1796—1875), Jean-Auguste-Dominique Ingres (1780—1867), Jean Francois Millet (1814—1875), Edgar Degas (134—1917), Auguste Renoir (1841—1919), Gustav Klimt (1862—1918) in Egon Schiele (1890—1918).

Otvoritev razstave bo v torek, 10 oktobra ob 18. uri. Uvodno besedo bo imela prof. Milena Moškon. Razstava bo odprta do 26. oktobra.

ALENKA DOVNJAK

NAMESTO DNEVNIKA

BELA, MODRA, ZELENA

Človek nikoli ne ve, kdaj bo vstopil v bolnišnico. Lahko da pride h komu na obisk, skoči na kakšen pregled, velikokrat pa se zgodi, da mora ostati pod njeno streho za dalj časa. V posteljo in mu na stranico k nogam obesijo na tablico osnovne podatke. Dan za dnem mu potem pišejo na karirast list temperaturo in črtice, ki govorijo o tem, če je pacient šel na kraj, kamor hodi cesar peš. Da, pacient! Tolikokrat izgovorjena beseda, še mnogokrat, ko je bila javna razprava o participaciji. Danes bomo to besedo zastavili nekoliko drugače. Služila bo življenju za belimi stenami in ljudem v belem, modrem in zelenem. S temi slednjimi, v operacijski dvorani, so srečanja redkejša, a zato toliko pomembnejša. Namesto dnevnika torej, drobci iz mozaika, ki ga v vsakodnevnem hitenju mimo velike hiše celjske bolnišnice niti ne slutimo. Življenje pač . . .

V sobi nas je šest. Zunaj na hodniku je velik napis: »ORTOPEDIJA. Nikoli prej v življenju nisem pomislil na to besedo. Na moji levi leži »Čarli«. Opoldne so mu operirali meniskus na desni nogi. Blokada je popustila in poje Jahorino. V desnem kotu je v najbolj tehnično opremljeni postelji Nace. Niti štirideset še nima, pa so mu operirali kolk. Nekaj prežagali, obrnili in dali delu kolka novo funkcijo. Sonce sije v sobo. Vse je bilo. Tudi jutranja vizita. Specialisti ortopedi dr. Vili Vengust, dr. Aleš Demšar in dr. Matjaž Lovšin. Z njimi glavna sestra Metka, pa z vsemi dnevi in tedni Anka, Tatjana, Jožica, Dobrila, Milka, Milena, fizioterapevtke Mojca, Ema . . . Trenutek tišine. Radio utihne, soba si nadene praznični videz. Sledijo vprašanja, pogovor med ljudmi. O počutju, spanju, bolečinah. Eno spedo za zvečer, težko jo je dobiti, kombinirani prašek, injekcije proti bolečinam vsakih šest ali osem ur ali po potrebi. Apaurin, da te zmehča. Vizita odide. Ob postelji zarožljajo bergle. Saj res, kaj bi tukaj brez bergel. Ko prideš, te naučijo hoditi z njimi. Mojca s potrpežljivostjo in večnim nasmehom, ki ni zgolj del službene omike, ampak . . . težko je včasih z besedami govoriti. Nace se razjezi, ker je nekaj pozabil vprašati zdravnika. To se mu dogaja že nekaj dni in vsako jutro pozabi. Zaradi treme. Zelo je suh. Nekega dne smo opozorili sestro Tatjano, da se ne bi zmotila in mu dala injekcijo v berglo, namesto v nogo . . .

Večer brez romantike

Z večerom navadno prida bolečina, z bolečino nespečnost. Injekcija. Zabrni zvonec, na hodniku se prižge luč. Odprejo se vrata, sestra stoji tam, v modri opravi, zvedav pogled, velikokrat hudomušen. Je pač na pragu sobe 23. V noč tlijo prižgane cigarete. Pritajeni koraki se odpravijo k postelji. Igla išče žilo, jo najde in odpotuje v njeno notranjost. Na koncu se izmakne in ni več daleč od spanca. Na nočni omarici so čokoladni bomboni. Vse noči so enake. Tople, polne zgoščenega poletja, ki veje skozi krošnje velikih kostanjev na dvorišču. Nekega toplega večera je priletel v sobo netopir. Dominik ga je zadel s pasom od halje. Nočni pilot je odletel v posteljo h Gvidu, ki se je od strahu pokril z odejo preko glave.

Postelja na moji desni je bila kar dva dni prazna. Potem je prišel v sobo Klemenčičev ata iz Rajnkovca. Točno po mesecu dni je prišel nazaj na svojo posteljo. Na nočni omarici je počivala njegova dediščina: brivski aparat njegovega očeta in očala tudi. Zvezana z izolirano žico. V kozarcu zobje. Njegov obraz na blazini, je predvsem v nočnem profilu risal podobo dobro znanega Popaja. Še najbolj pa takrat, ko je prišla v sobo fizioterapevtka Mojca. Klemenčičev ata jo je klical »trenerka«. Sedla sta na rob postelje in je moral skrčiti desno nogo. To je šlo bolj težko, a vendar iz dneva v dan vse bolje. Nikoli ni manjkalo smeha. Kot da je bil predpisan na receptu. A to ni pomembno. Pomembno je to, da smeh pomaga človeku. Kot beseda, kot dejanja sočloveka. Je prišel nekega dne na obisk h Klemenčičevemu atu rudar iz Trbovelj, ki je prej ležal na moji postelji. Ko sta obujala spomine, in mi je ata pravil, kako ga je rudar bril in negoval, so obema spolzele solze po licih.

Trenutki, ki to niso

Nekega dne, je na zasilko, na kateri je bil prej Metulj, prišel Dornov stric. V kolku mu je kar škripalo. Naslednji dan so ga pripravili za operacijo. Drugo dopoldne so ga ob 10.15 odpeljali iz sobe. Za njim so pospravili posteljo in jo pripravili na njegovo vrnitev. Pričakovali smo ga okrog enih. V eni od operacijskih dvoran so mu vstavili umetni kolk. Ko je minila tista ura, ki ji pravimo trinajsta, so bila vrata sobe še vedno zaprta. Tudi ob štirinajstih še nič. Točno 15.15 pa so se vrata odprla in Dornov stric se je smrtno bled pripeljal v sobo, obdan v nenavadno opravo. Upadla lica so drhtela od nizke telesne temperature, njegovo telo pa so prepredale cevke, ki so pomenile življenje. V sobi je zavladal molk, pobrali smo svoje bergle in odšepali na hodnik, da si prižgemo cigarete. V tisti tišini dneva smo še kako čuli povsem glasne odzvene pomembne bitke med zahtevami organizma na eni strani in na drugi znanja, izkušenj, požrtvovalnosti, velike srčnosti in odločujoče življenjske treznosti. Vse to se je zrcalilo tistega dne v skrbnem sklanjanju sestre, ki je vsake pol ure merila pritisk, v odsevu številnih plastičnih cevk, po katerih se je pretakala ta čudovita rdeča človeška kri, v utrujenem, bledem, a mirnem obrazu doktorja Demšarja, ki je ob enih zjutraj stal ob postelji in nadziral »promet življenja«. Osemnajst ur dela je bilo za njim in zjutraj ob sedmih je bil spet pri viziti. Pred nekaj dnevi sem srečal Dornovega strica v Laškem. Sedel je v zeleni trenerki na klopi pri vhodu, hudomušno nasmejan kot vedno. Dobre volje in brez bolečin.

Pacienti

Nekoga sem srečal na hodniku. Nanesel je pogovor o bolnišnici. Ljudje so jih v svoji domišljiji nekako že kar razvrstili v dobre in slabe. A v le malo primerih iz lastnih izkušenj. Mnogo sem jih spoznal, ki so zaradi svoje malomarnosti, prepočasnega ukrepanja, morali obležati v postelji z zastarelimi poškodbami in tegobami. Pa so hoteli čez noč, da jih zdravniki naredijo kot nove. Nekdo je jemal injekcije in druga zdravila, zraven pa praznil steklenice z dobro kapljico, pil mnogo kave in sploh lepo vznemirjal živce, ki pa mu niso dali spati, slabo se je počutil in se čudil, kako da ti doktorji, ki imajo toliko šol, ne znajo najti njegovi bolezni ustreznih zdravil . . .

»Čarli«, moj sosed na levi in nekdanji sošolec, je kar naprej pritiskal na zvonec. Prijetno je bilo z njim, vedno je poskrbel za dobro voljo. A je tudi sam venomer kar naprej nekaj zahteval. Zdaj led za koleno, zdaj praške — in stavim, da jih je čeden kup odnesel domov in s tem majčkeno zmanjšal svojo participacijo . . . Ko je prišel na njegovo posteljo Dominik, ki smo ga klicali »pilštanjska drnula«, pa tudi po operaciji ni prosil več kot za eno ali dve injekciji. Vmes pa je bral knjigo in se sploh vedel kot da je v kakšnem angleškem klubu in ne v postelji z operirano nogo. Največji dobrotnik je bil Gvido iz Trbovelj. Bil je najmanj krevljast od nas vseh, pa nam je stregel, še pepelnike nam je praznil, medtem ko je dobrodušni Metuljček iz Luč popravljal bergle. Meni je zamenjal uteži in popravil pas za ekstenzijo. Tudi on je skoraj odslužil svojo participacijo.

Kaj bi brez Savinjčank

Ko se je bližal 26. junij, dan, ko sem prvič zaspal pod narkozo, me je še prej sestra Tatjana odpeljala nadstropje višje na znamenito myelografijo. Ko me je naslednji ponedeljek odločilna pot popeljala po hodniku proti operacijskemu bloku, je bila spet pri vozičku Tatjana, doma iz Mozirja. Ko sem se po uri in pol prebudil, sem bil na hodniku, ob meni sestra Tatjana, vrata pa ji je odpirala najbolj smejoča se Savinjčanka sestra Anka iz Prebolda. Ko sem odprl oko, sem najprej prebral napis ORTOPEDIJA in sem takoj vedel, da sem spet »doma« in vse je bilo v stilu »home, sweet home . . .« A me je sestra Anka vprašala, zakaj gledam samo na eno oko, pa sem ji hitro odvrnil, da sem se to naučil od Savinjčanov, ker pač enega »šparam«. Nekega dne se nam je resno zasmilila sestra Jožica iz Brega pri Polzeli, ker je prišla v službo z velikim žuljem in čevljem v roki. Glavna sestra Metka je venomer ponavljala, da sicer ni Savinjčanka, da pa stanuje v Grižah in ni, da bi kdo zabavljal čeznje. Nas je pa nekega jutra presenetila z vicem in to tistim o krokodilu in martinčku. V hipu so ji bile oproščene vse injekcije, ki jih je kdaj pa kdaj zapičila v našo »celo kožo«.

Volja in upanje vrtita svet

Kmalu po operaciji me je fizioterapevtka Ema učila vstajati s postelje. Šlo je še bolj težko. Moral sem se je okleniti z obema rokama okrog vratu in tega objema svoj živ dan ne bom pozabil. Zaradi tega ne, ker me je zelo zabolelo v križu in ker je bil objem kljub vsemu le prijeten. Naslednji dan sem vstal brez takšne izdatne pomoči in je sestra Ema rekla: »A zdaj je pa konec ljubezni?!« Ne, ljubezni ni konec. Tiste prave, človeške, tiste, ki ji pravimo srčna kultura, tiste ni nikdar konec. Postavila me je na noge, najprej z berglami, potem brez njih. In mnoge druge. Kdaj pa kdaj je igla zgrešila žilo in je pekoča bolečina prešinila roko. Sestri ni bilo vseeno in vsa soba je nekako v sindikalni enotnosti človeškega sočutja razumela težko in odgovorno delo, za katerega smo si bili vsi edini, da ga ne bi opravljali za nobeno plačo!

Namesto epiloga

Pozneje, ko sem v Laškem imel dovolj časa za premišljevanje, sem se večkrat spomnil ljudi v belem, modrem in zelenem. Ljudi, ki jih sicer bolj malo vidimo. Živijo namreč za zidovi velike hiše, a ko jih spoznamo, nam njihove podobe ne gredo več iz spomina. Ne toliko iz tistega v glavi, ampak tistega v prsih. Zato so bile te besede zmedena mešanica občutkov, ki jih je bolje prenesel kakšen dnevnik. A pisanje dnevnika je odgovorna reč, s čustvi, spoznanji in »privatnimi doktrinami« pa ni dobro preveč javno »barantati«. Zato sem raje ostal pri teh in takih besedah, tako tudi zase in v sebi čutim in prepričan sem, da to čutijo tudi mnogi drugi. Zdi se mi, da bi bila še najbolj primerna beseda za vse skupaj: hvaležnost in zaupanje.

BESEDILO IN SLIKI:
DRAGO MEDVED

NA CELJSKEM GOLOVCU

NOVI CENTER

GRADI GA PODJETJE ZA PTT PROMET

V Celju bo že prihodnje leto zrastel nov Telekomunikacijski center, ki ga bo zgradilo Podjetje za PTT promet. Več je razlogov, ki so botrovali odločitvi o njegovi gradnji. V prvi vrsti prav gotovo dejstvo, da je postala sedanja poštna zgradba povsem neustrezna za opravila osrednjega telekomunikacijskega centra. Zgrajena je bila že v 19. stoletju v drugačne namene, kot jih ima danes. Poleg tega so zanjo značilne neprimerna lokacija, preobremenjenost, potresna nevarnost in nenazadnje nezadostna uporabnost površine. Na odločitev o izgradnji novega Telekomunikacijskega centra na Golovcu je vplival tudi začrtan razvoj telefonije v samem Celju. Perspektivni razvojni program telefonije, ki je izdelan tja do leta 1999, namreč predvideva tri rajonske centrale, od katerih ena že stoji. Nadaljnje širjenje telefonskih kapacitet je torej mogoče samo z zgraditvijo ene ali obeh novih rajonskih central, za kateri sta bili izbrani lokaciji na Golovcu in na Otoku ob Ronkovi ulici. Odločitev o gradnji Telekomunikacijskega centra je torej vezana na perspektivne načrte o razvoju telefonije, saj bo zgrajen na lokaciji, ki je bila predvidena za rajonsko centralo. V novem centru pa bo med drugim 6.000 novih naročniških priključkov in 2248 medkrajevnih vodov.

Kot smo že v uvodu dejali, je investitor gradnje Telekomunikacijskega centra na Golovcu Podjetje za PTT promet Celje, dela bo vodil in nadziral Razvojni center, izvajalec gradbenih del pa bo podjetje Gradis, s katerim je Podjetje za PTT promet ravno včeraj podpisalo pogodbo o izgradnji Telekomunikacijskega centra na Golovcu.

DS

MED LJUDMI

„GROZDJE JE KISLO“

Okoli razstavljene živine so se motali različni ljudje. Nekateri iz nostalgije, kajti rojeni na kmetih so imeli pred nosom na robu mesta priložnost vdihavati znane vonjave, počehati lisko za ušesi in so se ob tem spomnili na večere kožuhanja, obtrgavanja korenja in drugačna opravila, ki vedno prinašajo tudi zabave, zlasti pa koline in likofi.

Okoli ponosnih živinorejcev, ki so imeli kaj pokazati, so se smukali tudi poklicni radovedneži, kmetje, katerih goveji repi so mahali doma v manj in še manj urejenih hlevih. Če se je komu porodila zavist, je prav tako. Zelena zavist žene dične Slovence, da se zgledujejo po boljših, čeprav to neradi priznajo.

Prisluhnil sem naslednjemu pogovoru:

— Dober dan stric. Ste tudi vi prignali kakšno kravo na razstavo?

Tisti, ki je bil ogovorjen s stricem, se je nekam kislo nakremžil. Vrag si ga vedi zakaj. Zato ker je bil vprašan ali zato ker ga je vprašal ne dosti mlajši, a ga je imenoval stric, kar je vedno starejši človek.

— Zares se ne izplača. Sicer pa tako vem, kako te stvari tečejo. Treba je imeti zveze. —

Res nisem vedel kaj naj si mislim. Nagrade so bile lepe. Okoli tretjine vrednosti živali. To ni malo, kar tako za povrhu, ko žival tako molze lepo vsoto z visoko molznostjo.

Pa se je stvar vendarle razvoljala. Tisti, ki je možaka klical za strica, je trenutek kasneje govoril z nekim znancem:

— Veš. Pa mi je rekel, da se ne izplača in da ocenjevanje ni pošteno, ker gre po zvezah. Saj bi mu bil rekel naj ne godrnja. Doma ima v hlevu same zanikrne buše. Nobenega plemenskega živinčeta nima.—

Se vam ne zdi ta zgodba podobna tisti basni o lisici, ki ni mogla doseči grozda, pa je rekla da je kislo...

-ček

Tone Korenjak

Marjetka Dobnik

Ivan Potočnik

MED PRIPADNIKI TO

SODELOVANJE S KS

V ŽALSKI OBČINI POTEKAJO VAJE PRIPADNIKOV TO

V teh dneh potekajo v žalski občini vaje pripadnikov teritorialne obrambe. Konec prejšnjega tedna so bile takšne vaje na Polzeli, v Šeščah in na Vranskem, danes pa so se vaje pričele v Gotovljah, Libojah in na Poniklvi. Med udeleženci teh vaj so tudi mladinci prostovoljci, ki se tako v praksi srečujejo z osnovnimi vojaškimi znanji. Če kje, potem je prav na teh vajah spet prišlo do izraza tesno sodelovanje s krajevnimi skupnostmi. Sicer pa si preberimo, kaj so nam povedali trije udeleženci teh vaj, ki smo jih obiskali prejšnjo soboto.

TONE KORENJAK, kapetan: »Urnik je bil kar natrpan in zahteven. Še posebej velja to za praktični del pouka, kjer smo precej pozornosti namenili strelskim položajem, izbiri zaklonov, preiskovanju zemljišč, oddelku v vlogi izvidniške patrulje, oddelku v napadu in obrambi, pa v zasedi, boju z manjšimi zračnimi desanti in še bi lahko našteval. Nekaj ur je bilo namenjeno tudi predavanjem o oboroženih silah v sistemu splošnega ljudskega odpora ter protisocialističnim silam in boju proti njihovemu vplivu.«

MARJETKA DOBNIK, mladinka, pripadnica TO: »Prvi dan je bilo težko, saj sem prvič sodelovala na takšnih vajah, sedaj ob koncu pa vidim, da sem tu marsikaj pridobila. Predvsem pa sem spoznala, da je obramba dolžnost in pravica nas vseh. Vreme sicer ni bilo idealno, vseeno pa mi treh dni, ki sem jih preživela tu ni žal.«

IVAN POTOČNIK, inštruktor: »Disciplina in vnema za delo sta bila na zavidljivi ravni. Nikakršnih problemov ni bilo in tako disciplíniranih ljudi kot so bili ti, še doslej nikdar nisem srečal. Prav vse moram pohvaliti. Predvsem pa tudi sodelovanje s polzelsko krajevno skupnostjo. Kot sem slišal je bilo sodelovanje na zavidljivi ravni tudi na Vranskem in v Šeščah.«

Besedilo: JANEZ VEDENIK

Foto: TONE TAVČAR

CELJE

VEČ KOT RAZSTAVA

CELJSKI SEJEM JE ZELO USPEL

Na Golovcu je zamrl vrvež, ki je bil tako značilen za ves čas od 22. septembra do vključno 1. oktobra. V nedeljo zvečer so zaprli vrata Celjskemu sejmu, oziroma enajstemu sejmu obrti, male industrije in trgovine. Končala se je sejemska prireditev, ki ima v mestu ob Savinji svojo tradicionalnost. Tudi ugled, priljubljenost. In ne samo v mestu in njegovi občini, tudi na širšem celjskem, slovenskem in jugoslovanskem območju. Zdaj je dobil Celjski sejem tudi mednarodno obeležje. In še nekaj več — dobil je svojo vsebinsko usmeritev, specializacijo v ponudbi strojev, orodja in reprodukcijskega materiala za potrebe obrti in male industrije.

Čeprav za take in podobne prireditve ne beležimo rekordov, je vendarle prav, da že pred dokončno oceno sejma zapišemo, da je v nekaterih postavkah vendarle dosegel doslej najvišje številke, dosežke. To ne velja samo za število razstavljalcev, ki jih je bilo vsega skupaj 573, od tega 550 domačih, marveč prav tako za število obiskovalcev. V desetih dnevih, kolikor je bil sejem odprt, je skozi njegova vrata vstopilo 102.000 ljudi, to pa je za okoli 2000 več kot lani na jubilejnem desetem sejmu obrti, prav tako v dvorani Golovec.

Tudi po površini razstavnih prostorov, 8000 kv. metrov, je bila letošnja prireditev največja med dosedanjimi. Njena pomembnost pa se je pokazala še na drugih področjih. Zanimivo je dejstvo, da so se tokrat močno uveljavili in pokazali zlasti zasebni obrtniki in da je družbena obrt nekoliko zatajila. Samostojni obrtniki so nastopali tako posamič, kot še posebej v okviru občinskih združenj ter obrtnih nabavno-prodajnih zadrug. Na sejmu so se predstavila vsa občinska združenja samostojnih obrtnikov celjskega območja. Prvič — predstavila so se celo tista v ustanavljanju, kar pomeni, da jim je dal Celjski sejem pomembno spodbudo za ustanovitev in delo.

V času Celjskega sejma je bilo tudi nekaj posvetovanj o najbolj aktualnih problemih obrti in male industrije. Tako je Celje pravzaprav razširilo svoj obseg na tem področju. Ni se omejilo samo na sejem, razstavo, komercialne dni, poslovnost itd, marveč tudi na obravnavanje problemov, ki obrt in malo industrijo najbolj žulijo. S tem je mesto pravzaprav opozorilo, da prevzema širšo vlogo, tudi nalogo reševanja aktualnih vprašanj.

To pa je bilo tudi obdobje prvega zbora delegatov razstavljalcev. Napravljen je bil prvi korak k ustanovitvi skupščine Celjskega sejma, k samoupravni organiziranosti razstavljalcev, torej tistih, ki bodo odločali o nadaljnji poti te prireditve. Na prvem zboru je bilo 120 delegatov, kar potrjuje velik interes za nadaljnjo uveljavitev Celjskega sejma.

Pomemben delež na sejmu je imela Poslovna skupnost za malo gospodarstvo »Formator«, ki je predstavila večino od svojih 43 članic. Svojo pomembno vlogo so imeli tuji razstavljalci, še posebej s ponudbo strojev, orodja in reprodukcijskega materiala za obrt in malo industrijo.

Trgovci so imeli polne roke dela, prav tako gostinci. Odločitev, da je za postrežbo skrbelo več gostinskih kolektivov, med njimi tudi zasebniki, se je izkazala za pravšnjo.

Minuli Celjski sejem je bil velika spodbuda za nadaljnji razvoj obrti in male industrije ne samo na celjskem, marveč na širšem prostoru. Opozoril je na pomembnost obeh dejavnosti, opozoril pa tudi na nekatere perspektive. Pomembna je težnja, naj bi na tem sejmu prišla še bolj do veljave inventivna dejavnost, značilna je nadalje želja, naj bi na sejmu sicer prikazali stroje, ki ju potrebujeta obrt in mala industrija, pa jih zaenkrat uvažamo, lahko pa bi jih izdelovali doma. Torej, sejem naj bi bil tudi spodbuda za osvajanje nove proizvodnje. Splošna je bila zahteva, naj se ta sejem razvije v jugoslovanski sejem obrti in male industrije, seveda z začeto specializacijo. Obrt je pokazala veliko vnemo po večji medsebojni povezanosti, po večji afirmaciji kooperacijskih odnosov (velenjska ERA je v tem zgleden primer) itd. Zasebni obrtniki si želijo več stikov z družbenim sektorjem. Sejem je nadalje poudaril, da je lahko zlasti dejavnost malega gospodarstva pomemben faktor pri razreševanju problemov ob vračanju delavcev, ki so na začasnem delu v tujini, v domovino. Skratka, opozoril je, da naj postane le člen v verigi stalnih prizadevanj za razreševanje in pospeševanje obrti in male industrije.

Med pomembne odločitve, sprejete v tem času, je tudi ta, da bo v Celju na začetku aprila prihodnje leto borza rabljenih strojev, to je tistih, ki jih industrijska podjetja zaradi preusmeritve v proizvodnji ali zaradi drugih razlogov izločajo iz proizvodnega procesa, so pa še takšni, da bi lahko služili obrti ali mali industriji.

Celjski sejem je sklenil svoje delo. Uspešno, spodbudno, čeprav seveda tudi spodrsljajev ni manjkalo. Toda, v primerjavi s tistim, v čemer je Celjski sejem uspel, so ostali v senci velikega gospodarskega dogodka.

M. BOŽIČ

ZAHVALA KOLEKTIVU CINKARNE

Na Oddelku za fizikalno medicino Zdravstvenega centra Celje se je začela pred dvema letoma nova dejavnost — delovna terapija. Poleg okupacijske in funkcionalne terapije spada v delovna opravila višjega delovnega terapevta tudi izdelovanje funkcionalnih opornic iz plastične mase. Za izdelovanje teh opornic je potreben tehnični fen z visokimi temperaturami. Zaradi omejenih deviznih sredstev in zaradi dolgega dobavnega roka, nam fena ni in ni uspelo dobiti. Naše težave in tarnanja so preko pacientov in drugih prišla do odgovornih delavcev v Cinkarni, kjer v enem od delovnih procesov uporabljajo takšne fene. Takoj so nam bili pripravljeni pomagati in so nam enega od teh fenov posodili. Tako delavci kot pacienti, ki so jim opornice nujno potrebne, smo kolektivu Cinkarne za razumevanje in tako veliko pomoč hvaležni.

TOZD Center skupne medicinske službe — Oddelek za fizikalno medicino in delovno terapijo.

PRED KONGRESOM ZSMS — PRED KONGRESOM ZSMS — PRED KONGR

ŽALEC

PREMALO JE POBUD

»V občinski konferenci smo se lotili kongresnih nalog z veliko zavzetostjo. Še posebno pozornost smo namenili javnim razpravam o kongresnih dokumentih,« je med drugim na vprašanje, kako so pristopili k realizaciji nalog, ki jih nalaga bližnji deseti kongres slovenske mladine, odgovoril predsednik Občinske konference ZSMS Žalec, Oton Žagar.

Kongresna aktivnost žalske mladine se je pričela že maja, ko so na seji predsedstva občinske mladinske konference izvolili poseben odbor za vodenje javne razprave v osnovnih organizacijah. Glede na zastavljen program, so bile javne razprave dokaj uspešne, navzlic temu pa menijo, da je bilo med mladimi premalo pobud za podajanje konkretnih pripomb na vsebino materialov. V mnogih sredinah so jih namreč sprejeli že kot idejno usmeritev za nadaljnje delo, ne da bi pri tem ocenili lastne značilnosti.

»Pripombe, ki so bile dane na kongresne materiale, se nanašajo predvsem na problematiko mladih iz drugih bratskih republik, na njihovo vključevanje in delo v osnovnih mladinskih organizacijah, na njihovo izobraževanje ob delu ter na njihovo kulturno udejstvovanje. Tu je še nagrajevanje po delu učencev v gospodarstvu, problematika mladih v gradbeništvu, alkoholizem med mladimi, pridobivanje stanovanj za mlade družine itd.

Vsekakor pa moram še dodati, da smo dali delegatom za kongres posebno mesto v okviru celotne naše dejavnosti v pripravah na kongres. Tako delegati obiskujejo mlade v osnovnih organizacijah, aktive mladih zadružnikov, mlade na šolah itd. Aktivno delamo tudi na pripravi referatov, oziroma problemih razprav, ki jih bodo imeli naši delegati v kongresnih komisijah,« je še poudaril Oton Žagar.

DARKO NARAGLAV

S. PEČENKO

MLADI MORAMO VEDETI...

OBVEŠČANJE POGOJ ZA AKTIVNOST

Je delegat za zvezni kongres mladih. Njegovi tovariši so ga predlagali na nedavni občinski konferenci, ko je razpravljal o informiranju. Je dijak 3. letnika PKMS v Štorah, sicer pa zelo aktiven v šentjurski občini. Kaj nam je dejal o informiranju mladih v svoji občini: »Zavedamo se pomembnosti obveščanja mladih. Vendar še ni vse tako, kot bi moralo biti. Premalo ustreznih kadrov in manjkajoča materialna in finančna sredstva sta poglavitna vzroka za takšno stanje kot je danes v šentjurski občini. Na to sem opozoril tudi v svoji razpravi na občinski konferenci, na zvezni kongres pa odhajam z občutkom velike odgovornosti. Potrebe po dobrem obveščanju so vedno pred možnostmi. V naši občini je še ta težava, ker so vse osnovne mladinske organizacije v delovnih organizacijah brez glasil, kajti delovne organizacije same jih nimajo. Zdaj smo začeli izdajati svoje glasilo z naslovom »Smer«, ki naj pripomore k boljšemu internemu obveščanju, veliko pa si obetamo tudi od novega občinskega glasila »Utrip«, ki je tik pred izidom.«

D. M.

CELJE

NEPOTREBNE PRAZNINE

ZAČEL JE VELJATI ZAKON O STANDARDIZACIJI

Slika ni samo celjska. Je naša, splošna in izraz nečesa, čemur pravimo premajhna odgovornost. Lahko tudi neodgovornost.

Na policah trgovin s tehničnim blagom so se v ponedeljek tu in tam pokazale praznine. Pa ne zato, ker bi trgovci v nekaj urah prodali toliko blaga, marveč zategadelj, ker so nekatere izdelke morali odstraniti iz prodaje. Odstraniti zato, ker jih proizvajalci niso opremili tako, kot bi morali v skladu z zakonom o standardizaciji, ker jim morebiti niso zagotovili rezervnih delov, servisov in podobno.

Torej, šlo je in gre za zakon o standardizaciji. Za zakon, ki je začel veljati že avgusta lani, pa je stopil s svojo polno močjo na plan prvega oktobra. Zakonodajalec je tako omogočil proizvajalcem, da so se naj pripravili. Pa se prenekateri niso. In zato takšna slika v tehničnih trgovinah. Ne zavoljo trgovcev, ki so proizvajalce večkrat opozarjali na določila zakona, marveč zaradi tistih, ki bi morali biti prvi zainteresirani, da bi bili njihovi izdelki opremljen tako, kot to zakon terja. Tud z navodili za uporabo, pisanimi v jezikih jugoslovanskih narodov.

Zaradi tega, ker proizvajalci svoje naloge niso opravili v dobrem letu, kolikor so imeli časa, so v trgovinah izločili iz prodaje po deset in celo dvajset ter več tehničnih izdelkov.

V veljavi je zakon, ki pomeni zaščito potrošnikov. V veljavi je zakon, ki zahteva, da mora za vsak tehnični izdelek biti zagotovljen servis, rezervni deli...

Trgovci pričakujejo, da je trenutno stanje več ali manj kratkotrajno, saj menijo, da se bodo proizvajalci šele zdaj zavedli odgovornosti in takoj opravili delo, ki bi ga morali že zdavnaj. Zaradi sebe, zaradi dobrega dela in poslovanja znotraj kolektiva, zaradi potrošnikov in trgovcev, zaradi naših načel v posredovanju in ponudbi blaga potrošniku, se pravi delovnemu človeku in občanu.

Škoda, da se je to zgodilo, škoda zaradi tega, ker govori o nekem odnosu, odgovornosti. MB

SLAVKO ŠPILER

OBRAMBA DOMOVINE

Slavko Spiler, 25-letni elektrikar in sekretar samoupravnih organov v TIM Laško, v občinski konferenci vodi komisijo za Ljudski odpor in družbeno samozaščito. Je eden tistih mladincev, ki v znanih pohodih laške mladine po poteh XIV. divizije že »ponavlja« celoten pohod od Sedlarjevega do Mozirskih planin. Prav zaradi svoje aktivnosti na področju SLO je bil izvoljen za delegata na kongresu slovenske mladine. Takole pravi:

»Bilo je prvotno zamišljeno, da bo na kongresu o SLO, o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti razpravljala posebna komisija. Zdaj je to področje vključeno v delo ostalih komisij. Če bom razpravljal na kongresu bom govoril predvsem o obujanju tradicij NOB med mladimi, in sicer o aktivnem odnosu do tega vprašanja, o vključevanju mladine v enote teritorialne obrambe in narodne zaščite, o mladih prostovoljcih v teh enotah. Če so pohodi mladine laške občine morda res nekoliko prezahtevni, potem so mnogi drugi bolj podobni izletom kot preizkušnji vzdržljivosti, volje in zavesti. Treba bi bilo razčistiti vprašanje vključevanja mladine v vrste prostovoljcev. Mislim, da bi le-ti sodili v enote tiste občine, kjer mladi živijo in da bi princip zaposlitve in teritorialne razporeditve šolskih ustanov, ki jih obiskujejo, ne smel biti primaren. Iz izkušnje bi lahko tudi povedal, da je vsakoletno organiziranje pohoda po partizanskih poteh vedno znova zvezan s težavami okoli financiranja.

DANICA KRULEC

PRESPLOŠNI

Danica Krulec iz Galicije v žalski občini bo prav tako delegat na mladinskem kongresu. Zanimalo nas je, kako so se mladi vključevali v razprave pred kongresom, kakšne pripombe so imeli.

»V materialih je bil premalo omenjen problem vključevanja mladih iz sosednjih republik v samo delo OO ter njihovo vključevanje v izobraževanje ob delu, ničesar ni bilo omenjenega o nagrajevanju po delu učencev v gospodarstvu, ni bilo opredeljeno poglavje odnosa religije napram mladim. Zdelo pa se mi je tudi, da bi bilo treba bolj izpostaviti problematiko alkoholizma. Marsikaj od tega so kasneje upoštevali. Zdi pa se mi, da so bile pripombe včasih preveč splošne.«

— Boš na kongresu razpravljala?

»Jaz ne bom. Bodo pa štirje moji kolegi, ki so vključeni v delo v posameznih skupinah.«

— Za žalsko občino je značilno razvito kmetijstvo. Med osmimi delegati ni niti enega, ki bi se ukvarjal s kmetijstvom. Zakaj?

»Predlagali smo za delegata nekoga, ki se ukvarja s to gospodarsko panogo in ga tudi izvolili. Udeležbo na kongresu pa je kasneje odpovedal.«

J. V.

CELJE: ZDRAVLJENJE IZVEN REGIJE

V regionalni zdravstveni skupnosti Celje so porabili zavarovanci za zdravljenje izven regije 124.389.000 dinarjev, kar je 22,8 % vseh sredstev za redno dejavnost in določene namene in 1,6 % oziroma 1.995.000 dinarjev več, kot je bilo predvideno s finančnim načrtom. Pri tem so indeksno najbolj presežena sredstva preventivne dejavnosti, in sicer za 88,9 odstotkov. Tolikšen porast pogojuje fluorografska akcija v občinski zdravstveni skupnosti Brežice in Celje, ki jo je izvrševal inštitut za pljučne bolezni Golnik. Največje vrednostno preseganje načrtovane višine pa beležimo pri sredstvih za specialistično zdravljenje, in sicer za 3.462.000 dinarjev. Za 17,1 % oziroma 325.000 dinarjev so presežena sredstva za prevoze z reševalnimi avtomobili in za 1,1 % ali 880.000 dinarjev sredstva za bolnišnično zdravljenje. Z. S.

UKRADENI OTROCI

OBČUTEK BOLEČE PRIKRAJŠANOSTI

ŽE OSMIČ ZAPOVRSTJO SO SE SREČALI. TOKRAT NA POLZELI

Veselo razpoloženje je vladalo v soboto dopoldne na Polzeli, kjer so se že osmič zapovrstjo srečali nekdanji ukradeni otroci s celjskega območja. Ubrana pesem ob spremljavi harmonike, klepeti o nekdanjih težkih dneh, potem je beseda nanesla spet na današnje dni... Pesem ni več zvenela tako veselo kot še pred nekaj minutami. Nekaj otožnega je bilo čutiti v njej, pa čeprav bi otožnosti veseli pesmi nikakor ne mogli prisoditi. Že se kažejo posledice nekdanjega trpljenja v taboriščih. Zdravje ni takšno kot bi bi lahko bilo, pa še nekaj drugega je, kar teži nekdanje ukradene otroke. Preberimo si, kaj so nam povedali nekateri izmed njih.

IVAN ŠUSTER: »Štirinajst let in pol sem bil star, ko so me odpeljali v taborišče v Coburg. O tem, kako je bilo tam raje ne bi govoril. Najtežje pa je bilo vsem skupaj, ko so ob petih zjutraj dvigovali nemško zastavo in smo vsi skupaj morali peti Deutschland über alles. Domov sem se vrnil leta 1945. Takoj po tistem sem se zaposlil, moti pa me še danes to, da ukradeni otroci nimamo priznan status borca in to po triintridesetih letih svobode. O tem že dlje časa tečejo razprave, vendar je vse skupaj bob ob steno.«

Ivan Šuster

CVETKA KINČIČ: »Ko so me aretirali, sem bila stara petnajst let. Predno sem prišla v Coburg, sem bila v krškem zaporu pa v celjskem Piskru. V Coburgu sem izgubila teto, s katero sem živela. Ko sem prišla domov, sem izvedela, da sem izgubila še brata. Ob vrnitvi domov sem se dve leti zdravila zaradi kostne tuberkuloze, eden izmed bratov ima še sedaj srčno okvaro. Zaposlila sem se takoj, ko je bilo mogoče, ves čas pa sem se med tem tudi zdravila. Prave posledice pa se kažejo šele sedaj po dobrih tridesetih letih. Če bi odgovorni tovariši na republiškem odboru Zveze borcev dobro poznali problematiko ukradenih otrok, bi verjetno že zdavnaj rešili tista vprašanja, ki nas najbolj težijo. Gre predvsem za priznanje statusa borca in pa za olajšave pri zdravstvenem zavarovanju.«

Cvetka Kinčič

JOŽE KAVČEVIČ: »Kot šestnajstletni fant sem se že 1941. leta aktivno vključil v sodelovanje pri Osvobodilni fronti. 14. avgusta 1942 sem bil aretiran in odpeljali so nas v Coburg. Od tam sem bil premeščen v Straubing, kjer smo otroci gradili neko cesto. Posledice so se pokazale kmalu ob vrnitvi domov. Zbolel sem na ledvicah in že z osemindvajsetimi leti so me hoteli upokojiti. Zato sem hotel otroke spraviti do kruha. Danes me niti ne boli toliko to, da nimamo priznanega statusa borca, lahko pa bi imeli brezplačne vsaj zdravstvene usluge. To prav sedaj najbolj potrebujemo.«

Jože Kavčič

Besedilo: JANEZ VEDENIK

Foto: TONE TAVČAR

PISMA

KDO JE KRIV?

Obljuba dela dolg. Tudi, nam so večkrat obljubili, toda, na žalost iz teh obljub ni nič. Gre za cesto Vitanje — Stranice. Gre za obljubo o asfaltiranju. Prebivalci prizadetega območja smo užaljeni, saj so asfaltno prevleko napravili tam, kjer sta na celotni trasi do Vitanja, gozd in potok, ne pa v naselju. Tu nam cestni prah uničuje povrtnine, da o okolju na sploh in vplivih prahu v stanovanjih ne pišem.

Zato se sprašujem, kdo je kriv, da asfalta niso položili oziroma, da bi delali naprej, kot so rekli.

Tovariški pozdrav!

A. K.

UREDNIŠTVO. Pismo ni anonimo. Piscu tega pisma smo le ustregli, da ga podpišemo z inicialkami.

Prosimo Občinsko komunalno skupnost v S. Konjicah, da odgovori na vprašanje, kako je z modernizacijo celotnega odseka ceste Vitanje — Stranice?

HIŠA NA LJUBLJANSKI 20

Na pismo predsednice hišnega sveta Ljubljanska 20 v Celju, dajemo naslednje pojasnilo:

Stanovanjski objekt Ljubljanska cesta 20 je po urbanističnem načrtu predviden za rušenje, na mestu, kjer stoji pa so predvidene zelenice. Ker je v hiši 43 stanovanj (stanje 10. 5. 1978), bi moral investitor le-ta nadomestiti z novimi, da bi bilo moč hišo Ljubljanska 20 porušiti.

Ker pa je objekt v celoti dotrajan, stanovanja (v večini le soba ali največ dva prostora) nimajo sanitarij, niti vodovoda, je komisija za odpis stanovanj pri Sob Celje z odločbo št. 36/77—5 z dne 10. 5. 1977 objekt izločila iz stanovanjskega fonda in o tem obvestila Samoupravno stanovanjsko skupnost občine Celje in vsa podjetja, kjer so stanovalci zaposleni.

Ob tem je bilo dogovorjeno, da stanovanjski problem upokojencev in socialno šibkih reši SSS občine Celje, ostale stanovalce pa pri podjetjih uvrstijo na prioritetne liste.

Z dnem, ko so bila stanovanja odpisana, so stanovalci tudi prenehali s plačevanjem stanarine, nosijo pa vse stroške obratovanja (vodarina, elektrika, odvoz fekalij, odvoz smeti, čiščenje kanalizacije). Istočasno je bilo tudi dogovorjeno, da se vsako izpraznjeno stanovanje sproti onesposobi za nadaljnje bivanje, da bi preprečili nasilne vselitve, ali pa se preostalim stanovalcem dovoli razširitev na izpraznjene prostore pod pogojem, da le-te uporabljajo sami.

Med tem pa je prišlo do požara na dvorišču, kjer je popolnoma pogorel del drvarnic. Da ne bi bilo potrebno zgraditi novih drvarnic, istočasno pa ne onesposabljati izpraznjenih stanovanj, smo stanovalcem predlagali, da izpraznjene prostore uporabijo za drvarnice ali skupne prostore — kolesarnica, sušilnica.

V času od odpisa do danes je bilo iz hiše Ljubljanska 20 izseljenih 25 družin, vendar se do danes tu število bistveno ni zmanjšalo. To so v večina nasilno vseljeni ali pa podnajemniki stanovalcev z odločbami, ki so prostore, kamor so se razširili, uporabili kot vir dohodka. Na tak način pa še s tolikimi prizadevanji problema Ljubljanske 20 ni mogoče rešiti.

Zaradi tega smo se odločili za dosledno onesposobitev izpraznjenih prostorov, ne glede na morebitne posledice (toplotna izolacija, instalacije), ki v primerjavi s prej opisanim problemom niso tako pereče, ker je le na tak način možna dokončna izpraznitev objekta.

Res pa je, da je trenutno stanje v zgradbi nevzdržno, ker objekta nihčne ne vzdržuje, kar pa je razumljivo, saj z ukinitvijo plačevanja stanarin za to tudi ni formiranih sredstev.

Tov. Razgorškova omenja neuporabna stranišča. Pojasniti je treba, da smo s tov. Pušnikovo problem hoteli rešiti, vendar je šlo za zamašitev odtokov, ki po odloku v vsakem primeru bremenijo uporabnike, pa naj bo objekt nov ali odpisan. Stanovalci stroška niso bili voljni poravnati, SSS občine Celje pa brez tega zagotovila dela ni mogla naročiti.

Ob vsem tem je treba poudariti, da problema Ljubljanska 20 ne more rešiti SSS občine Celje sama, niti ne na novo ustanovljeni HS, temveč je tu potrebna skupna akcija vseh dejavnikov od SSS občine Celje, do delovnih organizacij in družbenopolitične skupnosti.

SEKRETAR
ANTON STOPAR

ZAKAJ SAMO DOPOLDNE

Spoštovani tovariš urednik!

Vaš uvodnik v zadnji številki Novega tednika me je spodbudil, da vam pišem in hkrati prosim, da v NT sprožite vprašanje organizacije zobozdravstvene službe v Celju.

Če je mogoče, vas prosimo, da zastavite vprašanje odgovornemu delavcu zobozdravstvene službe, in sicer:

Zakaj dela zobozdravnik na Osnovni šoli Veljka Vlahoviča samo od 7. do 13. ure? Zakaj ne v turnusu? Tako bi bilo omogočeno predvsem prvošolčkom, da bi jih spremljali na pregled tudi starši, ki so zaposleni samo dopoldne. Prvošolčkom so potrebni redni zobozdravstveni pregledi, saj jim rasejo novi zobje, ki jih je treba morebiti naravnati.

Zavedati se moramo, da večina ljudi dela dopoldne ali izmenično. Zato bi morala tudi zobna ambulanta prilagoditi svoj delovni čas potrebam občanov.

Pravijo, da se zdravje začne pri zobeh. Videti je, da se tega ne zavedajo povsod.

Vas prisrčno pozdravlja
družina OGRIZEK
iz Celja

UREDNIŠTVO: Vprašanje je zelo konkretno. Zato prosimo odgovorne v celjski zobozdravstveni službi ali kar na Osnovni šoli Veljko Vlahovič, da povedo, kako je s to rečjo.

ZA NOV ROMAN

Pridružujem se bralcem, ki želijo, da bi v Novem tedniku izhajal v nadaljevanjih roman »Prokleta«. Noben drug roman bi ga ne zasenčil. Pozivajte bralce, da vam pomorejo do knjige. Če bi jo imela, bi vam jo takoj odstopila.

Po mojem mnenju se bodo mnogi bralci pridružili mojemu predlogu glede romana v nadaljevanjih. Gre za to, da bi Novi tednik prinašal domače zgodbice, pisane v preprosti besedi. Preprosti ljudje radi beremo o dogodkih na domačih tleh pred davnimi časi.

NADA ŠOSTER,
Dom oskrbovancev Polzela

UREDNIŠTVO. Hvala za pismo in predlog. Kaže, da je tistih, ki se zavzemajo za roman »Prokleta«, kar veliko. Naj zapišemo, da v uredništvu še ni padla odločitev o prihodnjem romanu. Izbira je težka, zato so predlogi dobrodošli.

HVALA ZA ODZIV

V zadnjih »Pismih« smo prosili Marijo Peternel, da se nam javi zaradi zapisa o trgovcih. Hvala za odziv. Vaše pismo smo dobili. Zdaj pride na vrsto tudi vaš prispevek in vaša razmišljanja o položaju trgovskih delavcev. Vse to v prihodnji številki.

Še enkrat, hvala za odziv!

UREDNIŠTVO

VODA IN ŠTEVCI

Prišla sta v uredništvo in se potožila. Zaradi vode, zaradi števcev in plačevanj vodarine. Predvsem pa zaradi dejstva, da v Imenem, vasici blizu Podčetrtka, pogostokrat nimajo pitne vode, da si jo morajo natočiti, če seveda iz pip sploh priteče, v nočnih urah in podobno.

Gre za pripoved, ki odpira več vprašanj za pripoved o vodovodu, ki so ga pred približno desetimi leti gradili ljudje. Vodo so zajeli v Olimju in jo napeljali v Podčetrtek, Olimje in Imeno. Na ta vodovod so se pozneje priključevali novi porabniki. Povsem razumljivo. Zakaj bi ne imeli vode, če je je dovolj.

Zdaj upravlja s tem vodovodom Občinska komunalna skupnost v Šmarju pri Jelšah.

Po pripovedovanju, ki ga nismo preverjali, ker ljudem zaupaho, imajo porabniki vode v Imenem vsi števce in torej plačujejo vodarino glede na porabljeno količino vode. Baje v Podčetrtku in Olimju ni tako. Mnogi baje nimajo števcev. Zato se že kar na začetku pojavlja vprašanje, kako je urejeno plačevanje vodarine pri teh porabnikih? Povšalno? Toda, kot sta povedala naša gosta, tiči tudi v tem grmu zajec. Pavšalno plačevanje vodarine namreč ne spodbuja k varčevanju te naravne dobrine. Zato sta povedala, da mnogi ljudje, ki nimajo števcev za porabo vode, nanjo ne pazijo, da jim teče prekomerno, da ne zapirajo pip in podobno.

In nadalje. Zakaj nimajo vsi števcev? Se nekateri v resnici upirajo tej merilni napravi? Morda pa nekateri ljudje, recimo v Imenem, nimajo dovolj vode, čeprav bi jo lahko imeli, tudi zavoljo tega, ker jo drugi preveč trošijo. Preveč trošijo pa zato, ker za tisto »preveč« prav nič več ne plačajo.

Skratka, dovolj vprašanj, ki zanimajo mnoge ljudi, zlasti pa tiste, ki so najbolj prizadeti in ki mnogokrat zaman odpirajo pipe.

Zato prosimo Komunalno skupnost v Šmarju pri Jelšah, da nam pojasni stanje, morda dopolni, saj znova poudarjamo, da smo te vrstice napisali po pripovedovanju dveh občanov iz Imenega.

Že v naprej, hvala za razumevanje in sodelovanje!

UREDNIŠTVO NT

RADIO CELJE

SPORED OD 5. DO 11. 10. 1978

Četrtek, 5. oktobra: 8.10 Poročila, 8.15 Dopoldne z vami, 9.00 Zaključek dopoldanskega sporeda. 15.30 Obvestila, 16.00 Poročila, 16.05 Čestitke in pozdravi, 16,30 V ŽIVO: Celjani na dnevih slovenske zabavne glasbe (vmes ob 17.00 Kronika), 17.45 Zabavni globus, 18.00 Zaključek sporeda.

Petek, 6. oktobra: 8.10 Poročila, 8.15 Petkov mozaik, 9.00 Zaključek dopoldanskega sporeda. 15.30 Obvestila, 16.00 Poročila, 16.05 Čestitke in pozdravi, 16,45 Zabavni globus, 17.00 Kronika, 17.15 Lestvica zabavnih melodij, 17.30 Kulturni feljton, 17.45 Domači ansambli, 18.00 Zaključek sporeda.

Sobota, 7. oktobra: 8.10 Poročila, 8.15 Dopoldne z vami, 9.00 Zaključek dopoldanskega sporeda. 15.30 Obvestila, 16,00 Poročila, 16.05 Čestitke in pozdravi, 17.00 Kronika, 17.15 Zabavni globus, 17.30 Filmski sprehodi, 17.45 Vrtiljak melodij, 18.00 Zaključek sporeda.

Nedelja, 8. oktobra: 10.05 Poročila, 10.15 Obvestila, 10.30 Mladi mladim, 11.00 Med prijatelji, 11.30 Predstavljamo vam, 11.45 Zabavni globus, 12.00 Čestitke in pozdravi, 13.00 Literarna oddaja, 13,15 Feljton, 13.30 Kmetijska oddaja, 14.00 Zaključek sporeda.

Ponedeljek, 9. oktobra: 8.10 Poročila, 8.15 Dopoldne z vami, 9.00 Zaključek dopoldanskega sporeda. 15.30 Obvestila, 16.00 Poročila, 16.05 Čestitke in pozdravi, 16.45 Zabavni globus, 17.00 Kronika, 17.15 Nove plošče, 17,30 Športni pregled, 18.00 Zaključek sporeda.

Torek, 10. oktobra: 8.10 Poročila, 8.15 V ŽIVO: Vlak bratstva in enotnosti, 9.00 Zaključek dopoldanskega sporeda. 15.30 Obvestila, 16.00 Poročila, 16.05 Čestitke in pozdravi, 16.45 Zabavni globus, 17.00 Kronika, 17.15 Lestvica domačih zabavnih melodij, 17.30 Reportaža, 17.45 Domači zbori, 18.00 Zaključek sporeda.

Sreda, 11. oktobra: 8.10 Poročila, 8.15 Dopoldne z vami, 9.00 Zaključek dopoldanskega sporeda. 15.30 Obvestila, 16.00 Poročila, 16.05 Čestitke in pozdravi, 16.45 Zabavni globus, 17.00 Kronika, 17.15 Vrtiljak melodij, 17.30 Aktualno, 17,45 Iz arhiva resne glasbe, 18.00 Zaključek sporeda.

Lestvico zabavnih melodij vam poklanja KONUS TOZD Blagovna hiša Celje s prodajalnami v Celju, Rogaški Slatini in Slov. Konjicah.

LESTVICA ZABAVNIH MELODIJ:

1. Brown girl in the ring — Boney M
2. Nasmeh poletnih dni — Moni Kovačič
3. Oprosti mi pape — Oliver Dragojevič
4. Rivers of Babylon — Boney M
5. Žabja svatba — AVE

KUPON
za lestvico zabavnih melodij

Glasujem za pesem _____

_____

Izvajalec _____

Ime, priimek, naslov _____

_____

Plo… izbrali … enotah … MERC… vine C…

LE… ZA…

1. Mod…
2. Tihi … mem…
3. Rdeč…
4. Raž…
5. Razl…

KUPO… za lest…

Glasuje…

_____

Izvajale…

Ime, p…

_____

Nagrajenca: Alojz Skok, Stopnik, Vransko, Irena …

Lestvici sta na sporedu vsak torek in petek ob 17.15.

Pišite nam na naslov: Novi tednik Radio Celje, Tr…

Vsakič nagrada mala plošča.

POLZELA: ZA ZDRAVO IN ČISTO

Pod tem naslovom je Hortikulturno društvo Polz… ocenili posamezna okolja hiš, kmetijskih poslopij, … tov na svojem območju. Delalo je šest komisij, ki … dohode do hiš, vrtove, zelenice, cvetje, pri kmetijah … paj so ocenili okrog sto gospodinjstev in podelili … praznika 54 priznanj. Na sliki: Za urejeno kmečko … iz rok predsednika HD Polzela, Ivana Palirja, Ljubic…

NA 9. KONGRESU ZSS

13 DELEGATOV…

9. kongresa Zveze sindikatov Slovenije se bo udeležilo 13 delegatov iz celjske občine, ki bodo spremljali delo petih kongr… komisij. Tako se … kongresa kot delegati … ležili: Anton Žibret, … fan Copot, Vladimir … mič, Inge Korošak, D… Celan, Natalija Stopi… Franc Majetič, Mar… Pečar, Matjaž Lovšin … ro Gradišnik, Mirko … tinski, Zdenka Pike… Lojzka Zagoričnik. D… se podrobneje dogo… o temah kongresnih … prav, so se delegati s… li v ponedeljek v C…

IZID NAGRADNE IGRE

»SREČA JE OPOTEČA«

Na zastavljeno nagradno uganko, ki smo jo na Radiu Celje objavili v sobotnem Poletnem koktejlu dne 16. septembra, smo v uredništvu prejeli 27 pravilnih odgovorov. Geslo nagradne uganke je bilo: Sreča je opoteča. Med vsemi, ki so nam poslali pravilne odgovore na nagradno uganko, smo izžrebali tri dobitnike nagrad.

1. nagrado prejme **MILENA MARGUČ** iz Malih dol 35 pri Vojniku. Nagrada je keramični krožnik, ki ga je oblikoval in izdelal umetnik Adi Arzenšek.

2. nagrado prejme **ZLATA DORN** iz Zagrada 86 pri Celju. Nagrada je knjiga Rada Zakonjška z naslovom Velika preizkušnja.

3. nagrado prejme **IVAN PEČOVNIK** iz Kaple 11 pri Taboru. Nagrada so tri knjige Savinjskega zbornika, in sicer letniki II., III. in IV.

Nagrajenci lahko dvignejo nagrade v uredništvu Novega tednika in Radia Celje.

IZTET…

Pred kratkim so se … li upokojenci Pivovarne … ko ter kot vsako leto … na enodnevni izlet. Os… so si Jezersko, Skofjo … z okolico in Dražgoše.

asete melodij, ki ste jih
m na voljo v prodajnih
NOTEHNE — TEHNO-
A TOZD Tehnične trgo-

ICA DOMAČIH
IH MELODIJ:

kon — Terglav
večer — Celjski instru-
rintet
jni — Flere
vspčiči — Avsenik
armonika — Ašič

aših melodij

pesem _____

_____

_____

naslov _____

_____

Cesta na grad 27, Celje

gresa 3a 63000 Celje.

OLJE

lo akcijo, s katero so
kih in obrtniških objek-
evale splošno urejenost,
urejenost gnojišč. Sku-
na proslavi krajevnega
tvo je prejela priznanje
z Ločice.
ekst in foto: T. TAVČAR

ELJA

jer so se obenem dogovo-
li tudi o razporeditvi po
ongresnih komisijah. Ta-
o bodo najmanj po dva
elegata — v nekaterih
omisijah pa tudi več —
premljala delo komisije
a samoupravljanje in po-
itični sistem, komisije za
ružbenoekonomske odno-
e, za izobraževanje in
ulturo, za socialno poli-
ko in družbeni standard
r komisije za organizira-
ost in kadrovsko politi-
o v ZSS. DS

OJENCEV

Vsi udeleženci smo kolekti-
u Pivovarne Laško hvaležni,
er nam je tudi v letošnjem
tu omogočila prijeten izlet
pogostitev.

VEBER JOŽE

NAŠ KRAJ

ŠEMPETER: SKRB ZA OKOLJE IN VODE

Ribiška družina Šempeter ima posebno komisijo za varstvo okolja in vod. Komisija si je izdelala program dela, ki ga je Izvršni odbor družine tudi potrdil. Po tem programu skozi vse leto skrbijo za čiščenje obrežij vod in za preprečevanje onesnaževanja. V spomladanskih akcijah je sodelovalo sto ribičev, ki so očistili obrežje Savinje, pozneje pa so mladinci, bilo jih je 35 očistili obrežje Ložnice. V zadnji akciji so na vidnih mestih ob rekal namestili table, ki pozivajo: »Varujmo naše okolje in vode — pranje avtomobilov je prepovedano«.

T. TAVČAR

CELJE: NAŠ KLUB OZN

Na Prvi osnovni šoli v Celju delu. je klub OZN že osem let pod vodstvom tovarišice Majde Rode. Naj kot predsednica kluba povem, da se sestajamo enkrat na teden in obravnavamo tekoče novice, pripravljamo kratka predavanja o deželah sveta in se seznanjamo z delom Organizacije združenih narodov. Dvakrat na leto priredimo tudi mladinsko uro, ki jo posvetimo predvsem dogodkom v svetu. Dva člana kluba urejata stenski časopis, učence naše šole preko zvočnika seznanjamo o raznih kulturnih praznikih in važnejših obletnicah. Sodelujemo tudi pri vseh akcijah pionirske in mladinske organizacije. Na koncu šolskega leta pa gremo na izlet, ki ga organiziramo zato, da se članom vsaj delno oddolžimo za vložen trudi pri sodelovanju.

ANDREJA JANČAR

CELJE: NOVO ZAJETJE

Vse do zadnjega deževja je v Celju delno primanjkovalo pitne vode. Pogrešali so jo zlasti v obrobnih predelih ter seveda v stanovanjih v višjih nadstropjih.

Stanje se je v zadnjih dnevih sicer popravilo. Ne glede na to pa je prav, da zapišemo, da so v teku tudi druga prizadevanja za zagotovitev zadostnih količin pitne vode.

Dela pri ureditvi dodatnega zajema gredo namreč h koncu. Gre za novo zajetje Hudinje in s tem za postavitev novih ustreznih objektov. V glavnem je vse to že napravljeno. Tako tudi cevovod v dolžini 3,5 kilometra. Nekaj zastoja je nastalo le pri gradnji čistilne naprave, pri delih, ki jih izvaja kolektiv Hidrometala iz Mengša. Toda, tudi ta zakasnitev ne bo dolga.

Po vsem tem lahko pričakujemo, da bo otvoritev novega zajema pitne vode za celjski vodovod za letošnji praznik republike. Tako bo tudi po tej strani zagotovljeno, da bo poslej, sicer pa od decembra dalje, v ceveh celjskega vodovoda dovolj vode, saj je novo zajetje po količini vode tolikšno, da bo krilo ves primanjkljaj, ki se je pokazal zlasti v minulem sušnem obdobju. Po zagotovilih naj bi potem celjski vodovod imel dovolj vode vse do 1985. leta. Seveda po zaslugi novega zajema in ureditvi drugih virov.

Očitno je bila torej kriza, ki se je pokazala v minulem sušnem obdobju prehodnega značaja. Zdaj priteče iz pip dovolj vode in upajmo, da bo tako vse do otvoritve novega zajema.

M. B.

ŠMARTNO OB PAKI: DRUGI BLOK

Te dni so v Šmartnem ob Paki pričeli graditi drugi stanovanjski blok za delavce, ki so zaposleni v Gorenju. Domačini si želijo le to, da bi bil blok zgrajen hitreje, se pravi prej, kot prvi.

ZORKO KOTNIK

PLOČNIKE SO UREDILI

V zadnjem času so delavci Komunalnega podjetja iz Velenja dokončno uredili v Šmartnem ob Paki pločnike. Le-ti pridejo prav zlasti v času deževnega vremena, pa tudi sicer, saj pomenijo večjo varnost pešcev na cestah.

ZORKO KOTNIK

KOZJE: CESTA MARŠALA TITA VSE LEPŠA

Dela na njej hitro napredujejo. Asfaltna prevleka se vije že mimo Podsrede skozi Kozje, kjer gradijo tudi nov most preko Bistrice, pa vse do Šonovega. Naš posnetek prikazuje presek skozi hrib v Socki med Podsredo in Kozjem, ki po svojem obsegu predstavlja eno največjih gradbišč na tej cesti, ki je z asfaltom povezala Bistrico ob Sotli in Kozje. Foto: D. M.

PESJE: NOVE PRIDOBTVE

Jutri, v petek, 6. t. m., bodo v Pesju pri Velenju z otvoritvijo raznih objektov počastili občinski praznik. Popoldne bodo odprli novo samopostrežno trgovino, na katero so ljudje tega kraja dolgo čakali. V isti stavbi bo delala tudi enota Ljubljanske banke Splošne banke iz Velenja. Zatem bodo odprli še stadion in otroško igrišče ob Lilijski ulici. S tem pa novih pridobitev še ni konec. Odprli bodo tudi na novo asfaltirano ulico, ki nosi ime po družini Špegu, katere člane je okupator ustrelil že 1942. leta. Za zaključek bo še otvoritev vodovoda v Podgorju nad Pesjem, ki ga je delala mladinska delovna brigada velenjske občine, v kateri so bili tudi mladi iz pobratene občine Vrnjačke Banje. Pri teh delih so sodelovali tudi krajani Podgorja sami.

V. KOJC

TREMARJE: VAŽNA PRIDOBITEV

Tudi v Tremarjih so te dni postavili utico na avtobusnem postajališču, takšno, kakršne postavljajo po vsej celjski občini. V Tremarjih so majhne, a pomembne pridobitve še posebej veseli, saj so utico okrasili z okrašeno smrečico, kot se spodobi za vsako novo hišo, ko dobi streho.

sarskega izleta.

LUKA

KONJICE: TABORNIKI PRI BORCIH

Konjiški taborniki so svoj odred ob ustanovitvi imenovali po narodnem heroju Mirku Bračiču. To je spodbudilo odbor Bračičeve brigade, da je povabil delegacijo konjiških tabornikov na proslavo 35-letnice ustanovitve XIII. SNOUB Mirka Bračiča, ki je bila ob koncu prejšnjega meseca v Framu.

Borce brigade Mirka Bračiča je pozdravila tridesetčlanska delegacija konjiških tabornikov, ki so se v Fram pripeljali s kolesi in tako to priložnost izkoristili za organizacijo kole-

LJUBEČNA: GASILSKA CISTERNA

Ni še dolgo tega, ko so gasilci v Ljubečni slovesno sprejeli nov gasilski avto in že kaže, da bodo letos bogatejši še za gasilsko cisterno. Potreba po sodobni opremi gasilcev namreč sili tudi v nabavo cisterne. Ne gre samo za modernizacijo opreme, marveč prav tako za to, da bi lahko hitreje in učinkoviteje stopili v akcijo ob morebitni potrebi. Krajevna skupnost Ljubečna ima na svojem območju zaselka, kjer primanjkuje vode. Tudi zato občani podpirajo željo po nabavi cisterne.

V prihodnjih dneh bo že stekla akcija zbiranja prispevkov med krajani. Za cisterno bodo potrebovali 400.000 dinarjev. Pogodbo o nakupu so že podpisali. Pričakujejo, da jim bo pri tem pomagala tudi interesna skupnost za varstvo pred požari, Krajevna skupnost in delovne organizacije Ljubečna. Če bodo v prizadevanjih uspeli, bodo novo cisterno pripeljali v Ljubečno že prihodnji mesec.

M. BRECL

MALA ANKETA

VZORNI REJCI ŽIVINE

Nedelja v Laškem. 66 glav živine je bilo na razstavi. Lepe in gospodarsko interesantne živali. To niso repi, ki tjavdan mahajo za muhami in živali niso po golem naključju privezane k jaslim.

Bili so ponosni, ko so jih poklicali pred komisijo, ko so jim izročili diplome, živalim pa obesili čudovite usnjene ovratnice z velikimi svetlimi zvonci.

Predstavimo jih.

ALOJZ RENKO, mlad živinorejec iz Svibnega. Razstavil je tri živali. Kravo »SRNO«, ki mu daje 4600 litrov mleka, kravo »Moravo« s 3700 litri letne molznosti in »Melisso«. Na razstavo je pripeljal najbolje ocenjeno kravo, za katero je dobil diplomo, žival pa zvonec. V hlevu ima samo sivorjave živali, ki so programiran tip za radeško področje. Je kooperant kmetijske zadruge.

MARTIN PLEVANC iz Jagnjenice. Je vzoren kmetovalec in živinorejec. Tudi on je s tremi glavami konkuriral na razstavi živine. Krava »Jana« mu daje 4694 litrov, krava »Žiga« mu da je 2941 litrov na leto in tretja žival, ki jo je imel na razstavi je »Jagoda«, katere mlečnost pa ni izračunana. Tudi on je kooperant in daje v odkup povprečno letno 24.700 litrov mleka.

JOŽE ŽVEPLAN iz Brodnic pri Rimskih Toplicah je eden tistih živinorejcev in proizvajalcev mleka, ki je tržno uspešen. Letno daje na trg 32.954 litrov mleka. Na razstavo je pripeljal dve kravi; »Maco«, »Muro« in telico »Melo«. Tudi on je dolgoletni kooperant Kmetijske zadruge Laško in je kot nekateri drugi prejel še posebno diplomo za najboljše proizvajalce mleka.

KARL VEBER je prav tako iz Brodnic. Je mlad kmečki proizvajalec in kooperant. Na razstavi živine v Laškem je sodeloval z štirimi živalmi iz svojega hleva, kar je gotovo velik uspeh, saj na razstavo kmetovalci niso vodili živali kakor bi se komu zdelo, marveč na predlog komisije, ki je obiskovala domačije. Njegova proizvodnja še ni tako visoka, ker ima še mlade krave.

FRANC BEZGOVŠEK iz Olešč pri Laškem. Na razstavi se je pojavil kar z štirimi živalmi (svetlo-lisaste pasme, ki je značilna za laški živinorejski okoliš. Značilno zanj je, da v hlev priveruje telice svojih starejših krav, dobrih plemenic. Tako sta na razstavi bili mati in hči. Žal za tega živinorejca ni ugotovljeno, oziroma evidenca ni bila vodena. Bezgovšek dela na izredno težkem kmetijskem področju.

V Laškem so sklenili, da bi morale biti take razstave vsakih nekaj let. Kmečkemu proizvajalcu je potrebna spodbuda. Vsak rad sliši, da je uspešen, da je v družbi koristen. In kmet, ki je napolnil hlev z dobro živino, ki ve, da krava pri gobcu molze, mora hkrati čim prej doseči enak standard, kot njegov delovni tovariš za tovarniškim strojem.

To pa je zapisano na vest celotne družbe.

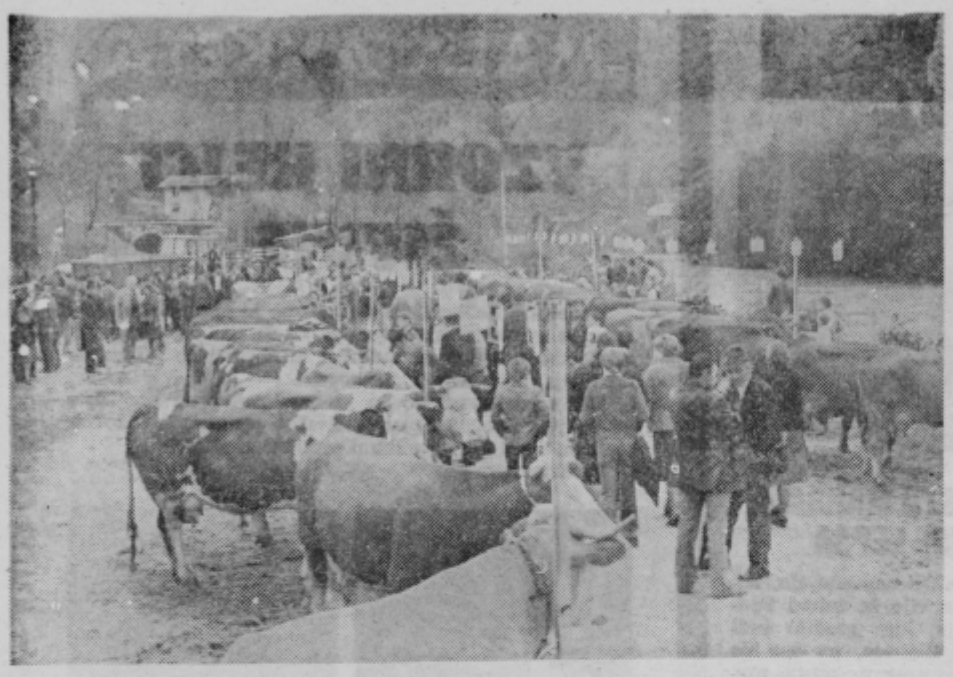

Preteklo je precej let, odkar so v Laškem organizirali razstavo živine. Prav zato je nedeljska razstava tem bolj nazorno pokazala, kako velik skok je bil narejen v tej občini na področju živinoreje.

LAŠKO — JUBILEJ IN RAZSTAVA

PO STRMIH STEZAH

MILIJON IN POL LITRA MLEKA LANI

60-letni jubilej zadružništva v laški občini in 25-letnica KZ Laško sta potekala v znamenju živinoreje. Tako je tudi prav, saj je ta kmetijska panoga na njihovem območju poglavitna in hkrati beleži, kljub težkim pogojem, dobre uspehe.

Jubilejne prireditve, združene z razstavo plemenskih krav in telic, se je v nedeljo udeležilo okoli 800 ljudi, predvsem kmetovalcev in med njimi precej mladine. Med gosti je bil toplo pozdravljen predsednik Zadružne zveze Slovenije Andrej Petelin, prišli pa so tudi predstavniki »DOBRINE«, sosednjih kmetijskih organizacij in vodilni politični delavci občine.

Prireditev se je začela z razstavo in ocenjevanjem živine. Rejci so pripeljali na »revijo« 66 plemenskih krav in telic svetlo-lisaste in sivorjave pasme, pokazali so tudi bika iz prostega pripusta in vzorno prašičjo družino; merjasca ter svinjo s pujski.

Po oceni strokovnjakov, ocenjevalno komisijo je vodil prof. ing. Adolf Cizelj, je laško območje v živinoreji zelo napredovalo, čeravno po konfiguraciji terena, klimatskih pogojev in prosvetljenosti kmečkih ljudi, laška občina sodi med najtežje, kar zadeva kmetijstvo, v Sloveniji.

Slavnostni del sta obogatila naštopa godbe na pihala in pevski zbor TIM, potem pa so se zvrstili govorniki. O razvoju zadružništva in rasti zadruge je govoril direktor KZ ing. Jože Novak, o nalogah kmetijstva v naši družbi in njegovem položaju pomočnik direktorja »Dobrine« Franjo Lubej. Zbor je pozdravil član IS skupščine občine Hinko Wimmer, medtem ko je prof. ing. Adolf Cizej strokovno ocenil stanje in razvoj živinoreje v občini.

Ob tej priložnosti je treba poudariti, da je Kmetijska zadruga Laško, družno s svojimi kooperanti, postala pomemben dejavnik pri pridelovanju hrane za naše tržišče. Zadruga je v četrt stoletja, odkar v taki obliki in namenu obstaja, bogatejša za 52 milijonov dinarjev v osnovnih sredstvih. Posvetili so se predvsem živinoreji in to mlečni in mesni proizvodnji. Samo lani so odkupili milijon in pol litrov mleka ter dali na tržišče okoli 700 ton živine za meso. V petih letih so v modernizacijo kmetij vložili 42 milijonov dinarjev. Seveda pa ostaja še veliko »maneverskega prostora«, saj kmetje kooperanti koristijo komaj 20 odstotkov kmetijske zemlje, a pridelajo 70 odstotkov vse prodane živine in mleka v občini. Tudi 10 milijonov jajc, 80 ton piščancev in 60 ton prašičev niso majhne številke uspešnega dela. V letošnjem letu se bo proizvodnja na vsej črti bistveno povečala, investirali pa bodo za modernizacijo še nad 30 milijonov dinarjev.

Izredno je odjeknila razglasitev ocen za prignane živali. Najboljše krave in telice, oziroma njih rejci so dobili diplome in nagrade, najboljša goveda med temi pa simbolične »kolajne«, zvonec z ovratnico. Nagrade najboljšim živinorejcem so spodbudno vplivale na navzoče kmete, ki so lahko videli, da kmetijstvo more dati dobre rezultate, le hoteti in znati je treba, predvsem pa upoštevati sodobne veterinarske in agrotehnične ukrepe in nasvete.

Na proslavi so podelili tudi priznanja za dolgoletno delo v Kmetijski zadrugi mnogim zadružnim delavcem in članom KZ.

Žal je dež močno pokvaril »ta veseli del«, ki pa bi brez dvoma potekal v razgovoru kaj vse je bilo videti, kaj vse se da narediti in koga je pri tem vredno posnemati.

JURE KRASOVEC

Vsa resna in ponosna je deklica pripeljala pred ocenjevalno komisijo kravo Roko, ki jo pridno pomaga oskrbovati svojemu očetu Matevžu Deželaku iz Lož pri Rimskih Toplicah.

ŽALEC: UGODNI RAZVOJ KMETIJSTVA

Lansko leto in leta 1976 se je delež zaposlenih v kmetijstvu v žalski občini zmanjšal od 8,5 % na 7,8 %. S tem pa se je ustrezno povečala produktivnost dela, ki je celo večja kot v industriji, kar je vsekakor zanimiv podatek. Tudi delež investicij v kmetijstvu je precej višji kot v celotnem gospodarstvu. Padec deleža industrije in dvig kmetijstva (tudi gradbeništva in trgovine ter gostinstva) v družbenem proizvodu je torej ena izmed poglavitnih značilnosti uresničevanja srednjeročnega načrta razvoja občine Žalec. Tudi sicer naloge na področju kmetijstva izpolnjujejo na osnovi sprejete resolucije o kmetijstvu. Razvoj v zadnjih dveh letih in letošnjem prvem polletju pa bi bil lahko še bolj dinamičen, če bi bilo urejeno področje cen.

Omeniti velja še dve naložbi. Gre namreč za mlekarno in farmo prašičev, ki bosta izredno pomembni za celotno gospodarstvo žalske občine.

J. V.

CELJE — VIŠNJA VAS

ZAKAJ NE SPORAZUM

ČUDNO STALIŠČE NEKATERIH DO MELIORACIJE

Pravzaprav čudno, skoraj nenavadno za današnji čas. Namesto, da bi se vsi kmetje ogreli za pobudo, jo podprli in pomagali k njeni čimprejšnji uresničitvi, saj na koncu prinaša boljše pogoje za pridelovanje na urejenem zemljišču, so nekateri stali in stojijo ob strani. Le zakaj? Le zakaj ne sledijo načrtu, ki pomeni novo možnost v zboljšanju kmetijske proizvodnje? Novo možnost v povečanju pridelka, dohodka in podobno!

Gre za del oziroma za določeno območje katastrske občine Višnja vas pri Vojniku in za pobudo Kmetijskega kombinata, temeljne organizacije združenega dela Kooperacija, zadružne enote v Vojniku in ne nazadnje tudi izvršnega sveta celjske občinske skupščine, da naj bi na površini 36 hektarjev izvedli melioracijska dela. Zakaj taka odločitev je na dlani. Da bi zboljšali kakovost zemljišča, da bi na tej zemlji lahko pridelali več in boljše.

To je območje v Višnji vasi, ki se razteza na obeh straneh ceste, ki pelje iz Celja proti Mariboru, severno od naselja Ivenca. Zamisel o melioraciji tega predela je podprla tudi občinska zemljiška skupnost. Prav tako večina prizadetih kmetov oziroma tistih, ki imajo na tem območju svojo zemljo. Podprli so jo, ker so videli v načrtu svojo korist, korak naprej v proizvodnem in dohodkovnem pogledu. Za melioracijska dela na tem območju se je odločilo večje število kmetov oziroma toliko, da znašajo njihove površine skupaj okoli 25 hektarjev, oziroma kar 70 odstotkov vseh površin, predvidenih za melioracijo. Ta večina je seveda odtehtala končno odločitev in sprožila tudi začetek akcije.

Pa se je zataknilo, navzlic pozitivni zamisli, navzlic pobudi, ki pomeni korak naprej, ki prinaša kmetu prednosti, ugodnosti. Le zakaj? Odgovora na vprašanje v bistvu ni, vsaj takšnega ne, ki bi bil otipljiv, razumljiv in sprejemljiv.

In ker nekateri kmetje na tem območju niso pristali na predlog o ustanovitvi melioracijske skupnosti, v kateri bi se sami odločili za delo in rešili vsa vprašanja, ki se ob tem pojavljajo, so seveda pobudniki za melioracijo izbrali drugo pot, tisto, ki je nujna posledica nekega odpora, tudi trme, nerazumljivega stališča.

Odločili so se za sprejem odloka. Torej za akt, ki ga mora sprejeti (ali zavrniti) le občinska skupščina. Predlog oziroma osnutek odloka je pripravljen in delegati celjske občinske skupščine ga bodo obravnavali na prihodnji seji.

In tako bo namesto sporazuma, ki je dosti bolj simpatičen in sprejemljiv za takšne akcije, občinski odlok predpisoval izvedbo hidromelioracijskih del na kmetijskih površinah v Višnji vasi in seveda način rabe teh površin po izvedeni hidromelioraciji.

Predvidena vrednost investicije je okoli 2,7 milijona dinarjev, od tega bo treba za odvodnik odšteti 1,2 milijona, ostalo pa za melioracijska dela. Odvodnik bo v celoti financirala Območna vodna skupnost Savinja-Sotla.

Seveda bo odlok predpisal tudi vse obveznosti glede posojil, višine prispevka za kmete, ki ne bodo sklenili pogodbe, glede uporabe zemljišč itd.

M. B.

SPECIALIZIRANA KMETIJA

50 GLAV ŽIVINE

POGOVOR Z JANKOM TURNŠKOM

Kmetje vedno pogosteje spoznavajo, da jim razdrobljeno kmetovanje ne more dati dovolj in, da lahko s specializiranim dosežejo mnogo več. Zato se jih za tak način odloča vedno več. Pri tem jim stoje ob strani zadružne enote KK Hmezad Žalec, ki jim nudijo kredite in strokovne nasvete. Med sedaj že kar številnimi specializiranimi kmetijami na področju KK Hmezad Žalec je tudi kmetija Turnškovih iz Podvrha pri Braslovčah. Jože Turnšek, ki ga poznamo tudi kot hmeljskega starešino je pred časom izročil kmetijo svojemu sinu Janku, s katerim smo se takole pogovarjali:

Janko, najprej nam predstavite svojo kmetijo.

»Naša kmetija leži pod Dobrovljami. Obsega 20 ha zemlje, od tega 8 ha travnikov, 5 ha njiv, ostalo pa je gozd. Na teh površinah redimo 50 glav živine. Trenutno imamo v hlevu čez 40 pitancev in 10 krav, med katerimi so štiri breje telice. Dnevno oddajamo po 70 l mleka.

Kaj vas je vzpodbudilo, da ste prešli na specializirano kmetovanje?

»Odločili smo se za živinorejo. Večina naših zemljišč je takih z naklonom in je obdelava za živinorejo najlažja. Včasih smo imeli tod hmelj, ki smo ga obdelovali predvsem ročno, medtem ko jih sedaj, ko smo jih spremenili v travnike obdelujemo samo strojno. Prednost specializacije pa je tudi v tem, da potrebujejo manj tuje delovne sile, ki jo je vedno težje najti.«

Kako ste zadovoljni?

»Pokazalo se je, da je bila naša odločitev za živinorejo pravilna. Imamo nov hlev, v katerem se živina dobro počuti, delo pa je kolikor se da olajšano. Zato sem zelo zadovoljen. Seveda pa brez veselja do dela ni nič. Tu je treba delati od jutra do noči in če nekateri pravijo, da kmetu zjutraj ne tuli naj povem, da pozabijo pristaviti, da mu tudi ob dveh ne. Seveda pa živinorejci še vedno nismo povsem zadovoljni. Koruza in krmila so ob sedanjih odkupnih cenah odločno predraga.«

In kako je z vašimi načrti?

»Za naprej bi rad izpopolnil mehanizacijo kolikor mi še manjka. Tako bo delo lažje in hitreje opravljeno.«

Seveda s tem našega pogovora še ni bilo konec. Se smo kramljali in Janko nam je povedal, da je zadovoljen s sodelovanjem z zadružno enoto v Braslovčah, ter še marsikaj.

T. TAVČAR

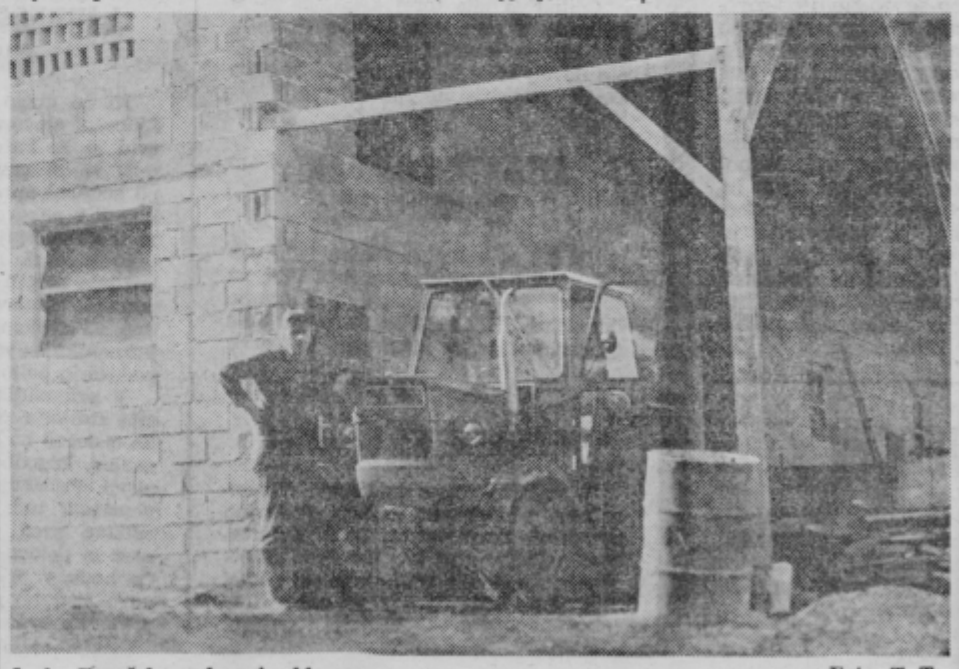

Janko Turnšek pred novim hlevom. Foto: T. T.

IZPOD PERES ŠOLARJEV

RAZMIŠLJAMO O POKLICU

»Ko bom bil velik, bom bil ata!« Tako se je odrezal mali Janezek, ko so ga vprašali, kaj želi postati. V očetu je videl svoj vzor, o poklicu še ni imel pojma.

Dandanes se vse večja skrb posveča temu, da bi že šolarji spoznali svoje nagnjenje. Poznamo akcije po šolah, ko se pedagogi presneto trudijo (ali pa malo manj), da bi zainteresirali mlade za iste poklice, ki jim po nagnjenju in učnem uspehu najbolj odgovarjajo. Še več. Učenci so prijeli za pero in sami zapisali, kaj bi radi postali.

Zanimivo. Otroci niso nič kaj »zvezdniški«. Nimajo visoko letečih misli. Všeč jim je tisto, kar poznajo. Preberimo, kaj mislijo!

UČILA BOM DRUGE

Lep sončen dan. Vse je veselo. Moje misli pa se ne mude pri soncu, pticah in lepem vremenu. Vsak dan me bolj in bolj mori misel, da se moram odločiti za poklic, ki bi ga delala in lahko opravljala, vendar si nikdar ne pridem do dna svojih želja.

Kar pomnim, sva se vedno igrali s prijateljico šolo in vmeraj sem hotela biti učiteljica. Privlačilo me je risanje v kredo na tablo in pisanje ocen v najine izmišljene redovalnice. Všeč mi je bilo, da sem o vsem odločala sama, drugi pa so se mi morali prilagajati in me ubogati.

Kadar me je kdo vprašal, kaj bom postala, sem mu že začela naštevati vrsto poklicev, od popevkarice do zdravnice.

Leta so tekla in oblaki, na katerih sem plavala in sanjala, so se razblinili v nič. Ostala je le praznina, tema, v kateri se preprosto ne znajdem več.

Gledam svoje sošolce, kako neresno jemljejo to težko odločitev in sama v sebi se zamislim. Zakaj nisem tako brezskrbna še jaz? Zakaj sem tako resna? Nemirno premetavam se po postelji, goreča želja, da bi vse to že brž minilo, me premljata že od lanskega leta.

Večkrat si želim poleteti nazaj v brezskrbna otroška leta, ko sem sanjarila, da bom slavna filmska zvezda, obdarjena z bliščem in sijajem vsega sveta.

Zavedam se, da stojim pred resno odločitvijo in da nimam več veliko časa. Moja želja je, da bi postala profesorica slovenskega in nemškega jezika. Starši mi tega poklica ne branijo, saj mi želijo, da bi si izbrala poklic, v katerem bom srečna in zadovoljna.

Toda, če pomislim, kako se že zdaj dolgočasim, kadar v šoli obravnavamo kakšno snov več ur, se vprašam, kako bo šele potem, ko bom leta in leta predavala isto snov. Vendar mi to ne zmanjšuje želje po tem poklicu, čeprav se večkrat vprašam, če ga bom sposobna opravljati.

Globoko v sebi pa vendar čutim, da bom svojo željo uresničila, da bom vztrajala in da bom v poklicu srečna in ga vestno in z največjim veseljem opravljala in da se bom v njem večkrat spomnila prečudovitih otroških dni, ko sem sanjarila, kaj vse bom postala.

Jolanda LAZNIK, 8. b,
Osnovna šola Griže

GRADILA BI MESTA

Oblaki na nebu. Oblaki, ki brezciljno plovejo, koder jih nosi veter. Spreminjajo se. Razblinjajo se. Lepi, beli oblaki. In tudi črni, nezaželeni.

Sedim na travi, gledam in opazujem oblake, ki nas opazujejo z neba. Skoznje prodirajo žarki sonca, kadar ga oblaki zakrijejo. Čakam na princa, ki bi lahko zgradil grad v oblakih. Grad za naju. Vendar zaman. Čakam zaman. Premišljujem. Zakaj bi čakala nanj? Zakaj si ne bi sama gradila grad? Pa ne tak na oblaku. Takšen, da bom lahko živela v njem kot človek.

Vendar, če bom to hotela, bom morala najprej narisati načrt za to stavbo. To se bom naučila. Ko bom znala narisati načrt za svojo hišo, ga bom narisala za sosede, ki jih sploh ne poznam. Risala bom in risala, na listu bodo črte. Te črte bodo pomenile zadovoljstvo. Ljudje bodo gledali te načrte, presedeli veliko ur ob njih, pogovarjali se bodo, spili veliko kavic in pokadili nekaj cigaret; nazadnje bodo izbrali načrt za hišo, ki si jo želijo. In ta moj načrt jim bo najbolj ustrezal. In jaz bom srečna.

Želim si te vrste srečo. Rada bi risala načrte in bila ponoseg, ko bodo gradili po mojih načrtih.

»Lučka, kaj pa sediš na travi? Mrzlo je. Pojdi noter!« Slišim mamin glas in odidem v hišo. Grem v sobo in zopet premišljujem.

Da, jutri, že jutri grem v novo šolo, drugo šolo, med druge ljudi, v drug kraj. Tako hitro je minilo teh osem let. Kakor bi se vse zgodilo včeraj. Vsega se spominjam. Prve letice, enke, spisov, risb, izletov ... Najhitreje pa sta minili zadnji dve leti. Kolikokrat smo se pogovarjali o poklicih. Neprestano samo o poklicih. Prebirala sem vse knjižice, ki so kakorkoli prikazovale poklice, njihov pomen, možnosti šolanja itd. Pogovarjala sem se s sošolci in sošolkami, učitelji, razredničarko, znanci, starši, vsemi tetami in strici in še z mnogimi. Vsak mi je svetoval kak drug poklic. Hvalili so svoja delovna mesta in govorili, da sem kot nalašč za ta poklic, za to delo, ki ga opravljajo sami. Poslušala sem in bila sem že čisto razdvojena. Nikakor nisem razčistila temi stvarmi.

Neki znanec, ko končuje četrti letnik gradbene šole, mi je svetoval, naj grem na to šolo. Veliko sem o tem premišljevala, spominjala sem se, kako sem vedno govorila o gradbeništvu, ko sem bila še manjša. Rada sem risala načrte hiš, sob ... Te moje risbe niso bile tehnično popolne, vendar sem v teh črtah vedno našla zadovoljstvo.

Lucija HICTALER, 8. b.,
Osnovna šola Primoža Trubarja Laško

KMETICA BOM

Še dobri dve leti nas ločita, ko se bomo morali odločiti za poklic. Vsakdo že sedaj razmišlja o bodočem poklicu. Marsikomu povzroča izbira poklica veliko skrbi. Toda jaz ne bom imela težav. Svoj poklic sem si že izbrala. Vem, da ta marsikomu ni všeč, vendar meni je. Rada imam polja, travnike, gozdove, zato naj kar z odločno besedo povem: »Kmetica bom!«

Jožica KOLMAN, 6. razred,
Osnovna šola Lesično

PILOT BI BIL

Tudi jaz že razmišljam o poklicu. Rad bi postal pilot. Ta poklic je zelo težak. Moraš imeti veliko šol in biti zdrav. Kljub temu pa me ta poklic zelo veseli. Rad bi vozil lovca.

Če pelje kak avion, kar pomislim, kdaj bom naredil osnovno šolo in se vpisal v letalsko šolo. Ko bi naredil vse potrebne šole, bi se vozil z letalom. Vozil bi se nad mesti, rekami, polji, nad morjem, gozdovi in jezeri. Videl bi veliko sveta.

Ko bi imeli manevre, bi jaz vozil letalo. Če bi nas napadel sovražnik, bi bombardirali in ga uničili.

Ko bi bil pilot, bi vestno opravljal vse, kar bi mi naročili. Vesel bi hodil na delo.

Sandi GERŠAK
Osnovna šola Franja Vrunča
Celje — Hudinja

Fantič s torbico na rami hodi v svojo šolo nabirat učenost. Kdo ve, če se je že odločil za poklic, kajti od takrat, ko je posnetek nastal, še ni mislil na to. Toda svet je širok in možnosti nešteto. Foto: Milan Božič

ZDRAVILA BOM LJUDI

Sem učenka osmega b razreda in prebivam na podeželju, kjer imam mnogo domačih opravil, pa tudi s prostim časom nimam težav. Prosti čas včasih pametno izkoristim, le malokdaj ga ne. Najraje kvačkam, šivam razne prtičke in se učim za šolo. Poleg tega mnogokrat premišljujem o svoji prihodnosti, ki pa ne vem, kakšna še bo. Če hočem, da bo moja prihodnost lepa, moram priti do svojega kruha, kakor sta prišla moja starša.

Mati in oče sta mi večkrat pripovedovala, kako je bilo včasih težko. Njihovi starši niso imeli toliko denarja, da bi se lahko izučili za to, kar so si želeli. Mati je želela postati šivilja, pa ni mogla, ker so bili njeni starši zelo revni in so komaj skrbeli za hrano. Da so imeli dovolj hrane, so morali delati na polju od zore do mraka s svojimi žuljavimi rokami. Tudi oče je želel postati kovač, pa se ni mogel izučiti, ker tudi njegovi starši niso imeli dovolj denarja za preživljanje, kaj šele za šolo. Čeprav nista mogla postati tisto, kar sta želela, sta vendar oba zaposlena v tovarni in nam omogočata boljše življenje.

Zato se je treba s starši vedno pametno pomeniti, ker so bolj izkušeni kot mi, ko še ne vemo, kaj nas čaka v življenju. Mnogokrat vprašam svoja starša, če si lahko izberem poklic, ki me veseli, pa mi vedno pravita, da si lahko svobodno izberem poklic. Zelo sem ponosna nanju. Povedala sem jima, da bi rada postala medicinska sestra, ker mi ta poklic zelo ugaja že od osmega leta dalje. Ko sem že znala pisati in računati, sem se igrala zdravnika. K sebi sem poklicala sosedove deklice in smo se igrale. Vedno sem bila v tej igri glavna zdravnica in sem zdravila uboge sosede. Toda te naše otroške igre se mi danes zdijo zelo smešne. Če bi postala medicinska sestra, bi delo v bolnici zelo vestno opravljala in bi z največjim veseljem zdravila bolnike.

Lilijana FELICIJAN, 8. b,
Osnovna šola Dobrna — XIV. divizije

LETALA BOM GRADIL

Ko sem bil še majhen, sem si želel, da bi postal pilot, voznik ali miličnik. V šestem razredu pa sem začel resneje misliti, za kateri poklic bi se odločil. Mislim, da je najprimernejši poklic zame inženir, in to konstruktor letal.

V svojem prostem času rad delam modele letal, ki jih potem preizkušam na igrišču. Najlepše je gledati model dobro izdelanega letala, ki dolgo kroži nad zemljo in potem lepo pristane. Največkrat pa delam modele po načrtih, ki jih najdem v modelarskih in tehničnih revijah in knjigah. Naročen sem na TIM in na revijo Življenje in tehnika. V teh dveh revijah najdem mnogo snovi za izdelavo modelov. Mnogo modelov pa sem že naredil sam. Načrtov malih letal imam že veliko, načrte za velika letala, ki sem jih sam konstruiral, pa imam spravljene s kupljenimi načrti.

Pred letom dni pa sta mi ati in mamica za rojstni dan kupila plastično letalo s pravim majhnim motorjem, ki ga vodim na dve vrvici. Motor mislim vstaviti v večjo jadrilico.

V tem poklicu me privlači računanje površine kril, ki jih mora imeti letalo, preizkušanje letala v vetrovniku, kako se letalo vede v zračnih vrtincih in tokovih, po katerih tako lepo drsijo jadrilice in letala. Rad bi izdeloval predvsem športna in akrobatska letala ter jadrilice. Morda bom lahko izboljšal konstrukcijo letala, ali pa bom lahko popravil napako na trupu, krilih ali repu.

Upam, da si do srednje šole ne bom premisilil in bom lahko postal konstruktor letal.

Matjaž LEBAN, 7. b,
Osnovna šola Store

BILA BI VZGOJITELJICA

Ko sem bila majhna, sem se kot vsaka deklica rada igrala s punčkami. Vsak trenutek, ko sem bila prosta, sem prebila z njimi. Takrat sem bila prepričana, da bom postala vzgojiteljica.

Začela sem hoditi v šolo in vedno bolj sem se odmikala svetu punčk. Priljubila se mi je šola in vse, kar spada vanjo: klopi, stoli, sošolke, sošolci in tovarišica. Seveda, tovarišica! Sklenila sem, da bom šla na pedagoško šolo in postala tovarišica učiteljica.

Potem sem začela zahajati v kino in gledališče. Moje misli so bile zdaj namenjene poklicu igralke. Vendar me je veselje kmalu minilo in misli so se mi vračale k poklicu učiteljice.

Potem sem prišla v višje razrede in vedno bolj sem spoznavala delo in trdoto dela tovarišev učiteljev in tovarišic učiteljic. Počasi me je veselje do tega poklica minevalo.

Pogovor o poklicih med družbeno moralno vzgojo je sprožil veliko diskusije o tem, na katero šolo bo kdo šel. Kogar sem vprašala, mi je odgovoril »Na gimnazijo« ali pa »Na tehniško«. Nekaj pa jih je reklo, da gredo na ekonomsko. V meni se je nekaj zganilo. Preblisnila me je ideja: »Ekonomska? Zakaj pa ne? Saj res, to je tisto, kar sem si vedno želela. Kako, da se nisem tega že prej domislila?«

Ko smo se zopet pogovarjali o poklicu, sem že odgovorila? »Jaz bom šla na ekonomsko šolo«. Tako mislim še sedaj in mislim, da se moje mišljenje ne bo spremenilo, čeprav vem, da ima tudi ekonomska šola senčne plati kot vse druge. Vem pa tudi, da z veliko volje lahko premagaš tudi vse ovire.

Brigita SROVIN, 8. b,
Prva osnovna šola Celje

UČITELJICA BOM

Še nekaj mesecev in za nami se bodo zaprla osnovnošolska vrata. Večkrat sem že razmišljala o izbiri poklica, vendar se še nisem dokončno odločila, kje bom nadaljevala šolanje.

Zelo me veseli poklic učiteljice. Rada bi poučevala slovenski jezik, saj je le-ta moj najljubši šolski predmet. Poklic slavista je lep, pa tudi težak. Lepo se mi zdi stopiti pred učence in jim vsak dan vcepljati nekaj novega o svojem materinem jeziku. Z učenci bi se povezovala in skupno bi reševali težave, ki bi se pojavile v razredu. Sama rada berem, zato bi spodbujala vse, naj se oprimejo dobre knjige, kajti dobra knjiga ti je resnična prijateljica. Širi ti znanstveno obzorje, te razvedri in notranje obogati. Srečna bi bila, če bi učenci vzljubili tudi samostalnik, pridevnik, zaimek in se s temi besednimi vrstami tudi pravilno izražali. Opazovali bi naravo, ki je v vsakem letnem času lepa in vso to lepoto bi strnili v spis, ki bi ga vsi radi prebrali. Navsezadnje je lepo dobiti za svoje znanje tudi lepo oceno. Prijetno bi mi bilo kot učiteljici pisati samo lepe ocene in pohvale. Človek se sicer ne uči le za lepe ocene, pa vendar te lepa ocena dvigne in ti vlije novo veselje do učenja. Nenehno se učimo, pregovor pa tudi pravi: »Več znaš, več veljaš!« Tako bi učence želela naučiti čim več, ne le v želji, da bi me ohranili v lepem spominu, ampak zlasti zato, da bi se naučili svoj jezik pravilno uporabljati in ga prenašati tudi na kasnejše rodove.

Malo nas je Slovencev, zato moramo toliko bolj ljubiti svoj jezik in ga nikoli zatajiti.

Če bi lahko vse to dosegla, bi bila srečna in moj življenjski cilj bi bil dosežen.

Vasiljka ŽVEPLAN, 8. č,
Osnovna šola Franja Vrunča
Hudinja — Celje

PRED KONGRESOM SINDIKATOV

SINDIKATI IN SLO

Ob pripravah na kongres zveze sindiktov je v predlogu resolucije zapisana tudi vloga in naloge sindikatov pri nadaljnjem uresničevanju obrambnih priprav in družbene samozaščite.

Pri tem sindikati izhajajo iz ocen in stališč ZKJ, kjer je bilo zavzeto stališče, da mora odločanje o vprašanjih obrambe in zaščite postati sestavni del samoupravnih pravic, odgovornosti in obveznosti delovnih ljudi in občanov. SLO mora biti sestavina družbeno-ekonomskega razvoja in odnosov. Postati mora eden od ključnih dejavnikov političnega sistema in njenega stabilnega razvoja naše družbe ter edina alternativa varnosti in obrambe. Sindikati morajo izhajati iz tega, da je najboljša pot za uresničevanje nalog SLO prav v razvoju samoupravnih socialističnih odnosov in odgovornosti v organizacijah združenega dela, krepitev samoupravne delavske kontrole, razkrivanje tehnokratizma in drugih deformacij ter mobiliziranju delavcev v boju proti vsem negativnim pojavom. V organizacijah sindikata že uspešno delujejo komisije za vprašanja obrambnih priprav in družbeno samozaščito.

V procesu podružbljanja so celjski sindikati zelo uspešno sodelovali pri normativni ureditvi vprašanj obrambe in varnosti ter v procesu usposabljanja. Več pozornosti kot doslej pa bodo morali sindikati nameniti v prihodnje zlasti organiziranju gospodarstva za SLO, vprašanjem civilne zaščite, razvijanju varnostne kulturi med delovnimi ljudmi in občani, tesnejši povezanosti s krajevnimi skupnostmi ipd. Vloga sindikatov pri obrambnih in varnostnih pripravah ter v SLO mora biti jasna in razumljiva vsakemu članu sindikata. Vsak delavec mora že v miru vedeti, kakšne so njegove dolžnosti v miru in vojni. Razen tega pa se mora sleherni delavec izuriti in pripraviti na pogoje, ki bi jih prinesla morebitna vojna. To pomeni, da mora vsak poznati proizvodno nalogo, ki je obenem tudi obrambna naloga, da bi lahko v najtežjih pogojih njegovo delo potekalo organizirano in racionalno. Sindikat mora spremljati uresničevanje teh nalog ter večkrat razpravljati na svojih sejah v obrambnih pripravah združenega dela. Kajti samo v primeru, da bo v vojni dobro potekala proizvodnja, oskrba, skrb za ljudi, zaščita in drugo, se bo lahko družba kot celota uspešno organizirala in vodila splošni ljudski odpor.

VIKI KRAJNC

CELJE

KOMUNALNI DROBIŽ

TUDI VELIKA DELA, TODA — NA KRATKO

AVTOBUSNA POSTAJA — Temeljni kamen je bil položen, dela pa so se pričela te dni. Gradbena izvaja kolektiv Ingradove temeljne organizacije iz Ljubljane (!). Kot kaže, bo treba za gradbena dela odšteti okoli 26 milijonov dinarjev, kar je za okoli sedem milijonov več, kot je bilo rečeno na slavnosti ob vgraditvi temeljnega kamna, julija letos. Rok za dokončanje gradbenih del, se pravi avtobusnega poslopja, je maj 1979. leta. Zatem pridejo na vrsto komunalna dela. Celotna postaja pa bo izročena namenu julija 1979. leta, v okviru prireditev za praznik občine.

VZDRŽEVANJE ZELENIC — To je delo, ki ga zdaj opravlja devetčlanski kolektiv celjskega Vrtnarstva. Glede na površine in dela, ki bi jih morali opraviti, je to premajhen kolektiv. Na vsak način problem, ki se pojavlja z vso ostrino v času priprav na republiško hortikulturno akcijo 1980. leta v Celju.

ČISTILNA NAPRAVA ŠKOFJA VAS — Gre za kombinirano industrijsko in komunalno napravo. Zato tudi trije nosilci naložbe: Občinska komunalna skupnost, Območna vodna skupnost in ETOL. Dela se še niso pričela. Zaradi zamude v pripravi tehnične dokumentacije. Zamuda znaša že leto dni. Tudi zato podražitev. Zdaj že od predvidenih 6,5 na 11 milijonov dinarjev. Kako bo ob koncu, je težko reči.

MOST ČEZ SAVINJO V LISCAH — Gre za viseči most, ki je uradno zaprt, v praksi pa odprt, kajti ljudje so podrli ograjo in hodijo čezenj. Ne glede na to so v teku razgovori, kako urediti vprašanje prehoda čez Savinjo na tem predelu. Gre za okoli štirideset družin iz celjske in žalske občine. Bo prišlo do skupne naložbe? Če bi se potrdila potreba, potem bi bila takšna pot najboljša rešitev.

MOSTOVI — Po programu bodo dela pri obnovi lese... ga mostu čez Voglajno ... Opoki pri Štorah konča... prihodnji mesec. Sicer pa ... lja zapisati, da je bil obno... ljen most čez Hudinjo ... Arclinu, na vidiku pa je ... di dograditev mostu na ... kalni cesti Joštov mlin ... Slovenija les v Medlogu.

VODOVOD VRHE — Zg... jeno je vodovodno omrež... niso pa urejeni priključki ... ni zgrajen rezervoar. To o... veznost mora opraviti kol... tiv železarne Store.

ZAMUDE — V poročilu ... realizaciji programa Obč... ske komunalne skupnosti ... osmih mesecih letos me... drugim piše: »Pokazalo se ... da izdelovalci načrtov, štud... in programov obvezno kas... jo.« Zamude. Kaže, da so p... stale stalni spremljevalec n... šega življenja. Kaj bi br... njih?! In vendar so jim č... ni izvršilnega odbora Obč... ske komunalne skupnosti n... povedali neizprosno bit... Zamudam in tistim, ki jih p... vzročajo.

M. BOŽ...

KORISTEN IZLET

PRI SLOVENCIH V TRSTU

GIMNAZIJCI NA POMEMBNI POTI

Spustili smo se po vijugasti cesti proti Trstu. Tam daleč se je bleščalo morje, samo sonce je manjkalo. Ko prideš bliže, podoba ni več tako romantična. Ozke ulice, natrpane z avtomobili, polno trgovin in še več ljudi. Tokrat naš cilj niso bile trgovine s kavbojkami, vsaj v začetku ne. Marksistični krožek naše gimnazije je bil namreč gost Slovenske kulturno-gospodarske zveze. Ta vključuje predstavnike raznih kulturnih organizacij celotnega območja, kjer živijo Slovenci. Poleg tega posvečajo pozornost tudi gospodarskim dejavnostim Slovencev. Mladi imajo svoj mladinski odbor, ki uspešno sodeluje z Zvezo socialistične mladine Slovenije, z italijanskimi mladinci in z rojaki v Avstriji.

Najprej smo obiskali Kulturni dom, kjer so nas sprejeli predstavniki zveze. Nato je sledil pogovor. Nanizali so nam celo vrsto problemov, s katerimi se ubadajo. Najprej nekaj splošnih podatkov, da je v vseh treh pokrajinah: tržaški, videmski in goriški 120 000 Slovencev, vedar jih priznavajo le na tržaškem območju, najslabše pa je v Kanalski dolini in Reziji. To stanje ponazarja tudi število šol, saj imajo na tržaškem od osnovnih do višjih šol, na severu pa niti osnovnih. Razveseljivo je dejstvo, da krivulja vpisa v slovenske šole stalno narašča.

Kot je znano, trenutna politična situacija v Trstu ni rožnata. Še vedno narašča protislovensko vzdušje, kar dokazujejo številni napadi raznih fašističnih skrajnežev. Slovenci, ki so v začetku podcenjevali dogodke okoli junijskih volitev, so se zavedli. Zmaga liste za Trst je dokazala, da še vedno niso premostili nekaterih problemov, kot je na primer nacionalizem. Rešitev vidijo v združitvi vseh demokratičnih strank, čeprav so med njimi precejšnje razlike.

Ves čas njihov boj poteka po globalni zaščiti Slovencev v Italiji. S takšnim zakonom bi bili zaščiteni kot celota, torej kot narodnostna skupnost, ki naj se ohrani. Zanimivo je, da je nemška manjšina v Italiji to že dosegla.

Odpeljali smo se do Bazovice. Spomenik štirim bazoviškim žrtvam je bil v klavrnem stanju. Žalostna podoba današnjega časa. V zadnjem mesecu so ga kar dvakrat oskrunili. Tokrat so plošče z imeni izbili v celoti in posekali nekaj borov okoli.

Malo dlje stoji astronomski observatorij. Znanstveniki se ukvarjajo z zvezdami, nedaleč proč pa razdejani spomenik nemo priča, da bi bilo bolje, če bi se ukvarjali z ljudmi.

Sledil je še ogled Rižarne, zloglasne mučilnice ljudi, ki so ljubili svobodo in se uprli fašizmu.

Potem smo jo mahnili v trgovine. In kaj kmalu sem se na lastne oči prepričala, da tisto o jugoslovanski invaziji nanje drži. Skoraj pozabiš, da si v Italiji, saj v skoraj vsakem mimoidočem spoznaš rojaka, ki zaradi svoje neumnosti ali bolezni, ki ji pravimo snobizem, veča denarnico tržaškim trgovcem.

MAGDA TRATNIK

PLANINARJENJE

„ŠICE" V JULIJCIH

UJELE LEPO VREME ZA REP

Takole, kot kaže zgornji posnetek, so se pred fotografa postavila dekleta, učenke enega od četrtih razredov Pedagoškega šolskega centra v Celju. Udeležila so se pohoda po slovenski planinski transverzali, ki je za učence te šole obvezna.

V pičlih dveh dneh so prehodili skupno 18-ur dolgo pot od Vogla do Komne, pa naprej do Bogatina in doline triglavskih jezer. Preko Komne so se nato vrnile — mimo slapa Savice — v bohinjsko kotlino.

Res je, da je učenke malce »zdelovala« višinska razlika, saj so se povzpela od »komaj« 800 metrov na 1.800 metrov (nad morjem!), da o vmesnih spustih in vzponih ne govorimo. Razen nekaj žuljev na nogah in pospešenega utripa srca ostalih posledic ni bilo zaslediti.

Pohod so opravile učenke pretekli teden, ki je bil sicer za ljubitelje planin letos verjetno zadnji planinski teden, ko so bili še mogoči pohodi (ali izleti) na nekoliko višje vrhove.

Tekst in foto: J. Terček

»Osnovna šola Šentjur pri CELJU

r a z p i s u j e

prosta dela in naloge

POMOŽNE KUHARICE in SNAŽILKE

za podružnično šolo Kalobje.

Pogoj: PK kuharica in izkušnje za pripravljanje šolskih malic.

Nastop dela 1. novembra 1978.

Prijave sprejema za svet šole tajništvo 15 dni po objavi.

Zavod za požarno, reševalno in tehnično službo CELJE

V skladu s 35. členom Statuta Zavoda za požarno, reševalno in tehnično službo Celje

r a z p i s u j e

dela in naloge

RAČUNOVODJE (je reelekcija)

POGOJI:

— da ima višjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri
— da ima vsaj pet let dela v ekonomsko-finančni službi
— da je moralno in politično neoporečen.

Razpis velja 15 dni po objavi.

TO IN ONO IZ GRIŽ

Na razširjeni seji skupščine KS Griže so govorili o vlogi krajevne skupnosti kot teritorialni osnovi občine, samoupravni in temeljni družbenopolitični skupnosti. Na zboru so se izrekli proti stalnim delegatom v tako imenovanih gospodarskih samoupravnih interesnih skupnostih. Zahtevali so naj bo izvajalec nalog v krajevni skupnosti delegacija sveta KS, ter se izrekli proti nekaterim postavkam kot so »nerazporejena sredstva«, dotacija za občinske zveze v skupnem znesku »splošna komunalna raba« v nekaterih programih SIS, saj se ne ve kdo porabi koliko teh sredstev za posamezne naloge ... Na razširjeni skupščini so obsodili izjave kot je bila tista, da se naj Svoboda ukvarja samo s kulturo, da pa kulturni dom, ki propada ni stvar Svobode. Zahtevali so tudi, da v reševanje posameznih problemov vedno pritegnejo t... ustrezno delegacijo SIS.

Ob koncu se je dosed... predsednik sveta KS zah... lil posameznikom, vašk... svetom, šoli, družbenopoli... nim organizacijam, dr... tvom, obrtnikom, Sigmi, ... nervi in drugim za pom... ki so jo nudili pri delu k... jevne skupnosti. Ob tej p... ložnosti so podelili priz... nja, ki so jih prejeli t... krajani, ki so prva leta ... osvoboditvi sodelovali ... elektrifikaciji, gradnji pr... cest in vodovodov, pri u... ljavljanju prvih poravnal... svetov in drugem. Ti kraj... so Franc Poteko iz Zahom... Anton Petrovec iz Gozdnik... Franc Špajzer iz Podmrzl... in Matevž Babič. Za pr... sednika sveta KS so izvol... Herija Krušnika, za preds... nika skupščine KS Stan... Žagarja ter za predsedni... KK SZDL Milana Zupanca.

FRANCI JEŽOVN...

FOTOKRONIKA - FOTOKRONIKA - FOTOKR

Samoupravna interesna skupnost za pospeševanje kmetijstva v Šmarju pri Jelšah je pravzaprav še mlada ustanova, vendar je z nedeljsko živinorejsko razstavo v Šmarju pri Jelšah dokazala, da ji ni vseeno, kako se razvija kmetijstvo v domači občini. Obiskovalci so lahko videli 46 plemenskih živali, ki so bile tudi ocenjene. Obisk je po svoje pokazal, da gre razvoj živinoreje v šmarski občini naglo naprej in da se tudi pasme naglo spreminjajo, pač glede na mnoge okoliščine. Ob tej priliki je bilo tudi mogoče poizkusiti novo sortno vino Virštanjčan.

S tekmovanjem ribiških veteranov so člani RD proslavili 90 let ribiške organizacije. Sicer pa šemepetrska RD šteje več kot 120 članov starejših od petdesetih let. Tekmovanja, ki je bilo pred kratkim v Preserjih, se je udeležilo okrog štirideset veteranov, največ sreče pa je imel Tone Čater, drugo mesto je osvojil Venčeslav Baver, tretje pa Tine Zakonšek. Pa še zanimivost. Prvouvrščeni je ujel le dve ribi. To seveda nima nikakršne zveze s tem, da je bil dan pred tekmovanjem na Preserjih piknik ene izmed delovnih organizacij. Ne, ne, niso se skrile ribice, le dovolj hrane so jim zmetali v vodo.

Foto: Edi Masnec

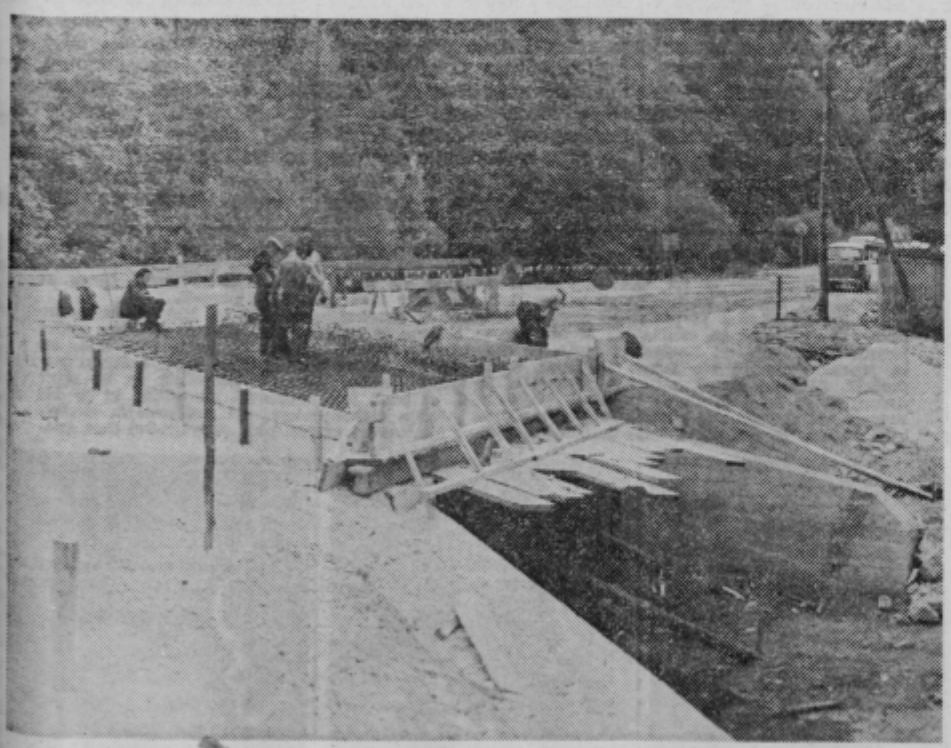

Ob povečanem prometu na cesti Polzela—Andraž—Velenje, ki so jo letos asfaltirali je bilo potrebno nadomestiti lesen most na Ložnici z novim, betonskim. Dela že tečejo, izvaja pa jih cestno podjetje iz Celja. Kot so obljubili, bo most čez Ložnico gotov do konca meseca oktobra. Na sliki: Gradnja mostu čez Ložnico v Soteski pri Polzeli.

T. TAVČAR

PLANINSKI ZAPIS

SPANJE NA MIZI

Ah, moje uboge, uboge kosti. Mislim, da imam tretjo rebro levo spodaj zlomljeno. Ali pa vsaj zvito. Poleg tega bom glavo jutri gotovo vsaj tri ure držala obrnjeno na levo. Kako tudi naj bi bilo drugače, ko pa si ravnam kosti na tej trdi leseni mizi. V koči na Korošici. Ste že spali na mizi? Ne? Škoda! To je namreč poseben užitek. Sicer pa vam bom natančneje razložila situacijo, da boste vedeli, zakaj gre.

Celo večnost (sedem dnže nisem bila v hribih in tako sem napadla dve kolegici: »Gremo v hribe!« Šli sta že, a žal le za en dan. Poleg vsega sta bili tokrat prvič v hribih. Torej sem kot stara planinka po mili volji lahko nad njima stresala svoje muhe.

Z avtobusom smo se napotile do Rinke. »Le tričetrt ure hoje je do Okrešlja,« sem se smehljala kolegicama, Helena pa je kljub temu kaj kmalu klavrno gledala in je izjavila, da je žejna. Drugo kolegico Tatjano pa je tiste tričetrt ure vsaj trikrat pritisnilo na stranišče. Resnično, človek bi potreboval šivanko za zbadanje. Morda bi potem hodili bolj pogumno. No, od Okrešlja do Kamniškega sedla sta se že bolj pogumno držali. Na Kamniškem sedlu pa se je pojavil problem, kaj storiti. Oni dve sta lahko šli le za dva dni, jaz pa sem na vsak način hotela ostati dva dni. Pa kaj naj sama počnem sredi vrhov? Moja trma se je gledala v ogledalu. Na srečo sem se potem pridružila skupini dveh deklet in enega fanta iz Ljubljane. Niso še imeli izdelanega načrta, kam iti. Tako smo se odločili, da bomo šli preko Planjave na Korošico. Še prej pa je prišel na vrsto krst naših dveh debitantk, ki ju nikakor nisem hotela spustiti iz krempljev. Tedaj sta se nam pridružila še dva fanta iz Topolšice in z enim izmed njiju, s Stanetom, sva izdelala morilski načrt.

Žrtvi smo gnali na vzpetino nad Kamniškim sedlom. Obe sta dobili dve vprašanji in zapeti sta morali vsaka po eno planinsko pesem. Tista, ki je rešila vse, je bila plačana s tremi Stanetovimi poljubi, v nasprotnem primeru pa je prejela tri udarce po zadnji plati. Nato sta Helena in Tatjana krenili proti Kamniški Bistrici, mi pa na Planjavo.

Pot se je lepo ovinkasto vzpenjala. Pa kaj govorim, da je bilo lepo. To je vendar neumno, saj je bila to planinska pot. Tisti trenutek smo na bližnji skali zagledali tri gamse in malo dlje osamljenega muflona. Posedli smo in pasli oči na teh gorskih junakih. Iz nasprotne strani je prišla do nas skupina planincev. Eden izmed njih je rekel: »Pravijo, da je tale samotar. Da se vedno klati tod okoli!« Tisti trenutek sem se spomnila starca, ki nam je pred desetimi minutami prišel nasproti. Bil je star okrog šestdeset let, ves siv, a še čil. Hodil je sam. Zagledala sem ga na bližnjem grebenu in zinila: »Ah, potem že ne bi spraševal, koliko časa se še hodi do Kamniškega sedla, če bi se spoznal tode«. Družba je planila v krohot, meni pa se je šele tisti trenutek posvetilo, da je s tistim samotarjem mislil na muflona in ne starca.

Planjava je bila kmalu za nami in že smo se spuščali proti Korošici. Skupina fantov, ki smo jo srečali tik pod vrhom, nam je povedala, da je koča nabito polna. Da je zaseden še WC... Tako smo še bolj pohiteli.

Koča na Korošici je bila res nabito polna. Počakali smo, da so odšli tisti srečneži, ki so imeli postelje spat, potem pa smo navlekli skupaj mize in polegli nanje in pod-nje. Tako je prišlo do situacije, ki sem jo opisala na začetku.

In tako sedaj ležim tu. Levi sosed me vsako drugo minuto brcne v nogo, desni sosed pa smrči. Poleg vsega pa nekomu spodaj prav neprijetno smrdijo noge. No, res čudovito. Lahko si mislite, kako je s spanjem.

Pa vendar dočakamo dan. Ob šestih krenemo proti Ojstrici. A še zdaleč nismo prvi. Kmalu smo gor. Pod nami se odpre čudovit razgled. Sije sicer sonce, veter pa je kar močan. Kolega mi že petič to jutro popravlja fotoaprat. Se vidi, da je moj. (Fotoaparat namreč.).

Kmalu se odpravimo dol. Preko Škarij do Klemenškove jame. Kmalu zagledamo kočo. Fantje si naročijo pivo. Se vidi, da smo že blizu doline. Tedaj pa me obrne za 180 stopinj ob ugotovitvi, da so tisti Ljubljančani po poklicu kemiki. Ugotovim, da so tudi kemiki lahko ljudje, pa še prijetni povrh. Da ni vsak tak, kot naš profesor za kemijo.

Okrog poldneva prispemo v dolino. Ljubljančani so z avtom in me poteynejo do Žalca, kjer se poslovimo. Še malo, pa sem doma. Tokratna odisejada je končana. Pa še drugič!

MAGDA TRATNIK

OBMOČJE

O KULTURI

V skladu z dogovorom med Republiško konferenco SZDL, Centralnim komitejem ZKS, Republiškim odborom ZSS in Kulturno skupnostjo Slovenije, bo danes dopoldan v Celju območni delovni posvet o stanju in problemih na področju kulture. Na njem bodo med drugim spregovorili o organiziranosti in aktivnosti družbenopolitičnih organizacij na področju kulture ter o vprašanjih organiziranosti in delovanja občinskih interesnih skupnosti za kulturo. Posveta se bodo udeležili tudi odgovorni predstavniki republiških vodstev družbenopolitičnih organizacij in kulturne skupnosti in seveda vsi najodgovornejši delavci s področja kulture iz območnih občin. DS

NOVO V LAŠKEM

Po imenovanju dosedanjega ravnatelja osnovne šole »Primoža Trubarja« v Laškem, Jožeta Krašovca za direktorja občinske Vzgojno izobraževalne organizacije, to je bilo poleti, je z novim šolskim letom bila ta šola brez ravnatelja. Na zadnji seji občinske skupščine so za novo ravnateljico imenovali Jožico Rataj, ki je dosedaj opravljala dolžnost pomočnika ravnatelja v tej ustanovi.

☆ ☆ ☆

Kljub temu da so se priprave okoli pridobitve novih stanovanj za stanovalce na območju, kjer naj bi stal šolski prizidek v Laškem, precej zavlekle, je vendarle začetek del pri gradnji tega objekta vsklajen z terminskim načrtom.

Te dni so začeli v Laškem podirati stavbe na prostoru, kjer bo stal nov šolski prizidek. Prostor je ograjen za gradbeno jamo. Delo je prevzelo podjetje »Ingrad« iz Celja.

Delavski svet DO ZDRAVILIŠČA DOBRNA PONOVNO

razpisuje

opravila s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODENJE SPLOŠNEGA SEKTORJA

POGOJI:
— da je diplomirani pravnik ali upravni delavec in 3 leta delovnih izkušenj ali
— da je pravnik ali višji upravni delavec in 5 delovnih izkušenj
— da predloži program dela ter način realizacije programa
— da ima organizacijske in komunikativne sposobnosti vodenja službe
— poskusno delo je 3 mesece

Razpis velja 15 dni po objavi. Vloge pošljite na naslov: Zdravilišče Dobrna z oznako »Razpisna komisija«.

Odbor za delovna razmerja

ZDRAVILIŠČA DOBRNA

objavlja

prosta dela in opravila

LIKVIDATORJA

POGOJI:
— ekonomski tehnik
— 2 leti delovnih izkušenj
— poskusno delo 2 meseca

Vloge pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Zdravilišče Dobrna, Splošna služba, 63204 Dobrna.

PLANINSKI RAJ

UREJA: JANEZ VEDENIK

PLANINSKI VODNIKI SAVINJSKEGA MDO

SAVINJSKI MEDDRUŠTVENI ODBOR PLANINSKIH DRUŠTEV je lansko zimo organiziral seminar za planinske vodnike, z namenom, da bi pridobil ustrezni kader za vodenje planincev po gorah. Ta profil planinskega delavca, kot piše v pravilniku, lahko vodi le po nadelanih poteh našega gorskega sveta. In prav tega profila zelo primanjkuje.

Za seminar se je prijavilo 46 kandidatov iz 10 planinskih društev in ene planinske skupine. Med njimi je bilo 5 žensk. Na seminarju so predavali in vodili delo znani planinski delavci: Danilo Škerbinek, načelnik KVIZ pri PZS, Franček Vogelnik, mg. Tone Strojin, načelnik kulturne komisije pri PZS, Adi Vidmajer, predsednik MDO, dr. Vera Petković-Potočnik in Božo Jordan, ki je seminar tudi vodil.

Predavanja so bila na OŠ v Žalcu. Praktični del so opravili na Kamniku, prečili v sneženju partizanske Dobrovlje in se povzpeli na manj obiskani svet Grofičke. Izpite s testi so opravili na Tehniški šoli v Celju. Vsak kandidat je moral oddati še pismeno nalogo kot pripravo za izlet.

Zaključek seminarja je bil združen z grebenskim prečenjem Mrtvega meniha, od Črnivca do Gornjega grada. Značke in izkaznice so bile podeljene na vrhu Velikega Rogatca (1557 m), stražarja predgorja Savinjskih Alp, kot ga imenuje prof. Seidel. Vsak je na vrhu prejel še sveži rdeči nagelj kot »maturant« ob zaključku šole. Na vrhu je bil tudi kratek nagovor vodje, ki se je končal z mislijo: »združite vse zakone, moralne in pravne, naravne in človeške v eno samo iskreno misel: NIKDAR NE STORITE ZLA ČLOVEKU IN NARAVI!« V imenu seminaristov se je za vse delo vsem zahvalil tov. Adi Vrečer.

Po vrnitvi v dolino, mimo Gornjega Špeha, so se na gornjegrajskem pokopališču poklonili Francu KOCBEKU. Vsi navzoči so svoj nagelj s prsi vtaknili v zeleni bršljan, ki krije gomilo. Kocbek je vodil drugo podružnico SPD polnih 34 let. Savinjski MDO je s to vzgojno akcijo pridobil 32 planinskih vodnikov, med katerimi je član GRS, 5 mladinskih vodnikov, instruktor planinske vzgoje in 12 gorskih stražarjev. Planinske vodnike so pridobila sledeča PD: Polzela 2, Prebold 2, Zabukovica 5 (med njimi ena ženska), Žalec 2, Celje 3 (edino PD, ki jih je imelo že prej, poleg Polzele), Aero 7 (2 ženski), Železničar 4, Železar 4, Vitanje 1 in planinska skupina Cinkarne dva.

Stroške za vzgojno akcijo je za PD občine Žalec krila Ob TKS Žalec, ostalim planinska društva, le člani PD Celje so jih krili sami. Vodstvo seminarja je vsem udeležencem posredovalo ličen program in del učne literature, ki so jo pripravili predavatelji. Taka seminarja tečeta še dva, eden v Zasavju in drugi na Koroškem. Upajmo, da bomo planinskih vodnikov kmalu imeli dovolj!

BOŽO JORDAN

NA KILIMANDŽARO

Na Kumu so se v soboto spet srečali člani PD Delo Ljubljana, Grafičar iz Zagreba in PD Prebold. Gre za tradicionalno vsakoletno srečanje. Na letošnjem so se dogovorili, da bodo leta 1980 člani vseh teh društev odšli na najvišji afriški vrh. Vzpon bo posvečen tridesetletnici zagrebškega planinskega društva.

TEDNIKOVI POGOVORI S POTROŠNIKI

KAJ MISLI KUPEC?

V trgovino s čevlji je stopil kupec, kateremu se je že na obrazu poznalo, da je jezen. V rokah je imel škatlo, tako da je vsakemu, še tako površnemu opazovalcu postalo jasno, da je nekaj narobe s čevlji, ki jih je kupil v tej trgovini. Prodajalka, ki se ga je še dobro spominjala od nakupa, je namignila kolegici, naj ga ona odpravi. »Dobro, kaj je zdaj to?« je že pri vratih godrnjal nezadovoljni kupec. Na začetku sta obe prodajalki molčali. Niti ena ga ni pogledala. Kupec pa je postajal vse bolj jezen.

»Komu zdaj govorim, tem stenam ali vam, ki ste plačani za to, da strežete?« Sedaj se je druga prodajalka le opugumila in ga vprašala, kaj želi. »Z vami nimam nič, želim se pogovoriti z vašo kolegico, saj se dobro spominjam, da sem kupil čevlje pri njej.«

»Nič za to, saj se lahko tudi jaz pogovorim z vami. Kaj pravzaprav želite?« je zdaj že jezno odgovorila druga prodajalka.

»Čemu je to podobno?«

»Vidim, povsem navadni čevlji.«

»Ali res?«

»Kaj pa mislite?«

Prepir se s tem seveda ni končal. Pismo jeznega kupca so objavili med pismi bralcev skoraj vsi slovenski časopisi, tudi Novi tednik. Če bi obe prodajalki postopali v skladu s poslovnim kodeksom in mu na kakršenkoli način povedali, da mislijo enako kot kupec, bi se vsa zadeva končala drugače. S prijateljsko gesto, nasmehom, opravičilom bi ga morali najprej pomiriti, saj se je že pri vratih videlo, da je jezen. Pazljivo bi ga morali poslušati, nato pa skupaj z njim napisati reklamacijo tovarni, ki je te čevlje izdelala. Kupec bi bil seveda zadovoljen s to prodajalno, tudi če reklamacija ne bi bila upoštevana. Saj bi se zdaj jezil na tovarno in ne na prijazne prodajalke.

Tipičen primer neracionalno izkoriščene energije in slabega opazovanja, da o ležernosti in neodgovornosti osebja ne govorimo.

Večina prodajalcev ima izostreno oko za opazovanje. Lahko jih ocenjujemo, da so dobri psihologi, pa čeprav niso nikoli študirali psihologije. Gostilničar lahko ocenjuje že pri vstopu svoje goste, kaj bodo konzumirali, frizer kliente, kdo mu bo dal napitnino ...

Poglejmo si zdaj preprost trik gostilničarja. V njegovo gostilno je stopil gost, ki je bil utrujen od dela, z namenom, da bi se malo zabaval ob glasbi. Gostilničarji dobro poznajo to kategorijo gostov, ki ves večer presedijo ob špricerju ali kavi, na ta način pa zasedejo mesto drugim gostom, ki bi bili pripravljeni konzumirati več.

»Zakaj se ne vsedete za kakšno boljšo mizo! Tu pri tej piha od vrat, pa tudi slabo se sliši glasba. Pojdite za menoj!« Gost, očitno počaščen nad pozornostjo, je ubogljivo sledil gostilničarju in tako postal dober gost.

Opazovanje kupcev se bo prej ali slej obrestovalo vsakemu prodajalcu. Toda tudi kupci opazujejo prodajalce. V neki prodajalni so se odločili, da bodo skrili za zaveso človeka, ki bo posebej pozoren na nepoštene kupce. To se jim je sicer obrestovalo, saj so že prvi dan ujeli tako dva nepoštenjaka. Vendar so na koncu kljub temu ugotovili, da manjkata dve dragoceni uri. Naključje je hotelo, da so tega tatu miličniki ujeli zaradi drugega incidenta in pri njem seveda našli ukradeni uri. V pogovoru se je izkazalo, da je bil ta tat izreden opazovalec. Videl je skritega človeka za zaveso in po smeri, v katero so bile obrnjene konice čevljev je sklepal, da ga ne opazuje. Tako je izkoristil svojih pet sekund. Ostalo pa tako ali tako že vemo.

Prihodnjič:

Obnašanje kupcev

IZ ZGODOVINE NOV V CELJU (11)

PIŠE: FRANJO FIJAVŽ

POLITIČNI AKTIV V ROGAŠKI SLATINI IN KOZJEM

Streljanje talcev se je po zadnjem streljanju v Celju, opravljeno je bilo 15. avgusta 1942., nadaljevalo v Mariboru. Vsakokrat je bilo med talci po nekaj žrtev iz celjskega področja, a še več iz šentjurskega-šmarsko-rogaškega in kozjanskega. Tu se je osvobodilno gibanje v aprilu, maju, juniju, juliju in avgustu 1942. leta najbolj razširilo, doseglo svoj največji vzpon in se potem, po več kot polletnem uspešnem delovanju pričelo pod gestapovskimi udarci redčiti. Še skozi nadaljnja dva meseca je zatem vidno živahno povezovanje članov pokrajinskega vodstva s posameznimi, sicer redkimi člani okrožnih komitejev KP na Štajerskem, ko potem v novembru ti stiki zaradi izredno težavnih razmer prenehajo. Poznana so zalaganja CK KPS, ki je tedaj iz Kočevskega Roga poskušal doseči povezavo s članoma PK KPS za Sev. Slovenijo, bodisi preko štaba II. grupe odredov in tudi s posebno, močno oboroženo skupino partizanov, poslano od Glavnega poveljstva partizanskih čet preko Žužemberka in Save. Ta skupina je bila že ob prehodu Save močno razbita, a kasneje, ob prodiranju posameznih borcev v smeri Kozjanskega od sovražnikovih zased in patrulj, skoraj čisto uničena.

Za rogaški in kozjanski sektor je značilno, da se je narodnoosvobodilno gibanje pričelo v 1941 letu razvijati istočasno kot v ostalih predelih Štajerske, toda v prvem vojnem letu brez vidnejših uspehov in akcij. Iz Kozjega, kjer je obstajalo manjše partijsko jedro, je moral sekretar celice, poznani pedagog, defektolog, večkrat službeno prestavljeni komunist Martin Mencej, pobegniti pred Nemci. Član celice Sveto Čoporda, zaposlen v finančnem uradu v Kozjem, je bil prestavljen najprej v G. Radgono, zatem v Celje, kjer je postal član okrožnega komiteja KP Celje. Vzdrževal je zvezo s kozjansko organizacijo OF, kjer je tekom mesecev in posebno v 1942. letu obstajal močen odbor (Ivan in Martin Centrih, Franc Jevšnik, Ivan Kunej, živinozdravnik dr. Franc Moser in Franc Vahčič).

V Rogaški Slatini, kjer je obstajala med steklarji že celo desetletje komunistična organizacija in uspešno delovanje delavsko-prosvetnih društev, ni prišlo v 1941. letu do izrazitega odpora proti novi oblasti. Komunisti so bili organizacijsko povezani s celjskim okrožnim komitejem, medtem so bili Kozjanci povezani s Posavjem (Krško), kjer so pred vojno delovali Maks Stermecki, Jože Borštnar (general-major v pokoju, živi v Ljubljani) in drugi. V zadnjih dveh letih je prihajal in se udeleževal sestankov celice v Rog. Slatini član okrožnega komiteja Tone Grčar. V tistem času sta bila sekretarja Alojz Platinovšek in Franc Pufler.

Vse kaže, da se niso vsi komunisti ob prihodu okupatorja takoj vključili v delo. Roza Kamenšek, por. Tadina, doma na Knežcu pri Rog. Slatini, ki spada med maloštevilne preživele partijske kadre iz tedanjega obdobja, je pred več kot petnajstimi leti v razgovoru navedla, da je prišel Tone Grčar v prvih tednih okupacije v Rog. Slatino. Osnovana je bila nova celica s sekretarjem Francem Puflarjem, a člani so bili Jože Škorjanc, Ignac Matko in Robert Blaško. Politično delovanje in snovanje osvobodilnega gibanja je tedaj vodil Alojz Platinovšek. Vsi imenovani so padli pod streli okupatorja kot talci. Rogaška organizacija komunistov je sprejela v prvih tednih okupacije v svoje vrste nove člane in med drugimi Ivana Ivanušo, Franca in Marijo Kodrič, Karla Drofenika in Rozo Kamenšek. V mladinsko organizacijo so pravtako sprejeli nekaj najodločnejših mladincev.

Partijski aktiv je pričel snovati mrežo sodelavcev in zaupnikov OF. Področje so razdelili na manjše sektorje in posamezni člani KP so odgovarjali za utrjevanje frontovske organizacije. Toda šele potem, ko je Tončka Čeč-Pavla prevzela odgovornost za razvoj osvobodilnega gibanja v jugovzhodnem predelu celjskega okrožja, je prišlo do živahnejše dejavnosti. Tudi pogosto zadrževanje članov pokrajinskega političnega vodstva v teh krajih od meseca marca 1942 dalje je v veliki meri prispevalo k poglobljenemu in obsežnejšemu delovanju članov podtalnega, uporniškega gibanja. Osnovali so ciklostilno tehniko, ki je nadomestila prejšnje pozicije oz. od okupatorja odkrite tehnike na ostalih področjih (Maribor, Celje). Nekaj časa je bila na Štajerskem edino ta tehnika močno aktivna. Do pričetka delovanja tehnike je prišlo, ko sta dva mladinca, stara 16 in 18 let — Branko Peklar in Jože Kobilšek, pozneje poznana kot partizana Don in Hus, padla sta žal, Hus že 19., a Don 30. junija — napravila na vzpodbudo članov PK — akcijo v prostore nemškega ženskega društva. Odnesla sta pisalni stroj in velike količine papirja. Politični aktiv si je priskrbel še ciklostilni stroj in tako so zalagali s propagandnimi letaki in drugim frontnim gradivom celotno področje OK Rog. Slatina. Razmnoževali so gradivo (»Slovenski poročevalec« in drugo) tudi za potrebe širšega območja.

Junaška slovenska mati Amalija Fendre, kmetica iz Rifnika pri Šentjurju, je bila odpeljana v celjske zapore in po zaslišavanjih odgnana skupno s hčerko v uničevalno taborišče Auschwitz. Umrla je v starosti 62 let, vsa izčrpana, 16. 9. 1942. Le deset dni za njo je umrla njena 42 letna hčerka Marija. Zastrupila se je pri delu in umrla brez zdravniške pomoči.

V družini Fendre je pet sinov zvesto sodelovalo v osvobodilnem gibanju. Malo je primerov tudi v jugoslovanskem merilu, da bi bili iz ene družine na sam isti dan postreljeni štirje sinovi hkrati. Tako so padli Fendretovi fanije za domovino v Starem piskru 22. julija 1942 leta, ko so Nemci postrelili sto talcev (85 mož in 15 žensk). To so bili 34 letni Ivan, kolarski pomočnik, 31 letni Karel, mizarski pomočnik, 25 letni Martin, slikarski pomočnik in 22 letni Anton, ki je delal doma na posestvu. Najstarejši, 39 letni Jože, pekovski pomočnik, ki je bil poznan kot najagilnejši podpornik osvobodilnega gibanja v Šentjerneju, pri zaslišavanjih strahovito mučen, je padel kot talec 2. oktobra 1942. v Mariboru med 143 talci, ustreljenimi tega dne.

Amalija Fendre

Jože

Ivan

Karel

Tinček

Anton

ROKOMET

PO BORCU Z BORCEM

»SAVINJSKA IZ ŽALCA ŠE VEDNO PRESENEČA«

Končno so startali tudi rokometaši in to v I. zvezni ligi. Igralci Aero Celje so morali že v prvem kolu na težko in neugodno pot v Banja Luko, kjer jih je čakala ena najboljših jugoslovanskih ekip in letošnji najresnejši kandidat za prvo mesto ter naslov novega državnega prvaka Borac. Celjani, ki letos nastopajo močno pomlajeni in prvič po dolgih letih brez vsaj enega izmed bratov Bojevič, so startali dobro, nato pa močno popustili in polčas izgubili s katastrofalnim rezultatom 12:4!!! V drugem delu se je situacija nekoliko obrnila in tako je bil končni rezultat 22:16. Najboljša strelca za Celje sta bila Vukoje 9 in Anderluh 5, najboljša igralca pa poleg odličnega strelca Vukoja še dinamični vratar Tomić. Tako so po prvem kolu sicer Celjani na zadnjem mestu, »popravni« izpit in beg z zadnjega mesta pa imajo napovedan v prihodnjem kolu, ko bodo doma igrali proti drugemu Borcu, novincu v letošnji ligi, iz Uroševca.

V republiški moški rokometni ligi se je derbi med Šoštanjem in Minervo iz Griž na terenu slednje končal neodločeno 19:19, medtem ko so igralci Celja izgubili v Murski Soboti proti Poletu visoko z 24:13. Na lestvici še vedno vodi Minerva iz Griž (v prihodnjem kolu igra ponovno doma proti Mariboru) pred Šoštanjem (v prihodnjem kolu doma s Sevnico), medtem ko je Celje trenutno po petih kolih sedmo in bo v prihodnjem kolu igralo doma proti Ormožu.

V ženski rokometni republiški ligi iz kola v kolo presenečajo novinke v ligi igralke SAVINJSKE iz Žalca, ki letos prvič nastopajo v tako elitnem tekmovanju. Njihov moto je, »zružiš« tistega, ki je na vrhu! Tako so v zadnjih treh kolih premagale kar tri favorite tega tekmovanja Šmartno in Velenje doma ter zdaj še vodeči Maribor (ki pa zdaj to ni več!!!) na njegovem terenu z 12:8. Velenjčanke so doma pregazile Šmartno z 20:8. Na lestvici po nepopolnem petem kolu vodi Velenje (doma bo igralo z Mariborom), Savinjska je tretja (v prihodnjem kolu doma s trenutno predzadnjimi Brežicami) in Šmartno četrto (igralo bo doma z sevniško Lisco, ki je šesta).

TONE VRABL

IDEJA MIRKA KOLNIKA

Mirko Kolnik pred leti ni bil samo odličen atlet, ampak je bil pravzaprav vsestranski športnik. No, največje uspehe pa je le dosegel na področju »kraljice športov«. V zadnjih letih je Mirko zaposlen pri TKS Celje. Veliko razmišlja o športu, saj je pravzaprav vanj »zaljubljen« in mu tudi zaradi tega podarja svoja najboljša leta življenja. Ob zadnjem srečanju je dal zanimivo idejo:

»Saj ne rečem, da ne poročate veliko in dobro o športu v NT in RC. Dalo pa bi se marsikaj še izboljšati, razširiti, poglobiti. Recimo, da bi začeli s predstavljanjem posameznih društev, športnih seveda. Res je, da ste tudi do sedaj predstavljali društva, vendar ne vsa in ne tako poglobljeno, kot bi jih sicer lahko. Dogovorili bi se in skupaj pripravili takšno akcijo, da bi potom tiska in radia še več ljudi zvedelo za vse tiste, ki leta n leta amatersko delajo za še boljše stanje v naši telesni kulturi.«

»Vrženo rokavico« sprejemamo in lahko zapišem, da v športni redakciji pri NT in RC že pripravljamo, kako bi to akcijo čimbolje izpeljali v korist nas vseh, našega športa in predvsem tistih, ki športu dajejo več, kot bi jim bilo potrebno. Zaenkrat naj povemo samo to: vse skupaj bo verjetno izgledalo kot anketni list, ki naj bi vseboval recimo: kdaj je društvo bilo ustanovljeno, koliko članov ima, kako je s sekcijami, kateri so največji uspehi, imena »vodilnih«, kratki »miniaturni« razgovorčki z najprizadevnejšimi športniki in še posebej športnimi delavci itd. Gre za predstavitev in legitimacijo društva, kluba . . . Kmalu bomo s tem začeli, pričakujemo pa še kakšen nasvet športnih delavcev, kaj mislijo o tej »porajajoči« rubriki.

TONE VRABL

JUDO

ODLIČEN ŠTART

Judoisti Celja nastopajo v I. zvezni ligi. Svoj prvi nastop v tako elitnem tekmovanju so opravili v Titogradu in to nadvse uspešno. Lahko celo zapišemo, da je bil njihov start presenetljiv, saj so v treh dvobojih z solidnimi ekipami dva dobili in samo enega izgubili.

Premagali so »13. maj« iz Vučitrna z 9:5 in Vardarja z 10:2 ter izgubili proti domačinu 0:14 (najboljši so tokrat počivali).

S štirimi osvojenimi točkami so Celjani trenutno na šestem mestu, 15. oktobra pa bodo nastopili v Rumi proti Slovenu in novosadski Slaviji. Želimo še veliko uspehov prizadevnim celjskim judoistom!

J. KUZMA

NA KRATKO

Celjski strelci so se udeležili jugoslovanskega finala za pokal Strelske zveze Jugoslavije v Zagrebu. Tega tekmovanja so se udeležile vse tiste ekipe, ki so zmagale na republiškem pokalnem prvenstvu ter zmagovalni ekipi iz Kosova in Vojvodine. Skupno torej 8 najboljših ekip iz Jugoslavije. Streljali so z malokalibrsko puško serijske izdelave od 400 možnih krogov — leže. Celjani so to pot nastopili oslabljeni, saj je moral zadnji hip vskočiti v ekipo Vili Dečman namesto obolele Alenke Jager. Smola pa je bila tudi v tem, da Jože Jerman nikakor ni mogel »najti« sebe in je v Zagrebu glede na njegove kvalitete streljal zelo slabo. Celjani so tako doživeli prvi letošnji poraz, kar pa ni tako boleče, če upoštevamo, da so bile razlike v krogih majhne in da so nastopili vse sedanji in nekdanji reprezentanti Jugoslavije na čelu s Srečkom Pejovićem iz Sarajeva, ki je na olimpiadi v Montrealu zasedel 4. mesto Vrstni red ekip: Sarajevo, Novi Sad, Zagreb, Kragujevac, Celje, Priština, Ohrid in Titograd. Med posamezniki se je naš Ervin Seršen uvrstil na 5. mesto z zelo dobrim rezultatom 363 krogov, Tone Jager je bil 8. s 360 krogi, Vili Dečman je nastreljal še dokaj solidnih 340, Jože Jerman pa le 333 krogov. Celjanom se tako ni posrečil velik podvig, da bi poleg prvakov države, postali še pokalni zmagovalci. T. J.

☆ ☆ ☆

V članski medobčinski košarkarski ligi Žalec so odigrali 18. kolo. Rezultati — Šempeter — Zlatorog 94:96, Glin — Garant 65:64, Celje B — Kovinar 66:74 in Rimske Toplice — Gradis 0:20 brez igre. Vodi Zlatorog 30 pred Elektro 28, Kovinarjem 22 točk itd. Na zadnji seji Izvršnega odbora MKZ Žalec so člansko ekipo Rimskih Toplic izločili iz nadaljnjega tekmovanja, ker ni nastopila na dveh srečanjih.

Rezultati 9. kola v mladinski ligi: Elektra — Zlatorog 119:71 in Gradis — Celje 64:88. Vodi Celje 18, sledijo Elektra in Rudar po 10 točk itd.

Rezultati 9. kola v kadetski ligi: Garant — Celje I. 44:126, Elektra — Gradis 0:20 in Žalec — Celje II. 68:49. Vodi Celje I. 16, sledijo Gradis 14, Žalec 12 točk itd.

T. T.

☆ ☆ ☆

V nadaljevanju republiške lige vzhod so Celjanke v zadnjih nastopih močno popustile. V Šoštanju so izgubile z Elektro 40:43 (16:24), nekaj dni prej v Rogaški Slatini s tamkajšnjim klubom, doma pa so premagale Pomurje z 51:43 (19:14), kjer sta bili najboljši Macerlova in Božičeva. Kljub tem spodrsljajem se bodo uvrstile v super ligo SKL za ženske v borbi za naslov najboljših v SRS. Izbrani košarkarji Celja pa so v Šoštanju v pokalni tekmi SRS premagali Elektro in se uvrstili v nadaljnje tekmovanje.

K. JUG

☆ ☆ ☆

V 7. kolu II. zvezne nogometne lige je velenjski Rudar igral doma z Radnikom iz Bjeline 1:1. Na lestvici je z osmimi točkami šesti, v prihodnjem kolu pa bo gostoval v Hrastnici proti Famosu, ki je trenutno na lestvici dvanajsti.

V republiški nogometni ligi so pravo katastrofo doživeli igralci Šmartna na gostovanju v Murski Soboti proti Muri. Izgubili so z 8:2. Kladivar je igral doma (na tekmi je bilo 40 gledalcev!) komaj ena proti ena z mariborskim Železničarjem, medtem ko je pomembno zmago zabeležil UNIOR iz Slovenskih Konjic, ki je doma premagal trboveljskega Rudarja z 2:1. Zanimivo: kljub slabim rezultatom je trenutno izmed celjskih predstavnikov v republiški ligi »najboljši« Kladivar, ki je na 6. mestu, Unior je sedmi in Šmartno osmo, vsi med DEVETIMI ekipami!!! V prihodnjem kolu bo derbi v Šmartnem med domačimi in Kladivarjem, Unior pa bo gostoval v Litiji.

☆ ☆ ☆

V republiški ligi so startali tudi celjski šahisti in v prvem kolu premagali Izbiro iz Ptuja s 7:3. Zmagali so Pešec, Planinc, Brinovec, Studnička, Mikac in Pongračeva, remizirala pa sta Bervar in Agrežova. V prihodnjem kolu bodo igrali Celjani proti Stožicam.

☆ ☆ ☆

Pokalna tekmovanja v rokometu se nadaljujejo v sredo in četrtek. Od celjskih klubov sta se v nadaljnje tekmovanje uvrstila Aero Celje in TRIM TEAM, ki igra v četrtek ob 16,30 v dvorani tehnične šole z ekipo Posavja iz Brežic. Aero Celje pa igra v Slovenjgradcu z TUS Partizan.

ATLETIKA

DESETERICA NAJBOLJŠA V SFRJ

ŠKODA, KER NISO NASTOPILA TUDI DEKLETA

Deset mladih atletov Kladivarja je v hladnem nedeljskem dopoldnevu poskrbelo za prijetno presenečenje. Osvojili so v finalu zveznega prvenstva naslov pokalnega prvaka Jugoslavije. Od 15-tih disciplin tekmovalnega programa so Celjani sodelovali le v osmih in z izjemo Kolarja, ki je bil drugi v hoji na 10 km, so povsod zmagali. Borili so se izjemno, z izredno željo, da povrnejo Kladivarju visoko lovoriko, ki so jo pred leti osvajali v državi. Tokrat jim je uspelo, pa čeprav je lanskoletni prvak Sarajevo veljal za velikega favorita. Mladi atleti Kladivarja so tokrat prekosili samega sebe. Imena Rok Kopitar, Kolar Edi, Horvat Bojan, Rozman Stane, Arzenšek Vojko, Jutršek Matej, Žirovec Vlado, Kranjc Milan, Les Radovan in Gaber Robert bodo zapisana na častnem mestu v zgodovini AD Kladivar. Izredno težo v tem prvenstvu je nosil Rok Kopitar, ki je Kladivarju priboril kar 3 zmage — na visokih ovirah z novim mladinskim republiškim rekordom 14,7, na 400 m, levji delež pa je doprinesel tudi zmagi v štafeti 4 x 100 m. Dragocene pa so bile tudi druge točke kot n. pr. od sijajnih tekačev na 3.000 m, kjer sta Rozman in Arzenšek slavila dvojno zmago, mladi Jutršek pa je bil sedmi, Žirovca v skoku ob palici, ki je od devete ure do 13.30 v neposrednem dvoboju s Kurnikom (Kranj) izbojeval lepo zmago, pa B. Horvata v skoku v daljino. V presežnikih velja tokrat pohvaliti vsakogar, ki je doprinesel svoj delež k zmagi Kladivarja, ki je zbral 133,5 točke, Sarajevo 112, beograjski Partizan pa 88. Velenjčani so bili na častnem 10. mestu, mladi Makovšek pa je v hoji na 10 km bil tretji z novim republiškim rekordom za ml. mladince. **Zvezni kapetan Dane Korica je ob zaključku prvenstva dejal:** »Na prvenstvu je blestel mladi Rok Kopitar. Kamor ga postaviš — povsod zmaguje suvereno. Čestitam Kladivarju. Prvenstvo je pokazalo, da imamo več mladih nadarjencev, ki vlivajo osvežitev v jugoslovansko atletiko.« **Podpredsednik AD Kladivar Marjan Kopitar pa je med drugim dejal:** »V taboru Kladivarja smo vsi presenečeni nad končno uvrstitvijo. Čestitam vsem mladim atletom. Nismo bili kandidati za naslov državnega pokalnega prvaka. Kljub hladnemu vremenu smo bili priča dvem mladinskim rekordom SRS in vrsti dobrih rezultatov. Našo radost pa zmanjšuje dejstvo, da zaradi administrativnih nerodnosti v Mariboru niso v finalu nastopile tudi mladinke.«

K. JUG

Današnjo športno stran v NT so z združenim delom pripravili Jože Kuzma, Tone Tavčar, Tone Jager, Karel Jug in Tone Vrabl.

Horvat (Kladivar) je zmagal v skoku v daljavo s 684 cm. Foto: T. Tavčar

HOKEJ NA LEDU

SKORAJ PRESENEČENJE

Po vseh peripetijah v prejšnji sezoni so se med najboljših šest ekip v jugoslovanskem hokeju na ledu uvrstili tudi Celjani. Žal so morali že na startu k eni najboljših jugoslovanskih ekip — Jesenicam. Vsi so pričakovali visok ali vsaj zmeren poraz, zgodilo pa se je skoraj presenečenje, saj so Celjani izgubili samo z golom razlike — 7:6!!! Jeseniški led je »trd« in zato je ta rezultat samo ohrabrujoč. Zanimivo: prvi dve tretjini so Celjani izgubili, tretjo pa celo dobli s 3:1 Strelci: Felc in Ograjenšek po 2 ter Vertovšek in Lesjak po enega. V soboto bodo Celjani nastopili proti Kranjski gori prav tako na Jesenicah. Start je bil več kot samo odličen in obetaven.

J. KUZMA

KOŠARKA

V POREČ

V TOREK DOMA Z MONTINGOM

Košarkarji Celja nadaljujejo s pripravami za bližnji nastop v I. B zvezni ligi, kamor so se uvrstili po letos uspešno končanem nastopu v II. zvezni ligi. S tem so tudi dosegli doslej največji uspeh.

Tehnični vodja ekipe FRANČEK ZORKO nas je obiskal v redakciji in povedal naslednje o delu celjskih košarkarjev:

»V torek je ekipa odpotovala na priprave v Poreč, kjer bo ostala do nedelje. V tem času bo odigrala tudi dve prijateljski tekmi s Puljanko, katero vodi bivši trener državne reprezentance Ranko Žeravica. Po vrnitvi domov bomo v torek, 10. oktobra igrali v telovadnici tehniškega ecntra proti Montingu iz Zagreba, katerega vodi odlični Nikola Plečaš.«

Kakšno je vzdušje v ekipi?

»Odlično. Poškodovanih igralcev nimamo.«

Start v I. B ligi?

»28. oktobra, ko bomo v I. kolu gostovali v Ljubljani proti Iliriji-Slovanu.«

T. VRABL

BILTEN ANDI 78

Naš sodelavec in veliki zaljubljenec gora Cic Debeljak, poleg ostalega pred leti tudi dvakratni udeleženec naših odprav v himalajsko gorovje, je tako kot vedno vihravo pridrvel v redakcijo in s samo njemu značilno ljubeznijo do neke lepe stvari položil na vsako mizo »BILTEN ANDI 78«, kjer je zbral in uredil vse podatke o doslej največji celjski alpinistični odpravi. Ko je lične biltene, ki to sploh niso, ampak so mnogo več (tako po opremi kot vsebini, zlasti slednji), razdelil, je odvihral, kot je privihral.

Zdaj strmimo v »ANDI 78« s podnaslovom na ovitku »I. celjska alpinistična odprava, vse skupaj pa »dekorirata« vrhova Huascarana Sur (6768 m) in Norte (6655 m). Na prvi notranji strani piše:

CORDILLERA BLANCA 1978

35 let planinske organizacije v Celju
200 let prvega vzpona na Triglav.
Spodaj pa:
PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE
PD CELJE
AO Celje
IZVRŠNI SVET Sob Celje.

Sledi uvodna misel predsednika skupščine TKS Celje Aleša Ilca:

»Med tistimi športniki v Celju, ki so ponesli glas o našem mestu v svet, so tudi alpinisti, združeni v alpinističnem odseku pri Planinskem društvu Celje. Čeprav lahko z gotovostjo trdimo, da nimajo enakopravnega položaja glede na ostale športne dejavnosti, so njihovi uspehi takšni, da jih z lahkoto uvrščamo v vrh športnih dosežkov tako v Celju, kot v Jugoslaviji. Njihova skromnost, zavzetost in predanost tej lepi športni zvrsti je vodila Izvršni svet Sob Celje, da je prevzel pokroviteljstvo nad prvo alpinistično odpravo »ANDI 78«. S tem pokroviteljstvom je Izvršni svet želel omogočiti članom odprave, da svoje sposobnosti pokažejo tudi na zahtevnih gorstvih v tujini. Že sam sestav odprave je dajal dovoljno jamstvo, da se bo v svet ponesel glas o našem mestu, o mestu, ki ima dolgoletno športno tradicijo in nenazadnje tudi o mestu, kjer se načrtno vzgajajo mladi alpinisti. Sedaj, ko se je odprava vrnila in z dosežki dokazala, da je bilo naše zaupanje popolnoma upravičeno, jim lahko v imenu pokrovitelja samo čestitamo.«

V »ZA UVOD« piše med drugim Cic:

»Misel na prvo celjsko izvenevropsko alpinistično odpravo se ni rodila letos..., načrt je star nekaj let, celo dvajset, še iz časov, ko so posamezniki celjskega alpinističnega odseka že bili člani državnih in republiških odprav...« Sledijo teksti pod naslovi »Zakaj Cordillera Blanca in čemu sploh odprava?«, »Organizacija in priprave«, »Cilji odprave«, »Dosežki odprave« (o tem kdaj drugič več), »Udeleženci odprave«, potem sledijo opisi posameznih vzponov, poročilo zdravnika dr. Jožeta Četine, kako je bilo s financiranjem in hrano odprave Andi 78. Podrobno so napisali, kdo in koliko je prispeval sredstev ter kako in zakaj so jih porabili. Zbrali so 426.960 din, prav toliko pa so jih tudi porabili.

Knjižica I. celjske alpinistične odprave je zanimiva z dveh vidikov: ker nam je natančno prikazala potek priprav in kaj so celjski alpinisti dosegli ter koliko je vse skupaj stalo. Slednji natančni obračun po neki akciji pogrešamo pri ostalih športnikih, moralo pa bi postati to praksa. Torej še enkrat za zgled alpinisti! Knjižica je prijeten zaključek vsega tistega, kar je bilo vezano na velik podvig celjskih alpinistov.

TONE VRABL

ALPINISTIČNI KOTIČEK

VANDALIZEM V HRIBIH

PROBLEM ZIMSKIH SOB IN BIVAKOV

Občasno bomo predstavili poleg plezalnih smeri in tehničnih detajlov tudi naše najboljše plezalce. Tokrat najboljšega v Celju in enega najvidnejših slovenskih in evropskih plezalcev 23-letnega Frančka Kneza iz Ogeč pri Rimskih Toplicah, člana AO Celje.

Za preteklo soboto in nedeljo žal ne moremo naštevati težjih ponovitev ali novih vzponov, kot je to že običajno nekaj tednov nazaj; alpinisti so kljub temu storili dobro mero koristnega. Na bivaku pod Ojstrico je bilo treba zakrpati vandalske izpade »alpinistične« skupine X, ki je nad zaprtimi vrati demonstrirala na povsem neplaninski način. Bilo je treba zakrpati nešteto lukenj na strehi, kjer so neznani alpinisti preizkušali trdnost svojih plezalskih kladiv, in zamenjati ključavnico na vratih, ki se kljub svoji izjemni debelini ni mogla upirati cepinom in drugim pripomočkom.

☆

Problem zase postajajo tudi zimske sobe. Te so vedno večje breme samo nekaterih planinskih društev in to prav tistih, ki z visokogorskimi postojankami že po pravilu izkazujejo izgubo v poslovanju, pa so vzporedno s temi težavami zadolžena še z oskrbovanjem zimskih sob. Te so za obiskovalce zastonj, za društva pa breme. Če bi v teh zastojnkarskih prenočiščih iskali počitek res samo tisti, katerim so namenjena, bi bilo vse v redu. Vedno bolj pa jih obiskujejo skupine, ki z zimskim planinstvom in alpinizmom nimajo ničesar skupnega in bi jih brez slabe vesti imenovali vandale. Razbijejo vse, kar je premakljivo, kurijo na lesenem podu, pa še odeje romajo z njimi v nahrbtnikih po pravilu samopostrežbe. Zakaj in do kdaj bodo samo nekatera društva žrtve te nekulturne planinske samopašnosti? Pri vsem splošnem kulturnem osveščanju in večji razgledanosti žal opažamo nazadovanje tega prav tam, kjer bi to najmanj pričakovali — na najvišjih planinskih postojankah.

☆

Kljub neugodnim razmeram in novemu snegu je Knez Franček v navezi s tečajnikom Šrotom opravil v soboto prvenstven vzpon v severozahodni steni Križevnika nad Robanovim kotom. Ta izjemen plezalec torej nadaljuje tudi v nemogočem serijo novih smeri in je pred zimsko sezono dodobra pripravljen za enkratne stvaritve.

☆

19. oktobra začne z delom letošnja plezalna šola. Vabimo vse planince in planinke nad 16 let, ki jih mika alpinizem, da se zberejo na prvem srečanju plezalne šole, ki bo omenjenega dne ob 18. uri v pisarni PD Celje.

CIC

MI IN ZDRAVJE

PLJUČNI RAK IN KAJENJE

PIŠE: DR. MARTA PLAVEC-ŽURAJ

Zadnji teden v mesecu septembru je posvečen borbi proti pljučnim boleznim in tuberkulozi. Čeprav je sedaj ta teden borbe proti pljučnim boleznim menim, da bi morala biti skozi vso leto prisotna želja po zdravju, ki mora postati tudi obveza vsakega posameznika, zato želim podati nekaj napotkov za preprečevanje pljučnega raka in kajenja. Obolevnost za pljučnim rakom v Sloveniji iz leta v leto strmo narašča. Pri zasledovanju gibanja števila oseb obolelih za pljučnim rakom ugotavljamo, da število takih bolnikov strmo raste tudi na področju celjskega dispanzerja za pljučne bolezni in tuberkulozo. V Sloveniji je obolelo naslednje število oseb za pljučnim rakom:

leta 1953	137 oseb,
leta 1963	361 oseb,
leta 1973	569 oseb,
leta 1976	676 oseb.

Letos je do avgusta zabeleženih v Celju že 81 oseb, ki bolujejo za pljučnim rakom, v letu 1973 pa je bilo le 38 takih bolnikov. Če primerjamo obolevnost na področju Celja z ostalimi področji v Sloveniji vidimo, da smo nekje na sredini po številu obolelih na število prebivalcev.

Bronhijalni karcinom je v zadnjih letih najpogostejša vrsta zločestega obolenja pri moških, pri ženskah pa je na 10-tem mestu med zločestimi tvorbami. Vsak četrti moški, ki danes oboli za rakom v Sloveniji ima raka prav na pljučih.

Večina je mnenja, da ta porast obolevanja za pljučnim rakom ni zaradi boljše diagnostike, niti zaradi daljše življenjske dobe, temveč je vzrok zato v prvi vrsti **kajenje cigaret.** Čeravno ni to edini vzrok, je pa sigurno edini katerega lahko človek sam kontrolira.

Pljučni rak je danes najtežji problem od vseh pljučnih bolezni, prvič zato, ker v zadnjih letih število obolelih oseb strmo raste, drugič, ker je zgodnje odkrivanje težko in tretjič, ker je prognoza slaba in je smtnost kljub sodobnemu zdravljenju še vedno zelo visoka. Pljučni rak je bolezen predvsem moških nad 40 let, ki so dolgoletni močni kadilci.

Bolezen poteka v začetku razvoja brez znakov, ko je bolezen že precej napredovala, se običajno pojavijo trije znaki, to je kašelj, bolečina v prsih in krvavi izpljunek. Prvi simptom, to je kašelj je običajno že prej prisoten, saj obolevajo v glavnem kadilci, ti pa imajo kroničen kašelj. Vendar je kašelj v slučaju razvoja pljučnega raka spremenjen in to spremembo običajno bolnik opazi. Čim se pojavijo omenjeni trije znaki, mora bolnik takoj poiskati zdravniško pomoč.

Pojav teh znakov postavlja sum za bronhijalni karcinom in je povod da se uvedejo vse preiskovalne metode, ki so na razpolago, da se izključi pljučni rak.

Najpogostejša in prva metoda je rentgenski pregled, preiskava ispljunka na maligne celice in histološka preiskava.

Imamo pet tipov bronhijalnega karcinoma, ki se med seboj razlikujejo tako po zgradbi kot tudi po hitrosti rastenja.

Razsevki pljučnega raka so najpogosteje v možganih, v nadledvični žlezi v vranici in kosteh.

Zdravljenje pljučnega raka je slabo, tako pri nas kot v svetu. Najboljša metoda zdravljenja je operativno zdravljenje, ki je pa mogoče le v zgodnji fazi razvoja tega obolenja. Če je pa tumor že napredoval pa se bolnik zdravi z obsevanjem.

Pri sedanjih možnostih dokazovanja in zdravljenja bi se uspeh zdravljenja povečal samo pri zgodnjem odkrivanju bolezni. Zgodnje odkrivanje povzroča precej težav, ker je njegova klinična in rentgenska slika zelo različna in spominja na mnoga pljučna obolenja. Zaradi tega preteče povprečno do 6 mesecev od prvih znakov bolezni pa do končne potrditve diagnoze.

Za odkrivanje te bolezni je potrebno pregledovati predvsem rizične skupine.

Za zgodnje odkrivanje se poslužujemo prvič množične fluorografske akcije. Drugič periodičnih rentgenoloških pregledov in periodičnih pregledov izpljunka rizične grupe.

Rizično grupo smatramo kadilce, posebno tiste, ki pokadijo več kot 20 cigaret dnevno, osebe katerih ožji sorodniki so umrli za rakom, osebe, ki imajo spremembe po preboleli pljučni bolezni in vse, ki imajo pljučno simptomatiko.

Približno 90 odstotkov vseh ugotovljenih primerov pljučnega raka prizadene kadilce cigaret. Večje kot je število pokajenih cigaret na dan, večji je rizik obolevnosti. Vemo, da bo število obolelih in umrlih za rakom na pljučih v prihodnjih letih še vedno strmo naraščalo, saj se povečuje število kadilcev cigaret.

Ugotavljamo, da se razvada kajenja cigaret povečuje pri ženskah in mladini. Statistični podatki kažejo, da bolezen vedno bolj prizadene mlajše in da se razmerje med moškimi in ženskami, ki zbolijo za bronhijalnim rakom manjša.

Edini preventivni ukrep, ki ga danes poznamo proti naraščanju ob obolevnosti za pljučnim rakom, je borba proti kajenju.

T PRIPOROČA

Veleblagovnica »T« ni pozabila tudi na »močnejši« spol, kajti na moškem oddelku je možno kupiti obleke, plašče,... Skratka vse, da vam ne bo hladno v jesensko-zimskem času. Ne odlašajte: stopite do »T«, poglejte, odločite...

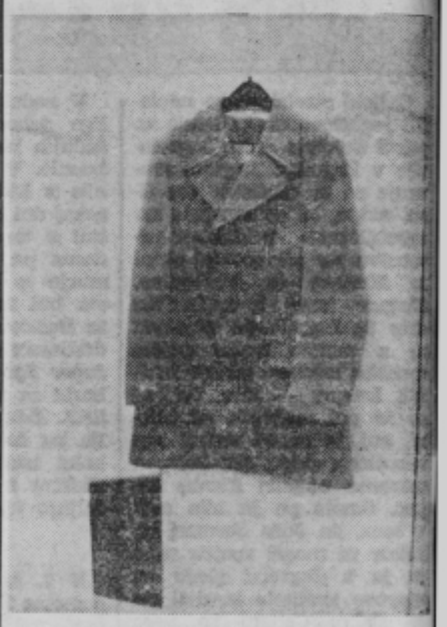

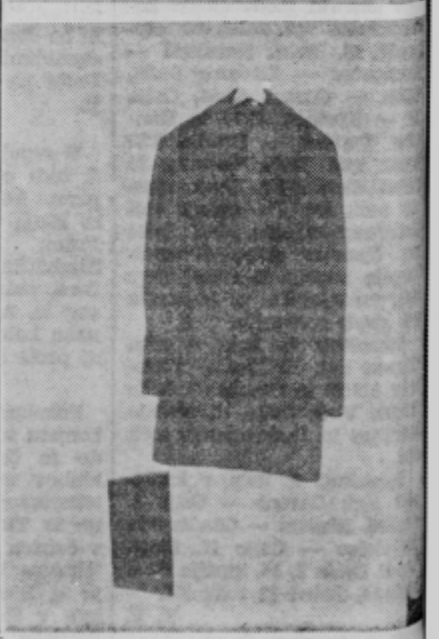

DNEVI SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE

CELJSKI PEVCI

Dnevi slovenske zabavne glasbe bodo konec tedna gostovali v dvorani Golovec skoraj vse trenutno najbolj popularne vokalne soliste iz Slovenije, nekatere pevce in ansamble iz ostalih republik ter predstavnike tujih radijskih postaj, ki že vrsto let sodelujejo z RTV Ljubljana. Celje bodo kot pevci letos predstavili na festivalu Tatjana Dremelj, Franjo Bobinac, Oto Pestner in New Swing Quartet.

Člani New Swing Quarteta in Oto Pestner so bolj ali manj poznani, zato vam bomo danes predstavili dva pevca zabavne glasbe mlajše generacije.

Franjo Bobinac je že lansko leto nastopil na festivalu in za Pestnerjevo skladbo Poet prejel drugo nagrado občinstva. Tudi letos bosta skupaj s Pestnerjem zapela njegovo skladbo Bisere imaš v očeh. Franjo je o sami skladbi povedal naslednje: »Prvotno je bilo dogovorjeno, da bom omenjeno pesmico pel sam, ker je Oto poslal na natečaj več skladb. No kasneje je skladbo priredil za duet in mislim, da bo popevka poslušalcem všeč. Vsekakor je za naju ugodno, da pojeva predzadnja v tekmovalnem delu festivala, saj ostane vtis pri poslušalcih bolj svež, če jo slišijo kasneje.«

O samem festivalu pa je Franjo Bobinac izjavil: »Lepo je, da je tudi letos festival v Celju, saj je lanskoletni obisk dokazal, da je takih prireditev v našem mestu treba še več. Prepričan sem, da je slovenski festival nad povprečjem ostalih jugoslovanskih festivalov zabavne glasbe, kar potrjuje tudi mednarodna udeležba.«

Tatjana Dremelj je sicer debitantka na letošnjem festivalu popevk, vendar ima že dolgoletni pevski staž, saj je prepevala že v ansamblu ULTRA 7, zatem v vokalnem kvartetu ULTRA 4 in sedaj je začela tudi kot solistka. Čeprav je, kot pravi sama, šele na začetku svoje kariere kot vokalni solist, že ima za sabo malo ploščo in večmesečno turnejo po Sovjetski zvezi. O samem festivalu in popevki, ki jo poje pa je mnenja, da je lahko festival v Celju zanjo odskočna deska v vrh slovenske zabavne glasbe.

F. PUNGERČIČ

FRANJO BOBINAC

TATJANA DREMELJ

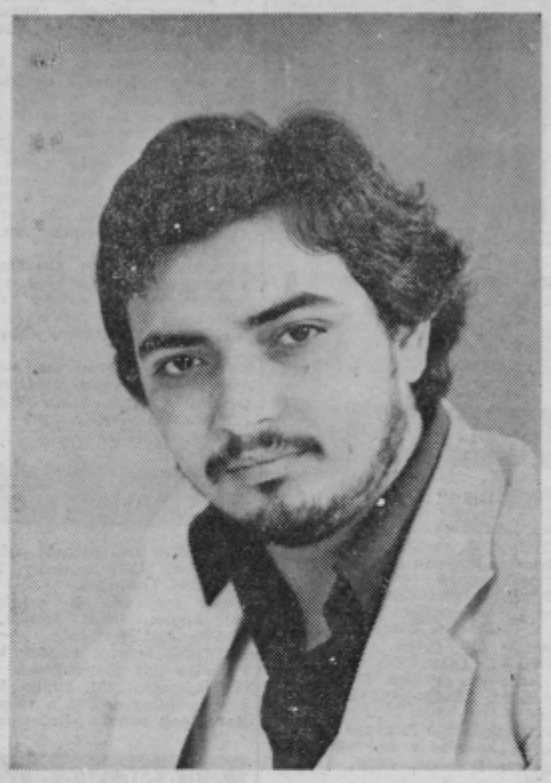

Oto Pestner bo na Dnevih slovenske zabavne glasbe Celje 78 nastopil dvakrat in sicer skupaj s Franjom Bobincem ter kot član New Swing Quarteta.

Dnevi slovenske zabavne glasbe Celje 78

DVORANA GOLOVEC, OD 5. DO 7. 10. 1978

PROGRAM PRIREDITEV

RETROSPEKTIVA NAJLEPSIH SLOVENSKIH POPEVK

Četrtek, 5. 10. 1978 ob 20. uri

Ti si mi vse (Meri Avsenak), Gledal tvoje sem oči sanjave (ansambel Strune), Marička (Moni Kovačič in Ivo Mojzer ter Strune), Mandolina (Branco Koren), Zemlja pleše (Nino Robič in Strune), Ne prižigaj luči v temi (Elda Viler), Poletna noč (Marjana Deržaj in Strune), Presenečenja (Pepel in kri), Tam kjer sem doma (Edvin Fliser), Mini maxi (Alenka Pinterič), 30 let (Oto Pestner), Ljubljanski zvon (Branka Kraner in Strune), Leti, leti lastovka (Edvin Fliser), Štajerc (New Sving Quartet), Samo za naju dva (Marjana Deržaj), Lastovke (Elda Viler), Uspavanka za mrtve vagabunde (Majda Sepe), Dan ljubezni (Pepel in kri).

VEČER NOVIH SLOVENSKIH POPEVK — I. del

Četrtek, 5. 10. 1978 ob približno 21.30

Vračam se v domači kraj (Tatjana Dremelj in Daniela Davoli), Jeziš me (Braco Koren in Mary Spiteri), Pesek (Marjana Deržaj in Uwe Jensen), Pogum (Prizma in Monte Carlo), Praznik mojih sanj (Ditka Haberl in Marjan Miše), Slovo od mladosti (New Swing Quartet in György Korda), Kakšna ženska (Jutro in Dream Express), Sneg v maju (Branka Kraner in Ljupka Dimitrovska), Soncu pred oči (Strune in Colm Wilkinson), Moje orglice (Janko Ropret in Novi fosili).

VEČER SANSONOV

Petek, 6. 10. 1978 ob 20. uri

Prazne besede (Bojan Drobež), Dnevi srečni, dnevi žalosti (Jure Robežnik — Dušan Velkavrh), Posmrtna pesem za čistilko snažilk (J. Golob — Boris Cavazza), Nedelja je (J. Golob in S. Makarovič), Celuloidna punčka (S. Mihelčič — T. Gašperič), Pod južnim križen (D. Porenta — F. Milčinski), Taka sem pa pika (B. Adamič — D. Bižal), Povabim te na ples (M. Jarc — S. Makarovič), Zajtrk za dva (A. Soss — G. Strniša), Vse bi dala (M. Ferlež — E. Budau), Kaj je ta ljubezen (M. Sepe — B. Šömen), V meni živita dva človeka (A. Šifrer).

VEČER NOVIH SLOVENSKIH POPEVK — II. del

Petek, 6. 10. 1978 približno ob 21. uri

Potem potožil sem (Prah in Marie Rottrova), Večna matematika (Meta Močnik in Isabelle Alba ter Pierre Allin), Velike besede (Alenka Pinterič in Maarit Hurmerinta), Ta hip (Marjetka Falk in 2+1), Metuljčica (Ivo Mojzer in Žetva), Jutri bo (Edvin Fliser in Radojka Šverko), V meni živ je smeh (Pepel in kri in Lips), Ti si moja mavrica (Moni Kovačič in Ismeta Dervoz), Bisere imaš v očeh (Oto Pestner in F. Bobinac ter Alan Evans), Jamajka (Tomaž Domicelj in Allan Stewart).

ZAKLJUČNI VEČER

Sobota, 7. 10. 1978 ob 20. uri

Razglasitev nagrajencev — revijalni nastop tujih gostov — družabni večer s plesom ob glasbi ansambla Šok iz Ljubljane. Program bodo povezovali Milanka Bavcon, Vili Vodopivec in Sandi Čolnik.

Prodaja vstopnic: poslovalnice TTG ves dan, v tajništvu Zavoda SRC Golovec od 7. do 16. ure in dve uri pred pričetkom prireditve.

Cena vstopnic za prvi in drugi večer je od 50 do 100 din, za zaključni večer 150 din.

Pokrovitelji prireditve so: Zlatarna Celje, Gradnja Žalec, Tovarna oblačil in perila Mura Murska Sobota.

TEKSTILNA TOVARNA PREBOLD

Sprejme

na delo večje število delavcev — žensk in moških za:

TOZD TKANINE — 64 delavcev

za prosta dela in naloge na proizvodnih področjih:

tkanje
— TKALKE
— MALERKE

predenje
— PREDICE
— FLAJERKE

oplemenitenje tkanin
— BELJENJE, BARVANJE, TISKANJE, APRETIRANJE IN ADJUSTIRANJE TKANIN

ter delavce za pomožna in transportna dela.

TOZD PLETENINE — 16 delavcev

za prosta dela in naloge:

— PLETILEC
— ŠIVILJA
— POLAGALKA

ter več DELAVCEV v dislociranem oddelku drobne konfekcije v Vinskem vrhu pri Slivnici za dela in naloge KROJENJA, ŠIVANJA in PAKIRANJA.

DELAVCE ŽELIMO ZAPOSLITI TAKOJ; najkasneje pa s 1. novembrom 1978!

Pravilnik o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo zagotavlja osebni dohodek od 4.500 N din naprej;

pri sedanjem načinu nagrajevanja po delu lahko mesečno zaslužite pri troizmenskem delu na področju tkanja do 6500 N din.

Tudi za izobraževanje in usposabljanje navedenih profilov v izobraževalnem centru je poskrbljeno. To omogoča pridobitev ustrezne kvalifikacije.
Prijave sprejema kadrovska služba Tekstilne tovarne Prebold do 20. 10. 1978.

OGLASI

PRODAM

TOVORNI avto man ikarus, letnik 74, kason 6,5 m, prodam. Ivan Jeneš, Zadobrova 89, Škofja vas.
OPREMO za dnevni prostor, primerno za otroško sobo, električni štedilnik na 4 plošče, hladilnik »himo« absorbcijski, ugodno prodam. Ogled mogoč vsak dan od 15. do 18. ure. Marjan Skamen, Trnovlje 198, Celje.
INVALIDSKO motorno trikolo, novo, »tomos«, prodam. Alojz Arčan, Arclin 59, Škofja vas. Ogled vsak dan.
AVTO škodo 110 R coupe in vinograd z zidanico v Imenski gorici prodam. Holobar, Celje, Vrunčeva 28.
SKORAJ nov gradbeni material, zidno opeko, okna, vrata, peč centralne kurjave in radiatorje prodam na kredit, ček ali zamenjam za dober avto. Krajnc, Delavska 23.
STAREJŠO hišo z nekaj zemlje, sadovnjak in vinograd, prodam z inventarjem. Voda, elektrika v hiši, dovoz z vsakim vozilom. Nova vas pri Sladki gori, pošta Šmarje. Informacije: Stanko Tratnik, Zagrad 83, Celje.
KOMBINIRAN skobelni stroj lastne izdelave, 4 operacije, širina 500 mm, prodam. Adolf Polnar, Kolodvorska 4, Šentjur, telefon 741-003.
TRAJNOGOREČO peč küppersbush prodam. Pinter, Šmarjeta 58.
KUHINJSKO in sobno pohištvo prodam, cena ugodna. Ogled vsak dan od 14. do 16. ure. Marjan Ručigaj, Trubarjeva 50, Celje.
FIAT 850, letnik 71, karamboliran, motor brezhiben, registriran do junija 79, ugodno prodam. Ogled popoldne. Janez Stopinšek, Rimske toplice.
DNEVNO sobo prodam. Bohnec, Ulica frankolovskih žrtev 17/b.
KRAVO simentalko, mlado, dobro mlekarico, prodam. Ljubečna 28, pošta Škofja vas.
NOVO atrijsko hišo, III. faza, za gotovino prodam v bližini Celja. Naslov: Albina Hrastelj, Titova 30, 63270 Laško.
POSESTVO, gospodarsko poslopje, stanovanjska hiša, cesta do hiše, elektrika, 6 km od Celja, zaradi onemoglosti prodam, s prevžitkom ali brez, zamenjam tudi za hišo z vrtom — posestvo vseh kultur — srednje veliko. Javijo naj se samo resni interesenti. Ponudbe pod »Resnost«.
TRAJNOGOREČO peč küppersbush ugodno prodam. Čajič, Ulica 29. nov. 55, Celje, tel. 26-586.
MOTORNO kolo BMW R 50, 500 ccm, prodam za 1,5 M. Registriran do junija 79, v voznem stanju, potreben manjšega popravila. Informacije: Bezenškova 25, Hudinja, Celje.
KATRCO prodam po delih. Motor brezhiben. Vladislav Kovač, Soseska 5 V. N. B., blok 5, Žalec.
TRAKTORSKO sejalnico za koruzo in stroj za brušenje koruze prodam. Roman Čater, Zadobrova 40, Škofja vas.
DVE MLADI kravi prodam. August Slemenšek, Razgor 16, pošta Vojnik.
BETONSKO železo in 54 kostanjevih drogov pridobite, če prevzamete v podiranje 35 arov hmeljske žičnice. Ivan Rak, Gotovlje.
FIAT de luxe prodam. Ponudbe pod »Tovarniško nov«.
ZA VREDNOST stekel oddam tridelna, dobro ohranjena okna z roleto (150 x 180). Ivan Rak, Gotovlje.
KOMBINIRANO pohištvo za dijaško sobo, za dva ali posamezno, prodam. Primerno za mala stanovanja. Jaro Zelinka, Kajuhova 9, Celje.
VINOGRAD s trgatvijo na lepi sončni legi, primerno za vikend, voda in elektrika na parceli, prodam. Stanko Vrhovšek, Roginska gorca 3, pošta Pristava pri Mestinju.
50 kg FINE svinske masti z ocvirki prodam. Trobiš, Ljubečna 73.
RISALNI aparat IFA A 1 — komplet, prodam. Franc Medved, Kraigherjeva 7, Celje.
KRAVO, brejo, vozno, prodam. Lončar Ogorevc, Store.
NOVEJŠI štedilnik gorenje prodam zaradi selitve. Novačam, Breg 46.
ČRNO beli TV sprejemnik gorenje 920, star dve leti, nujno prodam. Drago Lojen, Hribarjeva 13, Celje (Jožefov hrib).
PRASIČE nad 120 kg prodam, ter šupo z dvema okencema. Katarina Pospeh, Kasaze.
MALO kravo, simentalko, s svežim mlekom, prodam. Alojz Vrhovšek, Kompole, Store.
AVTO Lada, letnik 74, ugodno prodam. Auguštinčič, Cesta v Lokrovec 18 ali tel. 27-192 v popoldanskem času.
DNEVNO sveža domača kokošja jajca ter jarkice, 3 mesece stare, nesnice, dobite v valilnici Vinter, Lonata 35, Celje.
ZASTAVO 101, letnik 73, prodam za 36000 din in moped tomos VN 14, prevoženih 3000 km, za 5000 din prodam. Punčuh, Milenkova 23 b, Slovenske Konjice, telefon 750-753 popoldne.
LAZJE poškodovano IMV 4-članско camp prikolico z baldahinom, letnik 77, ugodno prodam. Ogled vsak dan od 15. ure dalje. Miran Grušovnik, Šempeter 161.
GLOBOK otroški voziček tribuna prodam. Arčan, Celje, Ložnica 29.
ZASTAVO 750 lux, letnik 71, 58 000 km, prodam za 1,5 M. Registrirana do aprila 79. Informacije: Ul. frankolovskih žrtev 54, Hudinja, Celje.
RENAULT 8, vozen, prodam. Jenkova 18/b. Ogled od 17. ure dalje.
ZARADI bolezni prodam kravo s teletom in 8 mesecev brejo telico — obe vozni. Košec, Glinsko 7 pri Ljubečni.
ENOSOBNO kompletno stanovanje, z lepim vrtom, prodam na trgu Šmarje pri Jelšah. Poizvedbe pri Pekarni Šmarje pri Jelšah vsako popoldne.

KUPIM

RABLJENO trajnogorečo peč EMO 4 kupim. Rozalija Kolar, Završe 13, 63231 Grobelno.
GUMI voz, nov ali rabljen, 16 col, kupim. Janez Holcer, Arja vas 60, 63301 Petrovče.
OTROŠKI športni voziček kupim. Ponudbe pod »Ohranjeno«.
AVTO, zastava 101, kupim. Plačam v gotovini. Ponudbe z vsemi podatki pod oznako »Gotovina«.

STANOVANJA

MLAJŠI moški išče sobo v centru ali bližnji okolici Celja. Ponudbe pod »Nujno«.
MLADA družina nujno potrebuje sobo za eno leto. Pomoč v gospodinjstvu. Nagrada 1000 din. Ponudbe pod »Predplačilo«.
USLUZBENKA nujno išče neopremljeno sobo na relaciji Celje—Šentjur. Ponudbe pod oznako »Ekonomist«.
DIJAK PVŠ Celje nujno išče sobo v celjski okolici. Po možnosti proti Medlogu. Ponudbe pod »Reden plačnik«.

ZAPOSLITEV

NA DELO sprejmem nekvalificiranega delavca za delo v avtomehanični delavnici. Avtomehanik Miran Brance, Laško, tel. 730-062.
DELAVCA za montažo kovinske galanterije in za delo na stiskalnici zaposlimo. Javoršek, Celje, Ipavčeva 28.
OTROKA, nad eno leto starega, grem varovat na dom v popoldanskem času, tudi samo nekajkrat na teden. Ponudbe pod »Ljubiteljica otrok«.

OGLAS V RADIU CELJE POMENI USPEH

POPRAVILA in čiščenje vseh vrst šivalnih strojev opravlja servis Gorišek, Orožnov trg, Laško. Naročila tudi v Celju. Finomehanika Dobrajc, Zidanškova 30, tel. 27-595.
TAKOJ zaposlim ključavničarje. Aleksander Erjavec, Delavska 8, Celje. Tel. 22-707.
KER sem nezaposlena iščem delo. Delo sprejmem tudi izven Celja, v drugem kraju. Ponudbe pod »Celjanka«.
ZAPOSLITEV dobi avtomehanik, v uk sprejmem tudi vajenca. Stanko Kralj, Polzela 91 a, tel. 720-121.

RAZNO

V NAJEM vzamem urejeno opremljeno gostišče v kraju od Sevnice do Polzele. Ponudbe pod »Dogovor«.
PEVKE, pozor! Če želite sodelovati s priznanim narodnozabavnim ansamblom na gostovanjih doma in v tujini javite se na oglas pod oznako »Kvaliteta«.

ČGP DELO
TOZD PRODAJA

PODRUŽNICA CELJE
Trg V. kongresa 10 Celje

zaposli takoj

RAZNAŠALCA

za raznašanje časopisa DELO v Celju.

Informacije dobite na podružnici DELO CELJE — Trg V. kongresa 10 Celje ali po telefonu: (063) 22800.

ZAHVALA

Ob prezgodnji in boleči izgubi dragega

Stanislava Leška

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so darovali vence in cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Lepo se zahvaljujemo štorski godbi na pihala, kakor tudi obema govornikoma in gospodu župniku za tople in tolažilne besede ob njegovem grobu.

Žalujoči njegovi

Celje, 29. septembra 1978

DO VIZ ŠENTJUR PRI CELJU
TOZD OSNOVNA ŠOLA »FRANJA VRUNČA« SLIVNICA PRI CELJU

razpisuje
dela in naloge

KUHARICE

za nedoločen čas.

POGOJI:
— kvalificirana kuharica
— zaželena je nekajletna praksa

Začetek dela takoj ali po dogovoru.

Rok prijave 15 dni po objavi razpisa.

Prijave pošljite na svet šole.

»MONTANA« ŽALEC

na podlagi sklepa delavskega sveta, Montane Žalec

razpisujemo

proste delovne naloge in opravila s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

VODJA SPLOŠNO KADROVSKEGA SEKTORJA

POGOJI:

1. Visoka ali višja šola pravne ali upravne smeri s 3 leti prakse v gospodarstvu, pravosodju ali upravi.
2. da je mogoče sklepati glede na njegovo dosedanje delo, da ima primerne organizacijske sposobnosti, moralno politično neoporečnost in aktiven odnos do samoupravljanja.

Prijave z osnovnimi podatki, podatki o strokovnosti in potrdilom o nekaznovanju naj kandidati pošljejo na »Montano« Žalec, Cesta na Lavo štev. 1 — Žalec 63310.

Razpis velja 15 dni od dneva objave.

ITEO — Inštitut za organizacijo, ekonomiko in tržne raziskave pri GZS
Ljubljana, Moša Pijade 5/VI

vabi
k sodelovanju za delovno enoto s sedežem v Žalcu

SODELAVKO za tehnično-raziskovalna in administrativna dela pri raziskovalnih nalogah

od katere pričakujemo, da ima:
— srednjo izobrazbo ekonomske smeri
— tri leta delovnih izkušenj.

Pismene prijave s krajšim opisom dosedanjega dela sprejema in daje informacije splošna služba ITEO — Inštitut za organizacijo, ekonomiko in tržne raziskave Ljubljana, Moše Pijadejeva 5/VI (telefon 310-545).

Razpis velja do zasedbe.

Hmezad

KMETIJSTVO • INDUSTRIJA • TRGOVINA • GOSTINSTVO n. sol. o.
ŽALEC

DS Skupne službe Žalec, C. žalskega tabora 1

Komisija za delovna razmerja

objavlja
prosta dela in naloge:

1. VEC SALDAKONTISTOV II.
Pogoji:
— srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri,
— 2 leti delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delovnih nalogah
2. STROJNIK V INVESTICIJSKEM ODDELKU.
Pogoji:
— višja strokovna izobrazba strojne smeri,
— 4 leta delovnih izkušenj v stroki.

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas. Poskusno delo 2 meseca.

Pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj pošljejo kandidati v 15 dneh po objavi na naslov: Hmezad — DS Skupne službe Žalec, C. žalskega tabora 1.

O izbiri bomo kandidate obvestili v roku 45 dni po objavi.

ZAVOD ZA MEDICINSKO REHABILITACIJO ZDRAVILIŠČE LAŠKO

objavlja

LICITACIJO

za odprodajo KOMBIBUSA IMV 1600 SUPER, letnik 1970

Izklicna cena 6.000,00 din, v kateri ni vštet prometni davek, ki ga mora plačati kupec.

Licitacija bo v petek, dne 13. 10. 1978 ob 8. uri v sejni sobi zavoda. Udeležijo se je lahko fizične in pravne osebe.

Interesenti morajo pred začetkom licitacije položiti 10-odstotni polog, kupec pa mora kupnino plačati takoj.

Ogled vozila je mogoč po predhodnem dogovoru.

Informacije dobite po telefonu (063) 730-010, interno 05.

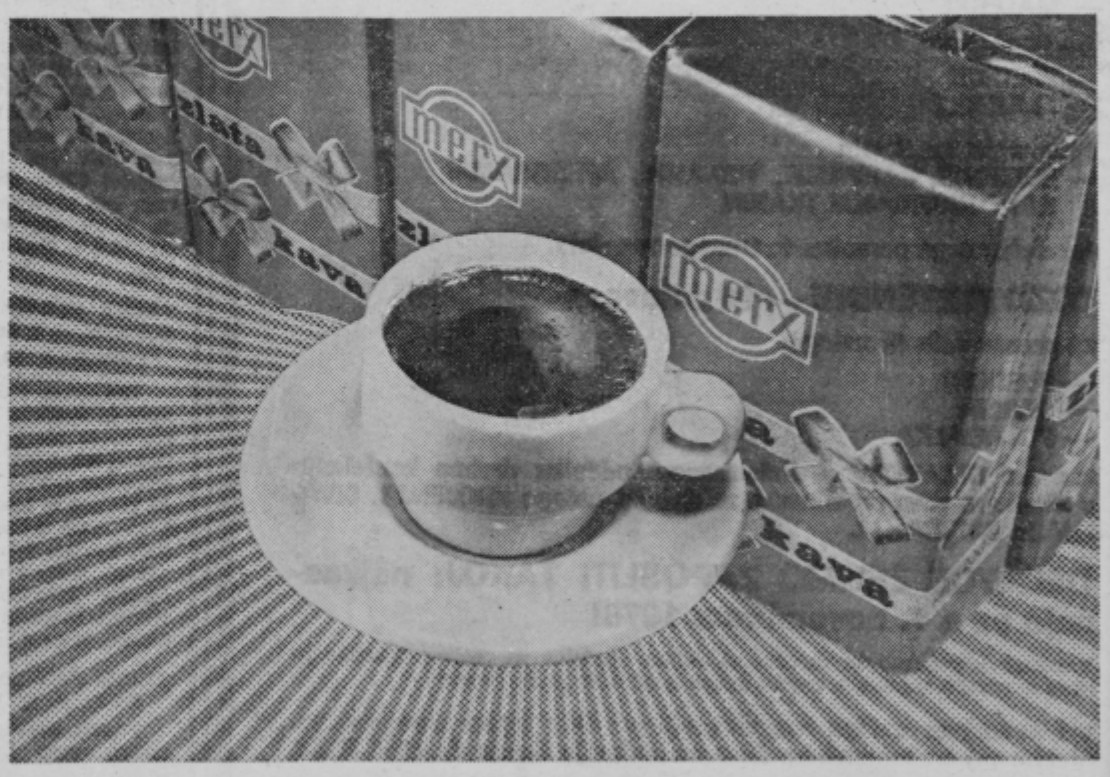

KRONIKA

KINO

KINO UNION:
od 5. do 10. še franc. barv. film GROZOTE BELE ZORE, od 6. 10. dalje amer. barv. film VROČICA SOBOTNE NOČI.

KINO METROPOL:
od 6. do 9. 10. amer. barv. film RAZBIJAČ, od 10. 10. dalje hongkonški barv. film PEST VELIKEGA ZMAJA. 7. 10. ob 10. uri MATINEJA amer. barv. film ZLATO IN VISKI.

KINO DOM:
5. 10. še amer. barv. film PREGON ZA ZLATIM KIPCEM, od 6. do 8. 10. ob 16. uri madžarski risani film GOSJI PASTIR MATIJA, ob 18. in 20. uri amer. barv. film AVANTURE SREČNE GOSPE.
Od 9. 10. dalje amer. barv. film ZLATO IN VISKI.

TV SPORED

NEDELJA, 8. 10.
8.25 Poročila
8.30 Za nedeljsko dobro jutro: Pevski tabor 78
8.55 625
9.35 V. Kovačević: Kapetski kresovi, nadaljevanka TV Zg
10.30 Nikogar ni doma — otroška oddaja
10.55 Skrivnost pletenega koša, TV nadaljevanka
11.25 Mozaik
11.30 Kmetijska oddaja
12.40 Manila: Svetovno košarkarsko prvenstvo
14.15 Šahovski komentar — oddaja TV Bg
14.45 Poročila (do 14.50) Čudovita leta filma — serijska oddaja, okrogli svet, Dosje našega časa: Leto 1953, Poročila, Propagandna oddaja, Športna poročila, Film: Ono
19.10 Risanka
19.15 Cikcak
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.00 J. Horvat: Maček pod čelado, nadaljevanka TV Zg
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Človek in trava — dokumentarna oddaja TV Novi Sad
21.35 TV dnevnik
21.50 Risanka
21.55 Športni pregled
22.25 Evropsko prvenstvo v karateju — reportaža
22.55 Poročila

Oddajniki II. TV mreže:
16.25 Nedeljsko popoldne (Zg)
19.30 TV dnevnik (Sa)
20.00 Dokumentarna oddaja (Bg II)
20.50 Včeraj, danes, jutri (Zg II)
21.10 Celovečerni film (do 22.50) (Zg II)

PONEDELJEK, 9. 10.
9.00 TV v šoli: Računstvo, Tla, Za prosti čas, Železo
10.00 TV v šoli: Materinščina, Risanka, Zemljepis
11.10 TV v šoli: Za najmlajše (do 11.35)
15.00 TV v šoli — ponovitev
16.00 TV v šoli — ponovitev (do 16.15)
17.15 Poročila
17.20 Čarobna žoga, otroška oddaja
17.35 Čudovita leta filma, serijska oddaja
18.00 Obzornik
18.10 Pota samoupravljanja
18.40 Mozaik
18.45 Mladi za mlade
19.15 Risanka
19.20 Cikcak
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.00 G. Dufresne: Johanne in njeni starši, TV drama
21.30 Propagandna oddaja
21.35 Kulturne diagonale
22.15 TV dnevnik

Oddajniki II. TV mreže:
17.10 TV dnevnik v madžarski (NS)
17.30 TV dnevnik (Bg)
17.45 Vrabček (Zg)
18.00 Pravljica (Bg)
18.15 Zakaj nam je potrebna umetnost (Bg)
18.45 Mladi za mlade (Bg)
19.30 TV dnevnik (Zg)
20.00 Športna oddaja (Bg II)
20.30 Izkušnje (Zg II)
21.00 Poročila (Zg II)
21.10 Celovečerni film (Bg II)

TOREK, 10. 10.
8.45 TV v šoli: Tudi rastline živijo, Ali ste vedeli, Sestav snovi, Nina in Ivo, Dnevnik 10
10.00 TV v šoli: Prirodoslovje, Risanka, Glasbeni pouk (do 11.05)
12.40 Manila: Svetovno košarkarsko prvenstvo, prenos EVR
14.45 TV v šoli — ponovitev (do 16.15)
16.15 Šolska TV: Kako nastanejo zemljepisne karte, Narod si piše sodbo sam, Promet v marcu
17.10 Poročila
17.15 Madžarska folklorna skupina Zalaegerszeg, II. del
18.00 Obzornik
18.10 Daljnogled, oddaja TV Beograd
18.40 Po sledeh napredka
19.10 Risanka
19.15 Cikcak
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.00 Diagonale
20.30 Propagandna oddaja
20.35 A. N. Tolstoj: Trnova pot, TV nadaljevanka
21.55 Propagandna oddaja
22.00 TV dnevnik
22.15 Svetovno košarkarsko prvenstvo, posnetek iz Manile
23.35 Poročila

Oddajniki II. TV mreže:
17.10 TV dnevnik v madžarščini (N. Sad)
17.30 TV dnevnik (Bg)
17.45 Pisani svet, oddaja TV Ljubljana (Zg)
18.15 Nove knjige (Bg)
18.45 Narodna glasba (Bg)
19.30 TV dnevnik (Zg)
20.00 Aktualna oddaja (Zg)
20.50 Akcije (Bg)
21.00 24 ur (Bg II)
21.20 Znanost (Bg II)
22.05 Muppet show (do 22.30) (Zg II)

SREDA, 11. 10.
8.30 TV v šoli: Zaton kapitalizma, Pogovor, Pred začetkom druge svetovne vojne, Alegorija in personifikacija
10.00 TV v šoli: Kocka, kocka, Risanka, Izobraževalni film (do 11.10)
15.25 Manila: Svetovno košarkarsko prvenstvo, prenos EVR (do 16.50)
17.15 Poročila
17.20 Z besedo in sliko: Deklica Delfina in lisica Zvitorepka
17.35 Poskočna domišljija, 6. del
18.00 Obzornik
18.10 Na sedmi stezi, športna oddaja
18.40 Naša pesem 78 — II. del
19.10 Risanka
19.15 Cikcak
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.00 Festival športnih in turističnih filmov — prenos iz Kranja
22.00 Propagandna oddaja
22.05 TV dnevnik

Oddajniki II. TV mreže:
17.10 TV dnevnik v madžarščini (N. Sad)
17.30 TV dnevnik (Bg)
17.45 Daljnogled — otroška oddaja (Bg)
18.15 Beseda in črka, izobraževalna oddaja (Bg)
18.45 Glasbena oddaja (Bg)
19.30 TV dnevnik (Zg)
20.00 Izbor v sredo (Bg)
22.00 TV dnevnik (Zg)
22.15 Nogomet Madžarska : Sovjetska zveza, posnetek (Bg)
23.15 Športni pregled (do 23.45) (Bg)

ČETRTEK, 12. 10.
8.55 TV v šoli: Računstvo, Literatura, Evropsko podnebje
10.00 TV v šoli: Francoščina
10.30 TV v šoli: Umetnost, Risanka, Kemija (do 11.35)
14.50 Šolska TV: Kako nastanejo zemljepisne karte, Narod si piše sodbo sam, Promet v marcu
15.45 Poročila
15.50 X. Kongres zveze socialistične mladine Slovenije — prenos
19.10 Risanka
19.15 Cikcak
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.00 Mladost v Novi Gorici
20.15 Oči kritike
20.55 Propagandna oddaja
21.00 Retrospektiva TV drame
.... Na zvezi
.... TV dnevnik

PETEK, 13. 10.
9.00 TV v šoli: Ruščina, Dober tek, Sodobna naselje
10.00 TV v šoli: Angleščina, Risanka, Zgodovina, Protikolonialni boj
12.40 Manila: Svetovno košarkarsko prvenstvo, prenos
15.45 Svetovno košarkarsko prvenstvo, posnetek iz Manile
17.10 Poročila
17.15 Velika predstava na dnu morja, 6. del
17.30 Norosti Maje Skowron, 6. del
18.00 Obzornik
18.10 Domači ansambli: Franc Mihelič
18.40 X. kongres ZSM Slovenije
19.10 Risanka
19.15 Cikcak
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.00 Odrske luči, zabavno glasbena oddaja
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Razgledi: Arzenal, trgovina z orožjem
21.45 Propagandna oddaja
21.50 TV dnevnik
22.05 Baretta, serijski film
22.55 Poročila

SOBOTA, 14. 10.
8.00 Poročila
8.05 Profesor Baltazar
8.15 Čarobna žoga, otroška oddaja
8.30 Puf in Muf
8.50 Daljnogled — oddaja TV Bg
9.20 Po sledeh napredka
9.50 X. kongres ZSM Slovenije, prenos
.... Poročila
.... Poročila
.... Športno popoldne
.... Metuljev oblak, mladinski film
.... Muppet show
19.10 Risanka
19.15 Cikcak
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.00 Moda za vas
20.10 Grand prix — celovečerni film
23.00 TV dnevnik

Oddajniki II. TV mreže:
19.30 TV dnevnik (Bg, Zg II)
20.00 Koncert (Bg II)
21.00 24 ur (Bg II)
21.10 Feljton (Bg II)
21.40 Športna sobota (do 21.55) (Bg II)

PROM. NESREČE

PREHITRO V DVOJNI OVINEK

ANTON KOSTOMAJ, 35, iz Lemberga, se je peljal z mopedom iz Dobrne proti Vojniku, ko ga je v dvojnem ovinku v Lembergu nenadoma začelo zanašati. Najprej je zapeljal v desno s ceste na travnik in trčil v steber železne ograje in vozil ob njej okoli 13 metrov, nato se je zaletel v steno hleva, od tu pa ga je odbilo nazaj na cestišče, kjer je obležal nezavesten in teže ranjen.

CESTA ZAPRTA PET UR

S tovornjakom in priklopnikom je vozil skozi Primož, to je na cesti med Ljubnim in Lučami MIHAEL UZAR, 27, iz Mozirja. Na zoženem delu cestišča je s kolesi zadel ob »škarpo« na desni strani, od koder ga je odbilo v levo in pri tem odtrgalo sprednjo os in vzmeti. Tovornjak se je prevrnil na levi bok, pri čemer je nastalo škode za okoli 100.000 dinarjev, cesta pa je bila okoli pet ur zaprta za promet, dokler niso delavci cestnega podjetja tovornjak odstranili. Telesno se ni nihče poškodoval.

ZAPELJAL JE V JAREK

Iz smeri Sodne vasi je pripeljal v Podčetrtek voznik osebnega avtomobila STANKO MRKŠA, 52, iz Rogatca. Vozil je s hitrostjo okoli 60 km na uro, kot je sam povedal, v desnem ovinku pa ga je na mokri cesti zaneslo v jarek, kjer se je avtomobil prevrnil na streho. Pri nesreči sta se poškodovala voznik Mrkša, teže pa sopotnica NEVENKA BAD. Na avtomobilu je škode za 20.000 dinarjev.

ČELNO TRČENJE

Voznik osebnega avtomobila MORISLAV VINTER, 38, iz Škofje vasi, je v nepreglednem ovinku v Goreljcah srečal osebni avtomobil, ki ga je vozil JOŽE FRELIH, 50, iz Šentruperta na Dolenjskem. Ker je voznik Vinter zaviral, ga je zaneslo na sredino cestišča in tu je čelno trčil v Frelihov avtomobil, pri čemer je nastalo škode za 73.000 dinarjev, telesno pa se ni nihče poškodoval.

SPET NA PREHODU V »PENKU«

Do železniškega prehoda v »Penku« pri Šoštanju je pripeljal voznik osebnega avtomobila KAREL TOMAN, 55, iz Lokovine pri Dobrni. Pogledal je sicer v desno in levo, vendar kljub znaku STOP ni ustavil in tako se je zaletel v potniški vlak, ki je pripeljal iz smeri Šmartnega ob Paki. Pri nesreči so se poškodovali trije sopotniki, najtežje poškodbe pa ima IVAN MAJCEN, 38, iz Zavrha nad Dobrno, ki ima pretres možganov in verjetno tudi zlomljeno lobanjo.

NESREČA NA ŠMOHORJU

Iz Rečice proti Šmohorju je vozil z osebnim avtomobilom DUŠAN HAISEN, 49, iz Laškega. Nenadoma pa je v blagem ovinku zapeljal v levo in avtomobil se je pričel kotaliti 100 metrov po strmem pobočju, potem pa je obstal ob drevesu. Med prevračanjem sta iz avtomobila padla voznik in 6-letni deček, ki se ni poškodoval, voznik Haisen pa ima težje poškodbe. Nihče od njiju ni bil pripet z varnostnim pasom. Našli so ju šele približno 4 ure po nesreči.

SLABO JE VIDEL

Pri Zdravilišču v Laškem je voznik kolesa na pomožni motor SILVO VRBOVŠEK, 35, iz Ojstrega, srečeval avtobus, ki je imel prižgane nezasenčene luči, kar ga je zaslepilo, imel pa je tudi zaščitna očala in ker je deževalo, je videl zelo slabo. Spregledal je pešakinjo SILVESTRO ŠON, 37, iz Debrega in jo zbil na prehodu za pešce. Oba sta padla in se lažje ranila, tako da so ju prepeljali v celjsko bolnišnico.

dobrna celje
CENTER
P. O.

objavlja

prosta opravila in naloge

1. DVEH PRODAJALCEV-JALK
2. DVEH NATAKARIC

POGOJI:
1. KV delavec trgovske stroke
2. KV delavec gostinske stroke

Prošnje pošljite na TDO »CENTER« Celje p. p. 39, do 20. 10. 1978.

TRGOVSKO PODJETJE moda CELJE

Tokrat vam Trgovsko podjetje MODA v Celju priporoča obisk njihove prodajalne MLADOST v Zidanškovi ulici. Vsega imajo dovolj za jesen in tudi že zimo!

POLZELA
TOVARNA NOGAVIC/POLZELA

TOZD POMOŽNE DEJAVNOSTI

komisija za medsebojna razmerja

objavlja

prosta dela oziroma naloge

VODJE STROJNO MEHANIČNE DELAVNICE

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še posebne pogoje, da imajo srednješolsko izobrazbo strojne stroke in štiri leta delovnih izkušenj na podobnem delu oz. nalogah.

Predvideno je 3-mesečno poskusno delo.

Stanovanja ni.

Kandidati naj pošljejo prijave v roku 15 dni po objavi v Novem tedniku, na naslov: POLZELA — tovarna nogavic Polzela.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

Poiščite v... KOVINARJU

na Mariborski cesti v Celju

Imajo bogato izbiro vodovodnih pip, sanitarnih elementov in radiatorjev

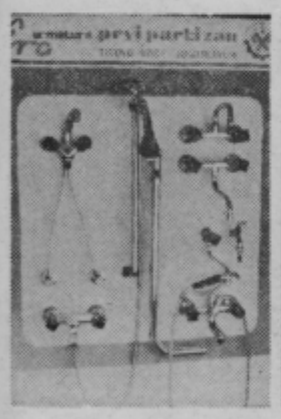

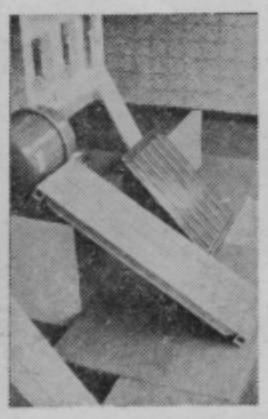

KOVINOTEHNA — TEHNOMERCATOR
TOZD Tehnična trgovina

S POTI PO KITAJSKI (7)

TUDI MOLK JE ODGOVOR

PIŠE: ERNEST REČNIK

Zapiski o kitajski kulturi in civilizaciji segajo v 13. stoletje pred našim štetjem. Pripovedka govori o stvarniku sveta z imenom Pan-Gu. Med vrsto božjih in polbožjih vladarjev je najpomembnejši Huang-Di, ali rumeni cesar, katerega nasledniki so ustanovili dinastijo ali kraljevsko hišo Hsia. Tekom nadaljnjih stoletij si sledijo dinastije: Tjin, Han, Tang, Sung, Ming in Tjing.

Leta 1912. je Sun-Jat-sen strmoglavil cesarstvo in Kitajska postane republika; po njegovi smrti leta 1925., prevzame oblasti Čang-Kaj-šek, ki do leta 1927 sodeluje s komunistično stranko. Vsled korupcije, izkoriščanja revnih ljudskih slojev in neizvršene delitve zemlje ali agrarne reforme se leta 1927 komunistična stranka loči od Čang-Kaj-šeka in je do svoje dokončne zmage leta 1949 v borbi z njim.

Veliki sovražniki Kitajcev so bili tudi Japonci, ki so leta 1932 iz severovzhodnega dela Kitajske ustanovili od njih odvisno državo Mandžukuo, ki je životarila od leta 1932 do 1945. Japonsko-kitajska vojna, ki je trajala 8 let je bila končana leta 1945 z dokončnim vsestranskim porazom Japonske (atomska bomba na Hirošimo itd.).

V središču Šanghaja so nam tudi pokazali muzej, kjer je bil leta 1921 prvi, odnosno ustanovni kongres Komunistične partije Kitajske, ki se ga je udeležilo 12 delegatov — med njimi tudi Mao-Tse-tung. Po ogledu muzeja, ki je urejen prav tako kot je bil pred 59. leti nas je upravnik Jugoslovane povabil v klubsko sobo na razgovor. Ponudili so nam cigarete, servirali čaj in vsakemu so dali posebno značko Mao-Tse-tunga. Na steni so visele lepe barvne slike Marxa, Engelsa, Lenina in Stalina. Razgovor je prijetno potekal, pa je eden iz skupine vprašal, čemu imajo na steni še Stalina? No upravnik je odgovoril, da je imel Stalin 7 dobrih in tri slabe lastnosti. Ko smo hoteli zvedeti, katere so bile dobre in katere slabe lastnosti, nas je upravnik prav prijazno gledal, prikimaval in se smehljal — odgovoril pa ni nič več. Nedvomno je ena izmed kitajskih modrosti: »Tudi molk je odgovor!«

Dostikrat sem že slišal, da je kitajska kuhinja izredno bogata in nekaj prav posebnega za sladokusce. Nekje sem bral, da zna dober kitajski kuhar pripraviti 4000 različnih jedi, povprečen pa okoli 2000. No pa sedaj sami pri sebi ugotovimo, koliko jedi poznamo, pa bomo z malimi izjemami ugotovili, da zelo malo. Če se ponovno poslužim ene izmed mnogih kitajskih modrosti, ki pravi bolje je enkrat videti, okusiti, otipati, kot stokrat slišati, potem moram k temu samo prikimati. V štirih kitajskih mestih sem v mnogih restavracijah vedno ponovno ugotavljal, da so njihovi kuharji res veliki mojstri in da jih mi zdaleč ne dosegamo.

Bogastvo kitajske kuhinje je v pestrosti, domiselnosti in okusnosti. Jedli smo sladkovodne in morske ribe, rake, mehkužce, domačo in divjo perutnino, svinino, teletino in govedino ter ne vem kaj še vse (morda tudi kače ali lastovičja gnezda). Ne vem na koliko načinov znajo pripraviti samo njihove znamenite pekinške race. Število jedi v enem obroku se suče med deset in petnajst, pa tudi več. Hrano servirajo za velikimi okroglimi mizami, kjer je prostora za deset gostov. Natakarji nosijo na mizo ovale z jedmi, ki si jih gostje sami jemljejo; v tem je celo neka familijarnost, saj tako potekajo tudi kosila v naših družinah. K obroku spada tudi pivo, ki je kar dobro, in sadni sokovi.

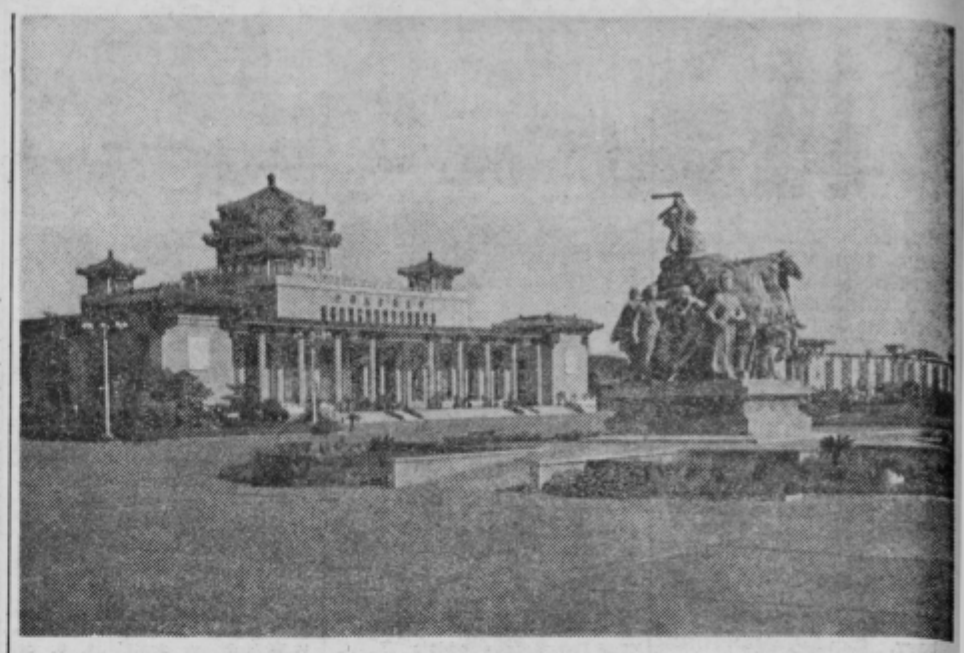

NASPROTNIKI VOJAŠČINE

SAMARITANSKA SLUŽBA

NASPROTNIKI OROŽJA V CIVILNI SLUŽBI

»Make love — not war« (ljubimo se — ne vojskujmo) je zaobsežna ideja mnogih mladih, zlasti na zahodu, kjer v primerih intervencijskih vojn mladina plačuje agresivno politiko svojih vlad. Gibanje proti vojni ima na zahodu različna obeležja, med njimi tudi pasivni odpor, ko se mladeniči upirajo vzeti v svoje roke orožje in postati topovska hrana na bojiščih raznih lokalnih vojn, kot je bila vietnamska, kot je poseg v dogajanja v srednji Ameriki in drugje po svetu.

Nemški fantje sicer od druge svetovne vojne naprej niso bili uporabljeni na bojiščih, vendar se je iz Združenih držav odpor proti služenju pod orožjem razširil tudi tja. V sestavu sil atlantskega pakta mladi ljudje vidijo grožnjo miru in razumevanju med ljudmi. Nemalo je mladeničev, ki odločno odklanjajo vojaško službo. Za take je v tej deželi organizirana civilna služba, ki traja natanko toliko kot vojaški rok in plača je zanje enaka kot za vojake. Te fante pošiljajo v razne socialno-zdravstvene ustanove, kjer je opravljanje službe izredno humano, težavno. Tako si v Nemčiji zagotovijo kader za tista dela, kjer jim stalno primanjkuje delovnih moči. To so razne umobolnice, domovi za defektne ljudi, straševski domovi, zavodi za zaostalo mladino. Na ta način nasprotniki orožja opravljajo svojo službo domovini na svojstven, rekli bi zares human način.

Na sliki vidimo mladega moža, ki svojo civilno službo opravlja v zavodu za defektne, ko vodi enega od pacientov na sprehod po dvorišču ustanove.

PSI ZA NAGLUŠNE

Dresirani psi za pomoč slepim osebam so po vsem svetu znani, saj jih imamo tudi pri nas. Toda ameriška družba za humana dela je začela šolati tudi pse za naglušne in gluhe osebe. Ti psi se naučijo, da s posebnostjo ponašanja sporočijo lastniku, da joče otrok, da zvoni ura, telefon, hišni zvonec, če je pred vrati znana ali neznana oseba. Ti psi svoje službe ne opravljajo z lajanjem, marveč z odgovarjajočimi gibi in ponašanjem. Vzgoja takega psa stane okoli 4.000 novih dinarjev v poprečju. Družba je vzgojila precej psov in jih po znižanih cenah prodala tudi manj premožnim naglušnim osebam.

Skozi okno doli gleda ena zavber, zavber deklica ... (slovenska narodna)

TRICIA VENES, osemindvajsetletna striptizeta in trebušna plesalka je nedavno tega bila v zadregi. Njen avto se je pokvaril in ko ga je mehanik Frank Straw popravil, je ugotovila, da nima 190 funtov. Mojster je že hotel zagnati vraga, ko mu je zatresla s trebuhom pred nosom in vprašala, če bi lahko račun plačala s plesom. Mojster je bil za to. Na hitrico so spremenili delavnico v zabaviščni prostor. Mojster je poleg svojih zaposlenih povabil še domačo nogometno enajsterico in Tricija je s svojim nastopom postavila vso delavnico na glavo ter tako »poravnala račun«.

NOVI tednik 39

NOVI TEDNIK — Glasilo občinskih organizacij SZDL Celje, Laško, Sl. Konjice, Šentjur, Šmarje pri Jelšah in Zalec — Uredništvo: Celje, Trg V. kongresa 3 a, poštni predal 161. Naročnina in oglasi: Trg V. kongresa 3 a — Glavni in odgovorni urednik: Milan Seničar, tehnični urednik Franjo Bogadi — Redakcija: Milan Božič, Jure Krašovec, Drago Medved, Mateja Podjed, Brane Stamejčič (odgovorni urednik Radia Celje), Damjana Stamejčič, Zdenka Stopar, Milenko Strašek, Mitja Umnik, Janez Vedenik, Tone Vrabl — Izhaja vsak četrtek — Izdaja ga ČGP »Delo«, Ljubljana — Rokopisov ne vračamo — Cena pos. štev. 4 din — Celol. naročnina 180 din, polletna 90 din. Za inoz. je cena dvojna. Štev. žiro rač.: 50700-603-31198 — ČGP Delo Ljubljana, TOZD Novi tednik Celje. — Telefon, oglasi in naročnina: 22-369, 23-105.